

รายงานการศึกษา
ความอุดมสมบูรณ์
ทางทรัพยากรธรรมชาติ
และความมั่นคงของชุมชนในพะลีน
โดยชุมชนท้องถิ่น
มิถุนายน 2558

สารบัญ

คำนำเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน	1
คำนำประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ	3
บทที่ 1 กระบวนการทำงานศึกษาพะลีน	8
บทที่ 2 เกี่ยวกับพะลีน	13
แผนที่ทรัพยากรชุมชนในเขตพะลีนทางตะวันตก	17
บทที่ 3 วิถีชีวิตและชุมชนพะลีน	17
บทที่ 4 สวนหมาก	21
รายชื่อผลไม้ในสวนหมากในแต่ละฤดูกาลที่รวบรวมไว้ระหว่างการศึกษา	25
รายได้จากหมาก	27
บทที่ 5 ท้องนาในที่ราบ	29
รายได้จากข้าว	31
บทที่ 6 ประมงในพะลีน	34
กุ้งมังกรและกั้ง	38
รายชื่อพืชป่าขายเลนที่พบระหว่างการลงพื้นที่	43
รายได้จากการประมง	44
บทที่ 7 รายได้รวมของพะลีน	46
ประวัติหมู่บ้านอัมพวัน	48
บทที่ 8 โรงไฟฟ้าถ่านหินเย	51
ลำดับเหตุการณ์	54
ผลกระทบจากโรงไฟฟ้าถ่านหิน	61
แผนที่แสดงตัวโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินในพะลีน	63
บทที่ 9 บทสรุป	64
ภาคผนวก	
พันธุ์ปลาที่พบในพะลีน	65
พันธุ์กุ้งที่พบในพะลีน	73
พันธุ์ปูที่พบในพะลีน	74
พันธุ์นกที่พบในพะลีน	75
เรื่องเล่าจากการเดินทาง: หมาก	80

คำนำเจ้าอาวาสวัดอังกะตอง

แนวความคิดในการจัดทำรายงานการศึกษา “ความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและ ความมั่งคั่งของชุมชนในพะลีน” ริเริ่มขึ้นหลังจากที่ชาวบ้านอังกะตองได้ทราบข่าวอันไม่พึงประสงค์เมื่อ เดือนเมษายน 2557 ว่า ทุนสัญชาติไทยในนาม บมจ. โตโย-ไทย สนใจเข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงไฟฟ้า ถ่านหินขนาด 1,280 เมกะวัตต์ ชาวบ้านจำนวนมากโดยเฉพาะคนท้องถิ่นที่เป็นชาวมอญรู้สึกกังวลใจ เกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หากมีสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินในพื้นที่หมู่บ้าน เพราะวิถีชีวิตของชาวบ้าน ที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำมาหากินที่ต้อง อาศัยการเกษตรกรรมและการประมงเป็นหลัก ทั้งการทำนา การทำสวนหมาก และการจับสัตว์น้ำ

จุดประสงค์หลักของการศึกษามีด้วยกัน 2 ประการ คือ ประการแรก ชาวบ้านจากทั้ง 6 หมู่บ้าน ในพะลีนต้องการสำรวจและประเมินคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนในถิ่นอาศัยของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตอย่างโลมาในทะเล ปูหลากหลายสายพันธุ์ พันธุ์ไม้หายากใน ป่าชายเลน พืชสมุนไพร รวมถึงพืชผักอีกอย่างน้อย 15 ชนิดที่ถือเป็นอาหารหลักและสามารถเก็บหาได้ ทั่วไปในพะลีน ประการที่สอง ชาวบ้านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปแลกเปลี่ยนกันภายใน ชุมชน รวมถึงเผยแพร่แก่ผู้คนในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ เพราะรายงานฉบับนี้ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในพะลีนไว้อย่างเด่นชัด

การศึกษาครั้งนี้เกิดขึ้นได้เพราะเยาวชนในชุมชนของเราช่วยกันทำงานเก็บข้อมูลกันอย่าง ขะมักเขม้น รายงานฉบับนี้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในพื้นที่พะลีน ทำให้ชาวบ้านได้รู้ว่า ทรัพยากรในชุมชนของตนมีความอุดมสมบูรณ์มาเพียงใด สอดคล้องตามหลัก คำสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่า การแสวงหาสัจจะหรือความจริงภายในตนเอง นั้นถือเป็นสิ่งประเสริฐยิ่ง

ชุมชนในแถบนี้ตั้งอยู่ตามแนวภูเขาพะลีน คนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชาวมอญ อาศัยการดำรงชีวิต โดยการทำสวน หมู่บ้านอังกะตองก่อตั้งขึ้นมาเมื่อ 117 ปีที่แล้ว คนที่นี่มีวิถีชีวิตเรียบง่ายตามวัฒนธรรม ดั้งเดิมที่สืบทอดกันยาวนานกว่า 10 ทศวรรษ พวกเราในฐานะผู้อาวุโสที่เป็นเสมือนเสาหลักของชุมชน มีความตั้งใจว่า พวกเราไม่อยากจะเห็นลูกหลานต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมอันเสื่อมโทรม ไม่ว่าจะเป็น ดิน น้ำ อากาศที่ปนเปื้อนมลพิษจากโรงไฟฟ้าถ่านหิน ดังนั้นคณะภิกษุสงฆ์จากทุกวัดใน 6 หมู่บ้านจึง ร่วมมือกับผู้นำชุมชน แกนนำเยาวชนและชาวบ้านในการทำการศึกษานี้ เพื่อแสดงจุดยืนที่จะปกป้อง รักษาทรัพยากร วิถีชีวิต ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมของพวกเขา

พวกเรามีความภูมิใจที่ได้เห็นรายงานการศึกษาฉบับนี้ แม้ว่าความกังวลใจและความหวาดกลัว ของชาวบ้านต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินจะยังคงอยู่ก็ตาม ทั้งนี้พวกเรารู้สึกขอบคุณ โครงการฟื้นฟู นิเวศในภูมิภาคแม่น้ำโขง (TERRA) ที่คอยสนับสนุนการเก็บข้อมูลและมูลนิธิสิทธิมนุษยชนแห่งดินแดน มอญ (Human Rights Foundation of Mon Land - HURFOM) ที่แนะนำให้ชุมชนได้รู้จัก TERRA

ในโอกาสที่การศึกษาในครั้งนี้เสร็จสิ้นลงอย่างสมบูรณ์ พวกเราขอขอบคุณ TERRA และอาจารย์ สมพร เพ็งคำที่สนับสนุนทั้งร่างกายและแรงใจในการขัดเกลาทักษะการเก็บข้อมูล และ HURFOM ที่

ช่วยในการแปลรายงานเป็นภาษาท้องถิ่น ทั้งภาษามอญและภาษาพม่า รวมถึงขอขอบคุณผู้นำชุมชน และเยาวชนที่คอยสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุด อาตมภาพขอขอบคุณนักวิชาการ กลุ่มชุมชน องค์กรภาคประชาสังคมและผู้คนทั้งหลายที่ยังคงยืนเคียงข้างพวกเราในการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมและสังคมที่ดีงาม ไม่ให้โดนทำลายโดยการลงทุนที่ขาดจริยธรรม

อาตมภาพขออวยพรให้ความอุดมสมบูรณ์ดำรงอยู่คู่มนุษยชาติบนโลกใบนี้ต่อไป

เจ้าอาวาสช่อละ วัดอ้งแตง

รามัญนิกาย

หมู่บ้านอ้งแตง เมืองเย รัฐมอญ

คำนำประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ

ในช่วงเดือนสิงหาคม 2557 ผมได้รับการติดต่อจากเพื่อนชาวมอญที่อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ขอให้ช่วยติดตามโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาดกำลังผลิต 1,280 เมกะวัตต์ ซึ่งจะก่อสร้างที่เมืองเยในพื้นที่ของรัฐมอญ ประเทศเมียนมา

ด้วยพื้นฐานที่มีความสนใจเรื่องราวของประเทศเมียนมาเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นประเด็นเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของรัฐบาลและรัฐกะเหรี่ยง ซึ่งอยู่ใกล้และติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร พื้นที่ในความรับผิดชอบปกป้องดูแลของผมโดยตรง

หลังจากประเทศเมียนมาได้จัดการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี 2553 และได้รัฐบาลที่มีจากการเลือกตั้ง ประตู่เข้าสู่ประเทศเมียนมาก็เปิดกว้างขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ของเมียนมา กว่า 50 ปีที่เมียนมาปิดประเทศด้วยสาเหตุจากปัญหาการเมืองภายใน ทำให้เมียนมายังคงความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม ศิลปกรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ยากจะพบเห็นในประเทศอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

ความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าว เปรียบเสมือนแม่เหล็กขนาดใหญ่ที่ทรงพลัง ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลกให้เข้ามาแสวงหากำไรจากการทำธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจด้านอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากฐานทรัพยากรธรรมชาติ หรือธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ที่ใช้ความโดดเด่นของศิลปกรรมและความสวยงามของธรรมชาติก็ตาม การขยายตัวอย่างรวดเร็วของธุรกิจต่าง ๆ ได้ส่งผลให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมียนมาไปอย่างน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

ปรากฏการณ์การรุกรานของทุนต่างชาติที่เข้ายึดกุมเมียนมา ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่หัวเมืองใหญ่อย่างย่างกุ้ง มัณฑะเลย์ เนปิดอร์ ทวาย และมะละแหม่งเท่านั้น แต่ได้แผ่ขยายไปยังหัวเมืองขนาดเล็กที่ห่างไกลออกไป ซึ่งการเดินทางเข้าถึงยังไม่สะดวกนัก แต่นักลงทุนต่างชาติไม่เคยย่อท้อที่จะเข้าไปให้ถึง และปักธงลงฐานยึดครองเป็นทำเลทอง สร้างกำไรมหาศาลให้กับตน

เมียนมา ประเทศที่พุทธศาสนาหลักปักฐานอย่างมั่นคงมายาวนาน กำลังถูกรุกรานโดยนักลงทุนที่ไร้ศีลธรรม ละโมบ มีกิเลสอยู่ในหัวใจ โดยเชื่อว่าความเจริญความทันสมัยเป็นยอดปรารถนาสูงสุดของมนุษย์

เย เป็นเมืองขนาดเล็ก ภายใต้เขตปกครองของรัฐมอญ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศเมียนมา ระหว่างเมืองมะละแหม่ง รัฐมอญ กับเมืองทวาย รัฐตะนาวศรี เยเป็นเมืองท่าค้าขายทางทะเล ตั้งแต่ราชอาณาจักรอังกฤษเริ่มเข้ามาในพม่าเมื่อปี 2369 ก่อนที่จะใช้อำนาจและแสนยานุภาพกองทัพเรือ เข้ายึดครองพม่าทั้งประเทศอย่างเบ็ดเสร็จในปี 2428

แม้ว่าเมืองเยจะตั้งอยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางความเจริญและธุรกิจ แต่เมืองเยก็หาได้รอดพ้นจากการรุกรานของทุนไม่ โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาดมหึมา กำลังจะเกิดขึ้น ทำให้ผมคิดถึงโรงไฟฟ้าถ่านหินที่แม่เมาะ จังหวัดลำปาง ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนอย่างกว้างขวาง ประชาชนต้อง

เจ็บป่วยล้มตายด้วยโรคมะเร็งและโรคทางเดินหายใจไปจำนวนมาก น้ำบ่อที่เคยใช้ดื่มกินปนเปื้อน สารเคมี ไม่สามารถใช้ได้อีกต่อไป ชาวบ้านต้องซื้อน้ำบรรจุถังบรรจุขวดกินแทน เงินทองที่เคยหาได้จากการขายผลผลิตการเกษตร เช่น ผลไม้ ผัก ก็หดหายไปจนแทบไม่มีรายได้เลย เนื่องจากผลไม้ไม่ติดลูก และผักเน่าเสียจากฝุ่นละอองของถ่านหิน

บทเรียนจากโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะ ได้ก่อให้เกิดการลุกขึ้นสู้ของประชาชนในหลาย จังหวัดของประเทศไทย ที่มีแผนก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ไม่ว่าจะเป็นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช กระบี่ ตรัง ซึ่งมีกำลังผลิตแต่ละโรง 600-800 เมกะวัตต์ เล็ก กว่าโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่เมืองเยถึงครึ่งหนึ่ง

ความเข้มแข็งของประชาชนในจังหวัดดังกล่าว มีผลทำให้โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินไม่สามารถ สร้างได้จนถึงขณะนี้ แม้ว่าเจ้าของโครงการจะพยายามทุกวิถีทาง ทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์ว่าเป็น โรงไฟฟ้าถ่านหินสะอาด และประชาชนได้รับประโยชน์อย่างมาก มีการพาผู้นำชุมชนไปดูงาน ต่างประเทศ การเข้าหาผู้นำทางศาสนา การกว้านซื้อที่ดิน การสร้างความแตกแยกในหมู่ประชาชน การ เสนอผลประโยชน์ตอบแทนให้กับผู้ที่ช่วยเหลือให้เกิดโครงการก็ตาม

ผมรับปากเพื่อนชาวมอญที่อำเภอสังขละบุรี ว่ายินดีจะช่วยติดตามโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่ เมืองเย ด้วยเหตุผล 2 ประการ ที่ทำให้ผมสนใจอยากติดตาม คือ

1. บริษัทเจ้าของโครงการ คือ บมจ. โตโย-ไทย ซึ่งมีคนไทยถือหุ้นอยู่ด้วย และบริษัทนี้จัด ทะเบียนในประเทศไทย ในฐานะคนไทย ผมไม่อยากจะเห็นบริษัทของไทยเข้าไปก่อปัญหา สร้างความเดือดร้อนในประเทศเพื่อนบ้าน
2. จะเป็นการย้ายฐานการผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินที่คนไทยไม่ต้องการ มายังประเทศเมียนมา หรือไม่ และกำลังการผลิตของโรงไฟฟ้าถ่านหินที่เมืองเยจำนวนมากถึง 1,280 เมกะวัตต์ จะ ส่งกลับมายาวประเทศไทยด้วยหรือไม่ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในเมืองเยจะ ทำ อย่างไร ในขณะที่กฎหมายของเมียนมาเองก็ไม่เข้มงวดเท่าของประเทศไทย

สำหรับผมแล้ว วิธีการติดตามโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่เมืองเย เริ่มจากการรู้จักบมจ. โตโย- ไทย ลักษณะของโครงการ จุดที่ตั้งโครงการ แต่ผมไม่กล้าบอกว่าจะมีผลกระทบอย่างไร จนกว่าจะได้ลง ศึกษาพื้นที่จริง และเชื่อมั่นว่าการได้ลงพื้นที่ก่อสร้างโครงการ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการรณรงค์ เพราะได้เห็นสภาพทางภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศ ได้พูดคุยกับคนในชุมชนเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความเชื่อ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผมที่จะพูดข้อเท็จจริง ออกไป ฉะนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผมจะต้องลงพื้นที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่เมืองเยให้ได้

ด้วยความตั้งใจของเพื่อนชาวมอญที่อำเภอสังขละบุรี ได้ช่วยประสานงานกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรภาคประชาชนที่เมืองมะละแหม่ง ทำให้ผมมีโอกาสไปถึงเมืองเยเป็นครั้งแรกในชีวิต เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2557 จากเมืองเยต้องใช้เวลาเดินทางอีกประมาณ 20 นาที ถึงหมู่บ้านอังแตง บริเวณ ที่ตั้งโรงไฟฟ้าถ่านหิน

อังแตงเป็นหมู่บ้านเกษตรกรรมเก่าแก่ ริมครีမ်ไปด้วยสวนหมากและไม้ผลนานาชนิด ที่ปลูกผสม ปนเปดละกันเหมือนป่าธรรมชาติ วัดอังแตงศูนย์รวมจิตใจของคนอังแตงทั้งหมู่บ้าน เป็นจุดหมายแรกที่

ผมต้องเข้าไปกราบหลวงพ่อก่อน และได้ถือโอกาสนี้แนะนำตัวเองพร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์ที่เข้ามายังหมู่บ้าน หลวงพ่อกถามว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้าง ผมตอบหลวงพ่อกไม่ได้จนกว่าผมจะได้เดินสำรวจพื้นที่

ผมขออนุญาตหลวงพ่อกเดินสำรวจพื้นที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน มีชาวบ้านอั้งแตง 2 คนนำทางเราเดินผ่านสวนหมากอายุประมาณ 5 ปี ซึ่งบางต้นเริ่มติดผลแล้ว ผ่านสวนหมากที่เพิ่งจะลงปลูกเมื่อปีที่แล้ว ทะลุลงทุ่งนาที่เขียวขจี ต้นข้าวกำลังโตเต็มที่สูงราว 1 เมตร เป้าหมายของเราคือมุ่งหน้าตรงไปยังทะเล ที่อยู่ห่างออกไปประมาณ 2 กิโลเมตร จุดที่จะกลายเป็นท่าเรือขนถ่ายถ่านหินและที่ตั้งโรงไฟฟ้า

ผมยืนอยู่บนหาดโคลน สายตาพุ่งตรงไปยังทะเล คิดไปถึงวันข้างหน้า ท้องทะเลอันกว้างจะมีท่าเรือมาจอดบ้าง หันไปด้านซ้ายมือเห็นทิวเขาตั้งตระหง่าน ผมถามผู้นำทางว่าภูเขาที่เห็นชื่ออะไร เป็นคำถามแรกที่ผมถามคนอั้งแตง เขาตอบว่าชื่อ “พะเริง” ผมจดไว้ว่า “ภูเขาพะเริง” มาทราบทีหลังว่าที่ถูกต้อง คือ “พะลีน” แต่ก็ไม่ใช่เกินไปมาก ไม่น่าเชื่อว่าคำถามแรกของผมในวันนั้น วันนี้ พะลีน กลับมาเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญยิ่งของคนในบริเวณนี้อีกครั้งหนึ่ง และจะกลายเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต ชาวบ้านจึงตกลงร่วมกันว่างานศึกษาชิ้นนี้ให้ใช้ชื่อว่า “พะลีนศึกษา”

ผมได้เห็นระบบนิเวศที่น่าสนใจ อันประกอบไปด้วยท้องทะเล หาดทราย หาดโคลน แหล่งน้ำจืดนาข้าว ทิวเขา สวนหมาก ที่สัมพันธ์กันอย่างลงตัว ไม่เป็นพิษเป็นภัยระหว่างกัน และอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข นี่กระมัง ที่ช่วยทำให้คนอั้งแตงมีชีวิตที่สงบสุขไปด้วย

นาน ๆ ครั้งที่ได้เดินเท้าเปล่า ย่ำอยู่ในโคลนตมกลางท้องนา แม้จะรู้สึกเจ็บเท้าอยู่บ้าง แต่ก็ไม่นึกหนะอะไร ลมยามเย็นของเดือนกันยายนในช่วงปลายฝน พัดจากทะเลเข้าหาหมู่บ้าน กระทบผิวกายแผ่ว ๆ ต้นข้าวเอนลู่ไปตามแรงลม เห็นเป็นลอนคลื่นเหมือนพรมสีเขียวผืนใหญ่ที่ปูทับพื้นลูกฟูกกลิ่นหอมของต้นข้าวที่กำลังตั้งท้องทำให้รู้สึกสดชื่น อีกไม่กี่วันต่อจากนี้ต้นข้าวก็จะเกิดออกมาเป็นรวงและโตวันโตคืนเป็นเม็ดข้าวให้คนอั้งแตงได้เก็บเกี่ยวกิน และจะเป็นเยี่ยงนี้ไปตราบนานแสนนาน

เวลาอันน้อยนิดในการเดินสำรวจอาจไม่ได้ข้อมูลมากนัก แต่ก็ทำให้ผมมั่นใจว่า หมู่บ้านอั้งแตงเป็นหมู่บ้านที่ไม่ธรรมดาแน่นอน เป็นพื้นที่ที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น และความเชื่อ สิ่งเหล่านี้คือคุณค่าของคนอั้งแตง เป็นชีวิตของคนอั้งแตง ที่ควรได้รับการปกป้องดูแลไม่ให้ถูกทำลาย

เราเดินกลับมายังวัดอั้งแตงในสภาพมอมแมมเนื้อตัวเต็มไปด้วยโคลน เเร่งรีบล้างเท้าแล้วขึ้นไปบนศาลาวัด ผมเห็นหลวงพ่อกับหลวงพ่อกำลังนั่งอยู่ใกล้กัน ข้าง ๆ มีชาวบ้านอั้งแตงทั้งหญิงและชายนั่งรวมกลุ่มกันอยู่ ราวกับว่าพวกเขากำลังนั่งรอฟังผลการเดินสำรวจของเรา ผมก็ลงกราบหลวงพ่อกับหลวงพ่อก หลวงพ่อกถามว่าเห็นอะไรบ้าง และรู้สึกอย่างไร ผมตอบว่าเห็นทะเล หาดทราย หาดโคลน นาข้าว สวนหมาก และภูเขา ทำให้เกิดความรู้สึกเสียใจถ้าสิ่งที่แปลกตาหายากที่ได้เห็นถูกทำลายไป นาข้าวอยู่ใกล้กับทะเลมาก แต่น้ำและดินไม่เค็ม สวนหมากกลมกลืนกับป่าธรรมชาติบนภูเขา ราวกับเป็นป่าธรรมชาติทั้งผืน ซึ่งเราไม่ค่อยพบในที่อื่น ๆ

รู้สึกกังวลว่าองค์ความรู้ของชาวบ้านในการทำสวนหมาก คัดสรรพันธุ์หมาก และรายได้จากการขายผลหมากจะหายไป ผมเชื่อว่าสวนหมากมีความสำคัญอย่างมากต่อการดำรงชีวิตของคนที่นี่ ตั้งแต่ผมได้เห็นสภาพของหมู่บ้าน และรู้สึกเป็นห่วงชาวบ้านที่จะได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ เพราะ

ทิศทางลมจะพัดจากทะเลเข้าหาหมู่บ้าน โดยมีทิวเขาพะเรงยืนขวางข้างให้เป็นช่องลม สังเกตได้จากต้นข้าวที่เอนลู่มาทางหมู่บ้าน ซึ่งนอกจากจะทำให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบด้านสุขภาพแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อผลผลิตของข้าว หมากรุก และผลไม้ชนิดต่าง ๆ รวมถึงการปนเปื้อนสารเคมีในน้ำบาดาลด้วย ในประเด็นทิศทางลม หลวงพ่อก็จะห่วงใยและได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

การลงพื้นที่หมู่บ้านอ้งแตงครั้งแรก ทั้งพวกเราซึ่งเป็นบุคคลภายนอกและชาวบ้านอ้งแตงได้ข้อสรุปร่วมกันว่า การต่อสู้เพื่อหยุดโรงไฟฟ้าถ่านหิน จำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งของชาวบ้าน มีข้อมูลของหมู่บ้านที่จะบอกกับชาวบ้านด้วยตนเองและสาธารณชนได้ว่า หมู่บ้านมีคุณค่าอะไร ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านเป็นอย่างไร ชาวบ้านอยู่ได้โดยไม่ต้องมีโรงไฟฟ้าถ่านหิน ที่สำคัญคือข้อมูลดังกล่าวชาวบ้านจะได้มาอย่างไร ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของชาวบ้านที่จะต้องร่วมแรงร่วมใจกันแสวงหาและจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ

วันที่ 2-3 ธันวาคม 2557 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับผลกระทบจากโรงไฟฟ้าถ่านหินและวิธีการเก็บข้อมูลในประเด็นที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบต่อชุมชนจึงเกิดขึ้นที่อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งที่ประชุมได้ช่วยกันระดมความคิดเห็นต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับหมู่บ้านอ้งแตงจากโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน ได้ทั้งหมด 14 ประเด็น คือ 1) ผลกระทบด้านสุขภาพ 2) ผลกระทบด้านระบบนิเวศ 3) ผลกระทบด้านประเพณีและวัฒนธรรม 4) ผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศ 5) ผลกระทบด้านแหล่งน้ำและทะเล 6) ผลกระทบด้านสัตว์น้ำ 7) ผลกระทบต่อนาข้าว 8) ผลกระทบด้านการย้ายถิ่นฐานของคนในชุมชน 9) ผลกระทบด้านอาชีพประมง 10) ผลกระทบด้านการเกษตร 11) ผลกระทบด้านทรัพยากรป่าชายเลนและป่าบก 12) ผลกระทบต่อสวนหมาก 13) ผลกระทบต่อธรรมชาติที่สวยงาม และ 14) ผลกระทบที่เกิดจากการเข้ามาของบุคคลภายนอก

การระดมความคิดเห็นต่อผลกระทบ ชี้ให้เห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางหากโรงไฟฟ้าถ่านหินเกิดขึ้น ผลกระทบทั้ง 14 ประเด็น ล้วนแต่จำเป็นที่ชาวบ้านอ้งแตงต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูล แต่ในภาวะเร่งด่วนที่โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกำลังจะเกิดขึ้น ชาวบ้านต้องเลือกเองว่าจะศึกษาประเด็นไหนก่อน ซึ่งได้ข้อสรุปว่าจะศึกษาและเก็บข้อมูลใน 5 ประเด็นที่สำคัญที่สุดก่อน คือ 1) นาข้าว ทะเล และสวนหมาก 2) ประเพณีและวัฒนธรรม 3) การเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากการเข้ามาของบุคคลภายนอก 4) สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และ 5) ระบบนิเวศ (ป่า ภูเขา ทะเล และสายน้ำ)

ผมทราบว่าการศึกษาที่ชาวบ้านต้องลงมือทำการศึกษาเอง เก็บข้อมูลเอง ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยสำหรับชาวบ้านซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน แต่มีความจำเป็นที่ชาวบ้านจะต้องลงมือทำด้วยตัวเอง เพราะเป็นคนที่นี้ หลายคนอาจต้องผูกพันกับพื้นที่นี้ไปจนตาย จึงไม่มีใครหรือนักวิชาการคนไหนรู้พื้นที่ดีกว่าชาวบ้าน

การเริ่มต้นศึกษาและเก็บข้อมูลในช่วงแรก ๆ อาจดูยุ่งยาก อึดอาด ซักซ้า ไม่คืบหน้า แต่ประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลากับความตั้งใจจริงของชาวบ้าน จะทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น ผมมั่นใจว่าชาวบ้านทำการศึกษาและเก็บข้อมูลเองได้ ชาวบ้านจะภูมิใจในผลงานที่ได้ลงมือทำเองจนสำเร็จ และใช้ประโยชน์จากการศึกษาเก็บข้อมูลจนสามารถหยุดโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินได้

ชาวบ้านรับรู้มาตั้งแต่ต้น ว่าการศึกษาเก็บข้อมูลครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อหยุดโรงไฟฟ้าถ่านหิน ความสำคัญของการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล จึงมีได้อยู่แค่เฉพาะข้อมูลที่ได้มาและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มหนังสือ แต่ความสำคัญสูงสุดอยู่ที่กระบวนการศึกษาและเก็บข้อมูล ที่ใช้เป็นสื่อกลางในการดึงดูด ชักจูงคนในชุมชนให้เข้ามาร่วมในกระบวนการ เพื่อให้งานศึกษานี้เป็นของชุมชน และเป็นประโยชน์กับชุมชนอย่างแท้จริง การรวมตัวของสมาชิกในชุมชนอย่างเข้มแข็ง ด้วยสำนึกในคุณค่าของชุมชน จะเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะต่อสู้กับภัยต่าง ๆ ไม่เฉพาะการหยุดโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเท่านั้น

ด้วยข้อจำกัดของเวลาและประสบการณ์ของชาวบ้าน ที่ไม่เคยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลมาก่อน และนี่คือการศึกษาที่อาจเรียกได้ว่าเป็นขั้นแรกของคนองต๋องเองว่าได้ ระยะเวลา 6 เดือนที่ทำการศึกษาจึงทำได้แค่ 2 ประเด็น คือ นาข้าว ทะเล สวนหมาก และระบบนิเวศ (ป่าชายเลน ภูเขา) แต่ผลงานก็ออกมา น่าประทับใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แล้ว แม้ว่างานศึกษาขั้นนี้ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ก็ตาม

ผมยังหวังว่าในอนาคต คนองต๋องจะได้ศึกษาเก็บข้อมูลในประเด็นที่เหลืออยู่ให้ครบทั้ง 14 ประเด็น ซึ่งจะทำให้แลเห็นคุณค่าและความสำคัญของบ้านองต๋องเพิ่มมากขึ้น ต่อจากนี้ถ้าคนองต๋องจะเป็นแกนกลาง ในการขยายพื้นที่การศึกษาเก็บข้อมูลในลักษณะเดียวกันนี้ออกไปรอบข้างให้กว้างขวาง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของพะลีน ก็จะช่วยเสริมสร้างความรักความสามัคคีระหว่างคนพะลีนด้วยกัน และจะนำไปสู่ความเข้มแข็งเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ของคนพะลีน ที่จะร่วมกันปกป้องพื้นที่และชีวิตของผู้คนไม่ให้ถูกทำลาย

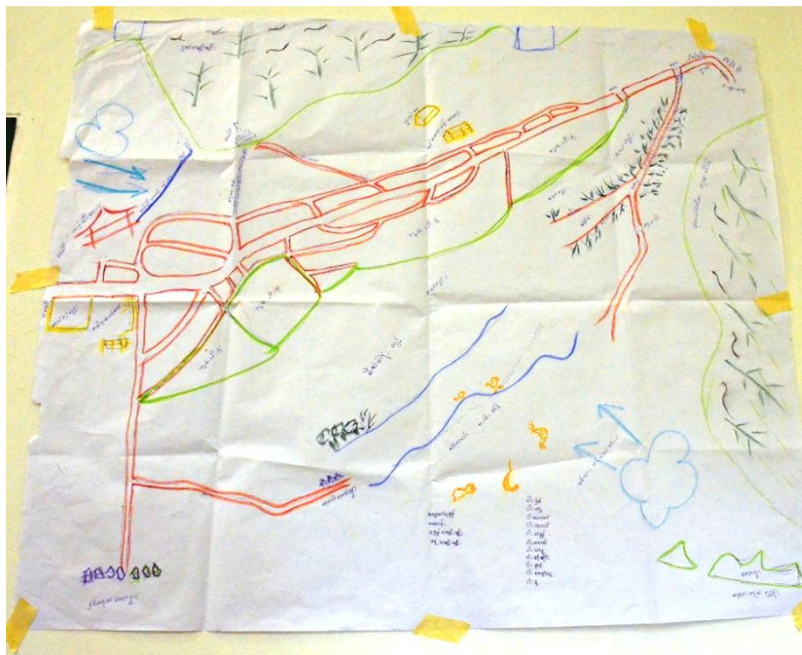
พะลีนศึกษา เป็นงานศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างแท้จริง เพราะในระหว่างการศึกษาเก็บข้อมูล ได้มีการนำผลการศึกษามาใช้ในการเคลื่อนไหว คัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหินอย่างเป็นรูปธรรม ไม่จำเป็นต้องรอจนกว่าจะได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม พะลีนศึกษาจึงเป็นงานศึกษาวิจัยที่มีชีวิตมีพลวัต ต่างจากงานศึกษาวิจัยจำนวนมาก ที่ไม่รู้ว่าจะเอาไปใช้ประโยชน์อย่างไร ทำเสร็จแล้วเอาเข้าตู้เก็บหนังสือ ไม่ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหวเหมือนไร่ซึ่งชีวิต

พะลีนศึกษาได้แสดงออกถึงพลัง ในฐานะเครื่องมือที่ใช้ต่อสู้เพื่อหยุดโรงไฟฟ้าถ่านหิน โดยมีส่วนช่วยเสริมความเข้มแข็งของประชาชน ในเหตุการณ์การชุมนุมใหญ่คัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหิน เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2558 ที่ลานหน้าวัดอ้งต๋อง ซึ่งมีประชาชนเข้าร่วมชุมนุมประมาณ 8,000 คน

วีรวัฒน์ ชีรประสาธน์
ประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ
5 มิถุนายน 2558
วันสิ่งแวดล้อมโลก

บทที่ 1 กระบวนการทำงานศึกษาพะลีน

โครงการงานศึกษาพะลีนเริ่มต้นขึ้น หลังจากทีกลุ่มตัวแทนชาวบ้านอังแตงเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เกี่ยวกับการวิจัยการจัดการทรัพยากร จัดโดยมูลนิธิสิทธิมนุษยชนแห่งแดนมอญ (Human Rights Foundation of Mon Land – HURFOM) และโครงการฟื้นฟูนิเวศในภูมิภาคแม่น้ำโขง (Towards Ecological Recovery and Regional Alliance – TERRA) ที่สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี เมื่อวันที่ 2-3 ธันวาคม 2557

แผนที่แรกเกี่ยวกับหมู่บ้านอังแตงและสภาพแวดล้อม
ทำโดยตัวแทนชาวบ้านที่เข้าร่วมงานประชุมเชิงปฏิบัติการ

โครงการงานศึกษานี้ต้องการเสนอให้เห็นถึงความสำคัญของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่พะลีนต่อชุมชนในพื้นที่ อีกทั้งต้องการที่จะสนับสนุนการทำความเข้าใจต่อคุณค่าของพะลีนและประชาชนที่อยู่ในบริเวณนั้น และที่สำคัญ งานการศึกษาชิ้นนี้ต้องการสนับสนุนให้ชาวบ้านในพะลีนสามารถวิเคราะห์ผลกระทบต่อธรรมชาติและชุมชนที่จะเกิดขึ้นหากโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินสามารถสร้างขึ้นได้จริง

ในช่วงการพูดคุยในประชุมเชิงปฏิบัติการ ตัวแทนจากบ้านอังแตงอธิบายว่า แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญที่สุดต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นของหมู่บ้านมี 3 อย่างคือ การทำสวนหมาก การทำนาข้าว และการประมง ด้วยเหตุนี้ การศึกษาครั้งนี้จึงเน้นคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทั้งสามแหล่ง

นอกจากนี้ ตัวแทนชาวบ้านอังแตงได้ร่วมกันทำแผนที่หมู่บ้านขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงที่ตั้งของหมู่บ้าน ระบบนิเวศและภูมิประเทศโดยรวมของบริเวณนั้น

หลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการ ชาวบ้านอังแตงได้รวบรวมและทำการเลือกตัวแทนเป็นกลุ่มทำงานวิจัยหลัก (ต่อจากนี้จะเรียกว่า ทีมวิจัย) ซึ่งประกอบไปด้วย เยาวชนและพระสงฆ์ในหมู่บ้านจะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับข้าว หมาก และประมง รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพะลีน

ในช่วงการพูดคุยในประชุมเชิงปฏิบัติการ ตัวแทนจากบ้านอังแตงอธิบายว่าแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญที่สุดต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นของหมู่บ้านมี 3 อย่างคือ การทำสวนหมาก การทำนาข้าว และการประมง ด้วยเหตุนี้ การศึกษาครั้งนี้จึงเน้นคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทั้งสามแหล่ง

นอกจากนี้ ตัวแทนชาวบ้านอังแตงได้ร่วมกันทำแผนที่หมู่บ้านขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงที่ตั้งของหมู่บ้าน ระบบนิเวศและภูมิประเทศโดยรวมของบริเวณนั้น

หลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการ ชาวบ้านอังแตงได้รวบรวมและทำการเลือกตัวแทนเป็นกลุ่มทำงานวิจัยหลัก (ต่อจากนี้จะเรียกว่า ทีมวิจัย) ซึ่งประกอบไปด้วย เยาวชนและพระสงฆ์ในหมู่บ้านจะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับข้าว หมาก และประมง รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพะลีน

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น การเก็บข้อมูลจะเน้นคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของหมาก ข้าว และประมง นอกจากนี้ งานศึกษาชิ้นนี้ยังได้รวบรวมข้อมูลในด้านอื่น อาทิ ผลไม้ที่ปลูกในสวนหมากและรายได้ของชาวบ้านไว้ด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างคำถามในแบบสอบถาม

- จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน
- จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านที่ทำนา มีสวนหมาก และทำประมง
- จำนวนพื้นที่ (เอเคอร์) ที่ใช้สำหรับการทำนาข้าวและสวนหมาก
- จำนวนต้นหมากที่แต่ละครัวเรือนปลูกไว้
- จำนวนผลหมากที่สามารถเก็บได้ต่อปีของแต่ละครัวเรือน
- จำนวนข้าวเปลือกที่แต่ละครัวเรือนสามารถเกี่ยวได้ในแต่ละปี

ทีมวิจัยพูดคุยเรื่องวิธีการทำงานหาข้อมูล

ทีมวิจัยอธิบายที่มาของรายได้จาก

หมาก ข้าวและการประมง

- จำนวนครัวเรือนที่มีเรือประมงและเครื่องยนต์เรือ
- จำนวนเครื่องมือประมงของแต่ละครัวเรือน
- รายได้จากการทำสวนหมาก ทำนาข้าว และทำประมง

ในเริ่มแรก การศึกษาชั้นนี้จัดทำขึ้นโดยชาวบ้านอั้งแตง ซึ่งชาวบ้านอั้งแตงต้องการที่จะรวบรวมข้อมูลจากหมู่บ้านอื่นๆ ในพะลีนด้วย จึงมีการติดต่อไปหาเพื่อนบ้านกันหลังจากที่ทำการศึกษาไปได้ระยะหนึ่ง ชาวบ้านหมู่บ้านตนเองได้ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมการศึกษาด้วยพอในช่วงเดือนมกราคม 2558 ทีมวิจัยได้ขยายเครือข่ายจาก 1 หมู่บ้านกลายเป็น 6 หมู่บ้านในพะลีนประกอบด้วยหมู่บ้านอั้งแตง หมู่บ้านนิเกรอะ หมู่บ้านเคอะเคลีย หมู่บ้านชายแกรม หมู่บ้านนินู และหมู่บ้านบาลายแซม

ทีมวิจัยสัมภาษณ์ชาวประมงจากหมู่บ้านเคอะเคลีย
เกี่ยวกับวิธีการทำประมง

ทีมวิจัยสัมภาษณ์กลุ่มผู้หญิง

ทีมวิจัยรวบรวมข้อมูลจากชาวบ้านโดยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวและการพูดคุยโดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group) เพื่อทำความเข้าใจในวิธีการทำนา การจับปลา และคุณค่าอื่นๆ ของทรัพยากรธรรมชาติที่ชาวบ้านยังคงต้องพึ่งพาในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นคุณสมบัติของพืชที่เป็นสมุนไพร ความเชื่อทางวัฒนธรรมและศาสนา หรือความเกี่ยวข้องต่อสภาพสังคมชุมชนและการพักผ่อนหย่อนใจ

หลังจากเก็บข้อมูลมาเป็นระยะเวลา 3 เดือน ในเดือนมีนาคม 2558 ทีมวิจัยสามารถประเมินรายได้ของชาวบ้านจากการขายหมาก ข้าว และปลาของหมู่บ้านที่เข้าร่วมการทำวิจัยทั้ง 6 หมู่บ้านได้ มีการนำเสนอการวิเคราะห์ของข้อมูลเหล่านี้ด้วยกันหลายวิธี อาทิ การทำตารางรายได้ขั้นต่ำจากแต่ละแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นหมาก ข้าวหรือประมง

Village Name	หมู่บ้าน	ข้อมูลพื้นที่					ข้อมูลประชากร					ข้อมูลการเกษตร				
		พื้นที่	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
1. บ้าน...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2. บ้าน...	760	50	369.5	66145	44698000	89306000	61	373	14020	98140000	22	23	23	288	2568000	...
3. บ้าน...	110	75	354.4	90930	6355000	12660000	-	-	-	-	86	86	126	407	2115000	...
4. บ้าน...	250	96	390.78	186823	12995500	259910000	37	175	8160	35120000	-	-	-	-	-	...
5. บ้าน...	60	67	121.5	56855	3890000	17800000	39	117	4220	29540000	-	-	-	-	-	...
6. บ้าน...	80	115	564	238935	19603500	391150000	64	376	17543	122801000	-	-	-	-	-	...
รวม	1157	712	355.68	1548848	150426000	300850000	281	1553	62063	452441000	108	109	149	995	...	...

ตารางแสดงรายได้จากหมาก ข้าวและประมงโดยทีมวิจัย

เนื่องจากทีมวิจัยได้มีการขยายพื้นที่การศึกษาให้ครอบคลุมหลายๆ หมู่บ้าน จึงเป็นเหตุให้ทีมวิจัยพัฒนาแผนที่อันเก่าให้มีรายละเอียดมากขึ้นเพื่ออธิบายภูมิประเทศ ระบบนิเวศและความสัมพันธ์ของชุมชนกับสิ่งแวดล้อมในบริเวณเขตตะวันตกของพะลีน และเพื่อให้ชาวบ้านและทีมวิจัยสามารถเข้าใจระบบนิเวศของพะลีนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การสำรวจเริ่มตั้งแต่พื้นที่บนยอดเขาไปถึงพื้นที่ราบตามชายหาด มีการเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้เพื่อจดบันทึกและศึกษาความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลน ในเวลาที่ทีมวิจัยไม่สามารถเก็บตัวอย่างได้ อย่างเช่น ตัวอย่างพันธุ์ปลา ทีมวิจัยจะใช้วิธีการถ่ายรูปแทน

ทีมวิจัยสัมภาษณ์ชาวประมง เพื่อสอบถามข้อมูลพันธุ์ไม้ป่าชายเลน รวมถึงสรรพคุณทางยา

ทีมวิจัยสัมภาษณ์ชาวประมง เพื่อสอบถามข้อมูลพันธุ์ไม้ป่าชายเลน รวมถึงสรรพคุณทางยา

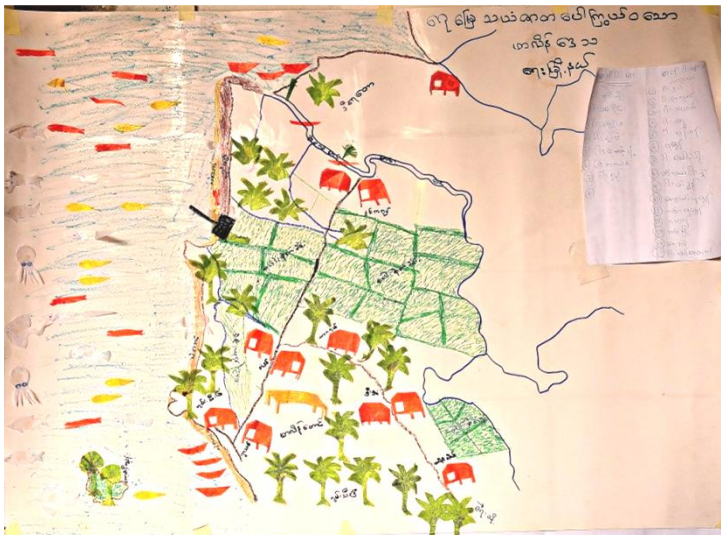
นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้พูดคุยกับชาวบ้านในบริเวณจุดเก็บตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่างมากขึ้น เช่น ชื่อท้องถิ่นสรรพคุณทางยาของพืชนั้น และวิธีการจับปลาหรือวิธีการปรุงอาหารในเดือนพฤษภาคม 2558 ทีมวิจัยและชาวบ้านจากหมู่บ้านนิเกระร่วมกันสำรวจพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณใกล้เคียงหมู่บ้านและข้อมูลด้านการประมงท้องถิ่น นอกจากนี้ ทั้งนี้ทีมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและสัตว์น้ำที่มีถิ่นอาศัยในประเทศพม่า แล้วนำข้อมูลไปให้ชาวบ้านตรวจสอบว่ามีชนิดพันธุ์ใดที่พบในพื้นที่พะลีน

ทีมวิจัยได้พัฒนาแผนที่ขึ้นมาอีกฉบับเพื่อแสดงที่ตั้งของทั้ง 6 หมู่บ้าน รวมไปถึงพื้นที่สวนหมาก นาข้าว พื้นที่ทำประมง ป่าชายเลน หาดเลน แม่น้ำและลำธารหลังจากที่เก็บข้อมูลมาตลอด 6 เดือนตั้งแต่ธันวาคม 2557 ทีมวิจัยสามารถรวบรวมและสรุปข้อมูล

เสร็จสิ้นภายในเดือนพฤษภาคม 2558 พร้อมทั้งตีพิมพ์รายงานฉบับนี้กับแผนที่แสดงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่พะลีนในเดือนมิถุนายน 2558

รายงานการศึกษาพะลีนฉบับนี้ทำการศึกษาโดยชาวบ้านจากพะลีนทั้งสิ้น ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจาก TERRA และ HURFOM ที่คอยติดตามความคืบหน้าของงานวิจัย รวมทั้งให้การสนับสนุนทางด้านเทคนิคในการเก็บข้อมูลและประมวลข้อมูลตลอดทั้งหกเดือนที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ทีมวิจัยขอขอบคุณ คุณธรา บัวคำศรี ผู้อำนวยการกรีนพีชแห่งประเทศไทยใต้ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าถ่านหินและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น คุณสมพร เฟื่องคำ ผู้เชี่ยวชาญเรื่อง การทำวิจัยผลกระทบทางด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน ที่ช่วยในการออกแบบการเก็บข้อมูลและให้คำปรึกษาแนะนำกับชาวบ้านอั้งแตงตั้งแต่การประชุมเชิงปฏิบัติการในธันวาคม 2557 และอาจารย์ ดร. เซอร์ ออง จากคณะวิทยาศาสตร์ทางทะเล (Marine science) จากมหาวิทยาลัยเมาะละมิโย ที่ให้คำแนะนำทางด้านวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลน รวมทั้งช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของชื่อวิทยาศาสตร์ของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์

แผนที่ทำมือพะลีน แสดงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ ทั้งบนบกและทางทะเลของเขตพะลีน และพื้นที่ปลูกข้าว สวนหมาก การประมง และสายน้ำ และที่ตั้งโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน

ตัวแทนพระสงฆ์กำลังอธิบายพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ในแผนที่หลังจากที่ได้ปรับแก้แล้ว

บทที่ 2 เกี่ยวกับ พะลัน

ในบริเวณริมฝั่งทางภาคใต้ของประเทศไทยมา ไม่ห่างจากเมืองเยซึ่งเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งรัฐมอญ มีภูเขาอยู่ลูกหนึ่งชื่อว่า พะลัน ภูเขาพะลันตั้งในแนวเหนือ-ใต้ ระหว่างทะเลอันดามันกับทิวเขาตะนาวศรี บางจุดของภูเขามีสภาพสูงกว่า 400 เมตร ประชากรที่อาศัยในแถบนี้มีมากกว่า 30,000 คน ส่วนใหญ่เป็นคนชาติพันธุ์มอญ ภูเขาพะลันถูกโอบล้อมไปด้วยสีเขียวของพืชป่าและผลไม้ในสวน มีต้นหมากเรียงรายปกคลุมอย่างกว้างขวาง รวมทั้งผลไม้ท้องถิ่นนานาชนิด อาทิ ทูเรียน มะพร้าว มะปราง กล้วย ขนุน ที่เติบโตอยู่ในสวน และยังมีสัตว์ป่ามากมายไม่ว่าเป็น หมูป่า เสือดำ ลิง กระรอกป่า และนกอีกมากกว่า 71 สายพันธุ์ อาทิ เป็ดกำ นกเคร้าแคะ (*Glaucidium brodiei*) นกมือทใหญ่ (*Calidris tenuirostris*) นกแขวก (*Nycticorax nycticorax*) นกกระจิดหางขาวเล็ก (*Phylloscopus davisoni*) ความอุดมสมบูรณ์ของพรรณไม้และสิ่งมีชีวิตนานาชนิดอาจแสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีความตระหนักในการรักษาและปกป้องสิ่งแวดล้อมในรูปแบบที่ยังใกล้เคียงกับธรรมชาติมาก แทนที่จะเริ่มปรับสภาพแวดล้อมให้มีความเป็นเมืองหรือความเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้นดังที่ปรากฏในหลายๆ พื้นที่

ถนนสู่หมู่บ้านอั้งแตงเส้นนี้มีสวนหมาก
เรียงรายอยู่ทั้งสองข้างทาง

ชาวสวนบางส่วนนำผลหมากมาตากแห้งก่อนเอาไปขาย
ผลหมากตากแห้งสามารถเก็บไว้ได้นานถึง 9 เดือน

หากมองจากบนภูเขาลงมาเบื้องล่าง สิ่งที่เห็นตรงหน้า คือ ผืนนาบนที่ราบที่แผ่คลุมพื้นที่ระหว่างภูเขาพะลันและหาดเลน หาดทรายของทะเลอันดามัน ผืนนาเหล่านี้จะเปลี่ยนจากสีทองเหลืองในช่วงหน้าแล้งกลายเป็นพื้นที่เขียวมรกตในช่วงหน้าฝน มีสายน้ำลำคลองน้อยใหญ่เชื่อมร้อยผืนนาไป

ทั่วทุกที่หล่อเลี้ยงที่ดินทำเกษตรให้ชุ่มน้ำอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งโอบล้อมบ้านเรือนของผู้คนที่กระจายตัวอยู่โดยรอบ

แม่น้ำนิกะระนั้นไม่ต่างจากสายน้ำเส้นอื่นๆในพื้นที่นี้ ซึ่งมีจุดกำเนิดมาจากแม่น้ำเยที่อยู่ทางตอนใต้ของพะลีน แม่น้ำนิกะระเริ่มตั้งตัวจากสายธารเล็กๆ ที่บางครั้งเหือดแห้งในช่วงแล้งฝน ว่างแล้งบนถนนเส้นหลักที่เชื่อมต่อเมืองเข้ากับพะลีน ไหลผ่านทุ่งนาแล้วค่อยๆ ขยายขนาดสายธารใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ พร้อมนำพาตะกอนหินดินทรายไปทับถมใกล้ปากแม่น้ำ พื้นที่บริเวณนี้จะสามารถเห็นต้นจาก (*Nypa fruticans*) เรียงรายตามแนวสายน้ำที่กำลังไหลไปบรรจบกับน้ำเค็มของทะเลอันดามัน และด้วยอิทธิพลความเค็มของน้ำทะเลทำ เมื่อบริเวณน้ำทะเลลดต่ำลง เปิดโอกาสให้สามารถมองเห็นพืชพรรณป่าชายเลนที่เจริญงอกงามได้เด่นชัดยิ่งขึ้น

ทุ่งนาและป่าชายเลนที่ปากแม่น้ำนิกะระ

ต้นจากมักจะขึ้นตามริมคลองในบริเวณใกล้ปากแม่น้ำและทะเล

นอกจากนี้ ยังมีหาดเลนและหาดทรายที่ทำหน้าที่เสมือนแนวกันชนระหว่างผืนดินกับทะเล ไม่ให้น้ำเค็มทะเลลักเข้ามาในที่นาหรือที่ลุ่มน้ำจืดมากเกินไป ในช่วงน้ำขึ้น บริเวณนี้จะถูกน้ำทะเลท่วมจนมิด อาจเห็นแต่ยอดใบหญ้าคมบางเพียงประปราย แต่เมื่อใดที่น้ำลดลง หาดเลนและหาดทรายจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดแผ่ขยายออกไปเป็นบริเวณกว้าง ภู่นับแสนนับล้านแผ่กระจายไปทั่วพื้นที่และสัตว์น้ำอีกมากมายที่อาศัยผืนเลนตรงนี้เป็นบ้านหลบแรงคลื่นที่พัดมากระแทกฝั่ง หญ้าคมบางที่เคยเห็นแต่ขอบใบเผยให้เห็นลำต้นตั้งทุ่งหญ้าที่ปกคลุมหาดเลน ซึ่งมีใบอันแหลมคมเสียดแทงแม่เหล็กคอยดักตะกอนให้แล้วค่อยๆ ทับถมกันจนกลายเป็นผืนดินแห่งใหม่ ไม่ต่างอะไรกับพืชพรรณในป่าชายเลนที่นอกจากจะเป็นพื้นที่กันชนระหว่างน้ำเค็มและน้ำจืดแล้ว พืชพรรณเหล่านี้ยังคอยทำหน้าที่เป็นที่อาศัยให้สัตว์น้ำนานาพันธุ์ได้ยึดเหนี่ยวและเป็นแหล่งหาอาหารมาหล่อเลี้ยงชีวิต

บริเวณระหว่างปากแม่น้ำนิกะระและหาดเลนหาดทรายที่ชาวบ้านเรียกกันว่า หาดนิกะระ คือที่ตั้งของผืนนาข้าวที่สำคัญที่สุดของพะลีน ผืนนากว่า 1,500 เอเคอร์ตรงนี้ (375 ไร่) เป็นแหล่งปลูกข้าวเพื่อคนในหลายๆ หมู่บ้านของพะลีน รวมถึงคนในเมืองเยที่อยู่ห่างออกไปอีกด้วย

หาดเลนจะเผยโฉมเวลาที่น้ำลด

ร่องน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างทะเลกับ
ร่องน้ำภายในหาดเลน ในช่วงน้ำลง

แต่พะลีนไม่ได้เป็นเพียงภูมิประเทศที่รวมเอาภูเขา ผืนนา ป่าชายเลน สวนหมากและทะเลไว้ด้วยกันเท่านั้น ชาวบ้านแถบนี้เปรียบพะลีนเป็นดังสัญลักษณ์ของพื้นที่แห่งสันติภาพที่มีธรรมชาติและทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์คอยรายล้อมเติมเต็มชีวิตของผู้คนเสมอมา ชาวบ้านจากหมู่บ้านอังแตงยืนยันว่า พวกเขาไม่เคยประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติเลยตั้งแต่ก่อตั้งหมู่บ้านมากกว่าร้อยปี ไม่ว่าจะเป็นภัยแล้งหรือน้ำท่วม และจากการสำรวจในครั้งนี้ ทีมวิจัยเห็นด้วยว่าทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ของพะลีน ไม่ว่าจะเป็นนาข้าว สวนหมาก สวนผลไม้และท้องทะเลนั้นคอยสนับสนุนผลผลิตให้ชาวบ้านได้ค้าขายมีส่วนพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นเรื่อยมา

หญ้าคมบางบนหาดเลน ที่บ้านอังแตง

หญ้าคมบางบนหาดเลนใกล้ปากแม่น้ำน้เกรอะ

ทั้งนี้ พะลีนยังสื่อถึงความหมายในทางจิตวิญญาณด้วย ชาวบ้านอธิบายว่า พะลีนหมายถึงความปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวของชาวบ้าน หมู่บ้านในพะลีนมีความเป็นอยู่อย่างใกล้ชิดกลมเกลียวตั้งเช่นพี่น้อง ซึ่งไม่ได้มีแค่ชาวบ้านเท่านั้นที่ปฏิบัติตามคติดังกล่าว ทั้งพระภิกษุสงฆ์และสามเณรในวัดต่างๆ ของหมู่บ้านในพะลีนยังคงรักษาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

ความเป็นพะลีน คืออัตลักษณ์ที่ชาวบ้านในพื้นที่นี้ยึดถือเพื่อบ่งบอกว่าตัวเองมาจากพื้นที่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองเย ซึ่งพื้นที่อื่นๆ ในเมืองเยหรือรัฐมอญอาจไม่มีอัตลักษณ์เช่นนี้ชัดเจนเท่าคนในพะลีน นอกจากนี้ คนพะลีนยังมีความภาคภูมิใจกับผลผลิตอันมีชื่อเสียงของพะลีน ไม่ว่าจะเป็น

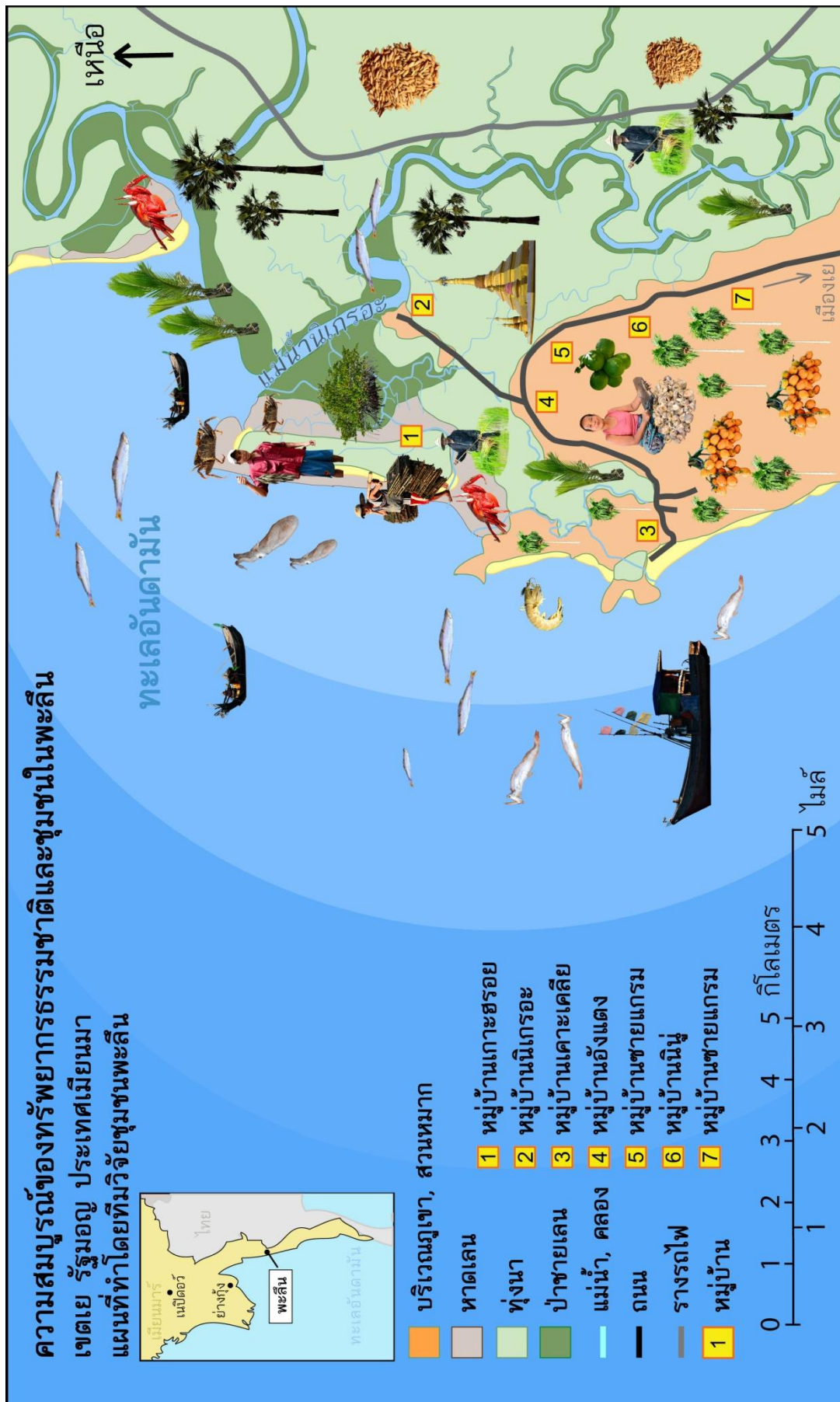
หมาก ผลไม้ อาหารทะเลหรือกะปิ หากบอกว่าเป็นผลผลิตจากพะลีน ก็มักจะได้รับความชื่นชมจากพื้นที่อื่นๆ ในรัฐมอญว่าเป็นสินค้าดีมีคุณภาพ รสชาติอร่อย สัมกับราคาที่มักสูงกว่าผลผลิตจากพื้นที่อื่นๆ

ท้ายที่สุดแล้ว ความหมายของพะลีนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเท่านั้น แต่ที่ชัดเจนที่สุดคือ คำว่า พะลีน นั้นมีความหมายในหลากหลายมิติ การทำความเข้าใจในความเป็นพะลีนอาจต้องใช้วิธีการคิดวิเคราะห์แบบองค์รวมเพื่อให้เข้าใจถึงอัตลักษณ์ที่มีความซับซ้อนอย่างที่คนในพื้นที่รับรู้กัน ดังที่ชาวบ้านเคยกล่าวไว้ว่า “หากต้องการทำความเข้าใจในความเป็นพะลีนอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน เราคงต้องใช้เวลารับพากันอีกนานเลยทีเดียว”

ความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนในพะลีน เขตเย รัฐมอญ ประเทศเมียนมา แผนที่ทำโดยทีมวิจัยชุมชนพะลีน

- บริเวณเขา, สวนหมาก
- หาดเลน
- ทุ่งนา
- ป่าชายเลน
- แม่น้ำ, คลอง
- ถนน
- รางรถไฟ
- 1 หมู่บ้าน
- 1 หมู่บ้านเกาะชรอย
- 2 หมู่บ้านนิเกรอะ
- 3 หมู่บ้านเคาะเคิลย
- 4 หมู่บ้านอังแดง
- 5 หมู่บ้านชายแกรม
- 6 หมู่บ้านนิญ
- 7 หมู่บ้านชายแกรม

บทที่ 3 วิถีชีวิตและชุมชนพะลีน

เจดีย์บนเขาพะลีน

พื้นที่ชุมชนในพะลีนแบ่งออกเป็น 2 เขต คือ พะลีนตะวันออกและพะลีนตะวันตก ในพะลีนตะวันออกมีหมู่บ้านหลักอยู่ 3 หมู่บ้าน ซึ่งรวมหมู่บ้านดูแลอยู่ด้วย ส่วนในพะลีนตะวันตกซึ่งเป็นพื้นที่ทำงานวิจัย มีหมู่บ้านหลักอยู่ 6 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านอั้งแตง หมู่บ้านนิเกรอะ หมู่บ้านเคาะเคลีย หมู่บ้านนินู หมู่บ้านชายแกรม และหมู่บ้านบาลายแซม และมีหมู่บ้านขนาดเล็กที่เพิ่งก่อสร้างขึ้นมาใหม่เมื่อประมาณ 50 ปีที่แล้วคือ หมู่บ้านเกาะฮรอย จากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ทีมวิจัยพบว่าเขตตะวันตกของพะลีนมีประชากรอย่างน้อย 1,462 คน

วิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้านจะสอดคล้องกับภูมิประเทศในแต่ละพื้นที่ หมู่บ้านนิเกรอะซึ่งอยู่ริมแม่น้ำนิเกรอะและป่าชายเลน และหมู่บ้านเคาะเคลียซึ่งอยู่ริมทะเลจะเป็น 2 หมู่บ้านในเขตตะวันตกที่ชาวบ้านทำมาหากินด้วยการทำประมงเป็นหลัก ส่วนที่เหลืออีก 4 หมู่บ้านซึ่งอยู่ห่างจากทะเลแต่ใกล้ภูเขาและที่ราบ จะดำรงชีวิตและหารายได้ด้วยการทำนาทำสวนเป็นหลัก

ในแต่ละหมู่บ้านจะมีวัดเป็นเสมือนศูนย์กลางของชุมชน หลาย ๆ หมู่บ้านจะสร้างบ้านเรือนล้อมรอบวัดเพื่อให้วัดตั้งอยู่กลางชุมชน ทำหน้าที่เป็นทั้งศูนย์กลางพุทธศาสนา จุดพบปะ และศูนย์กลางการเรียนรู้และรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ในวัดมักมีเณรอาศัยอยู่เพื่อศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า ขณะเดียวกันเด็ก ๆ ในหมู่บ้านก็จะเข้ามาเรียนรู้ภาษาและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นผ่านวัด

ตอนเช้าจะมีชาวบ้านออกมาเฝ้าริมถนนพร้อมกระดิกข้าวเล็ก ๆ ข้างกาย รอพระสงฆ์และเณรที่กำลังออกเดินบิณฑบาตร บางหมู่บ้านจะจัดเวรทำอาหารเลี้ยงพระในแต่ละวัน ซึ่งบางครั้งต้องระดมแรงและระดมทุนคล้ายกับการทำบุญขึ้นบ้านใหม่ทุก ๆ ปี ช่วงเย็น ๆ ชาวบ้านจะออกจากบ้านพร้อมดอกไม้สีขาวสีเหลืองร้อยบนก้านไม้ในมือ มุ่งหน้าไปยังวัดกลางหมู่บ้าน บางคนจะเดินกันเป็นครอบครัวี่ ๆ จะ

จูงน้อง ๆ เดินตามกันไป บางคนมุ่งหน้าเดินเดี่ยวแล้วค่อยไปพบปะเพื่อนบ้านที่วัด พอถึงหน้าพระพุทธรูปชาวบ้านจะนำดอกไม้ไปวาง จุดธูปเทียนแล้วเริ่มสวดมนต์ไปพร้อม ๆ กัน

นักเรียนกำลังเดินทางกลับบ้านหลังเลิกเรียน

ลักษณะบ้านทั่วไปในหมู่บ้านเคาะเคลีย
หลังคามักทำมาจากใบจากตากแห้ง

แม่ลูกในหมู่บ้านเคาะเคลีย

อาชีพและการทำมาหากินของชาวบ้านในพะลีนจะเป็นไปตามทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ดังที่กล่าวไว้เบื้องต้น แต่ละกลุ่มจะแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน หากเป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แหล่งประมง กลุ่มผู้ชายก็มักจะทำหน้าที่ออกเรือหาปลา ส่วนกลุ่มผู้หญิงจะคอยรับปลามาคัดแยกตามประเภทและขนาด รวมถึงตากแห้งแล้วส่งต่อไปให้กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า หากเป็นหมู่บ้านที่ทำนาทำสวน กลุ่มผู้ชายจะรับผิดชอบในพื้นที่ทำเกษตร จัดเตรียมดูแลพื้นที่ เช่น การไถนา การสร้างคันนา การดำนา การปลูกหมาก การเก็บเกี่ยวผลผลิต ในขณะที่กลุ่มผู้หญิงจะช่วยในกระบวนการที่ทำอยู่ในบริเวณบ้านมากกว่าเพราะยังต้องทำหน้าที่ในการดูแลบ้านและครอบครัว

โดยผู้หญิงจะช่วยในการดูแลผลผลิต หากเป็นหมากหรือผลไม้อื่น ๆ ก็จะนำมาตากแห้ง แบ่งเก็บหรือจัดขายต่อตามความต้องการของครอบครัว

ทีมวิจัยมีโอกาสนัมภาษณ์เชิงลึกกับชาวบ้านจาก 2 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านอ้งแตงและหมู่บ้านเคาะเคลีย

หมู่บ้านอ้งแตง ตั้งอยู่ในเขตเย อยู่ห่างจากเมืองเยไปทางตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 16 กิโลเมตร มีประชากรทั้งหมด 497 ครอบครัว พลเมืองส่วนใหญ่เป็นคนชาติพันธุ์มอญ ชาวบ้านที่นี่ใช้ภาษามอญสื่อสารในชีวิตประจำวัน แม้แต่ชื่อหมู่บ้าน "อ้งแตง" ที่เป็นภาษามอญและมีเรื่องราวถือกำเนิด

จากกลุ่มคนมอญก็สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมมอญที่ฝังลึกอยู่ในชุมชน ชาวบ้านกว่าร้อยละ 95 เป็นเกษตรกร จากการสำรวจในเดือนมกราคม 2558 ที่มวิจัยพบว่ามีชาวบ้าน 247 ครัวเรือนหรือเกือบครึ่งหนึ่งของหมู่บ้านมีที่ดินทำเกษตรเป็นของตัวเอง ชาวบ้านกลุ่มที่เหลือมักจะรับจ้างเป็นแรงงานหรือออกไปหารายได้จากการทำงานในเมืองต่าง ๆ ของเมียนมาหรือต่างประเทศ อาทิ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา

หมู่บ้านที่สอง คือ หมู่บ้านเคาะเคลีย เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ปลายสุดถนนซึ่งเชื่อมพะลีนกับเมืองเย หมู่บ้านเคาะเคลียเป็นหมู่บ้านริมหาดทรายที่ทอดยาวเลียบทะเลอันดามัน มีประชากร 210 ครัวเรือน

ชาวบ้านเล่าให้ฟังว่ากลุ่มคนที่มาบุกเบิกหมู่บ้านเคาะเคลีย คือ ชาวบ้านจากหมู่บ้านอังกะแตงที่เลือกจะออกมาหาปลาในทะเลตามฤดูกาล แล้วจะย้ายกลับในช่วงมรสุม ซึ่งเป็นเวลาที่น้ำทะเลเข้าท่วมหาดทรายจนไม่สามารถอยู่อาศัยต่อได้ แต่ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา กลุ่มคนเหล่านี้ก็เริ่มที่จะตั้งรกรากในบริเวณหมู่บ้านเคาะเคลียให้เป็นหมู่บ้านที่มั่นคงมากขึ้น จนปัจจุบันกลายเป็นหมู่บ้านที่มีประชากรอยู่อย่างน้อย 210 ครัวเรือน ส่วนมากยังคงทำมาหากินโดยการทำประมง แต่ก็มีบางครอบครัวที่ไม่มีเรือเป็นของตัวเองและเลือกที่จะทำอาชีพอื่น อย่างเช่น ทำธุรกิจค้าขายอาหารทะเล เป็นแรงงานหาปลาให้เจ้าของเรือคนอื่น ๆ ในชุมชน หรือทำโรงเรือนเลี้ยงเป็ด ซึ่งตอนนี้หมู่บ้านเคาะเคลียมีโรงเรือนเลี้ยงเป็ดแล้วถึง 10 แห่งด้วยกัน

ทั้ง 2 หมู่บ้านดังกล่าว ได้ร่วมในการเก็บข้อมูลและการทำวิจัยท้องถิ่นครั้งนี้เช่นกัน โดยข้อมูลจากหมู่บ้านอังกะแตงจะเน้นเรื่องการทำเกษตร เนื่องจากรายได้หลักของที่นี่มาจากหมากและข้าว ส่วนหมู่บ้านเคาะเคลียจะเป็นเรื่องราวการทำประมงที่เป็นทั้งวิถีการทำมาหากินที่สำคัญและแหล่งรายได้หลักของชุมชน จึงถือได้ว่าการศึกษาวิจัยในอังกะแตงและเคาะเคลียนี้ จะช่วยให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนและความสำคัญของเกษตรกรรมและประมงต่อชุมชนพะลีนได้เป็นอย่างดี

บทที่ 4 สวนหมาก

การปลูกหมากในพะล้นเริ่มมานานกว่า ปีแล้ว ในช่วงแรกชาวสวนจะปลูกหมากไว้กิน 100 กันเองในครัวเรือน ส่วนใหญ่จะปลูกหมากบนเนินเขาใกล้หมู่บ้าน แล้วจึงค่อยๆขยายออกไปตามที่ราบริมเขาไล่ไปจนถึงริมชายทะเลตามจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นแต่การปลูกหมากเป็นพืชเศรษฐกิจหลักเพิ่งเป็นที่นิยมกันมากในช่วง ที่ผ่านมเท่านั้นเองปี 50-40

การปลูกหมาก

ชาวสวนปลูกและดูแลดูต้นหมากให้มีอายุอย่างน้อย 6-10 ปีก่อนที่ชาวสวนจะเก็บเกี่ยวระยะเวลาในการเพาะปลูกจะขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำในบริเวณนั้น บวกกับความเอาใจใส่ของเกษตรกร พื้นที่ที่ให้ผลผลิตดีมักอยู่บนเนินเขาริมทะเลซึ่งมีน้ำหล่อเลี้ยงให้ผืนดินชุ่มชื้นตลอดปี แต่ชาวสวนส่วนใหญ่บอกว่า พวกเขาปลูกและดูแลต้นกล้าไปอย่างน้อย 10 ปีกว่าจะได้เก็บเกี่ยวผลผลิต

อายุโดยเฉลี่ยของต้นหมากอยู่ที่ 50-70 ปี ชาวบ้านบอกว่า พวกเขาจะรอให้ต้นหมากแก่ล้มลงมาตามธรรมชาติ ไม่มีใครไปตัดต้นหมากหรือพยายามโค่นต้นหมากที่แก่แล้ว สำหรับต้นหมากต้นใหม่ ชาวสวนจะนำต้นกล้าที่เพาะเลี้ยงมาปลูกไว้ข้างต้นที่แก่มาก เพื่อทดแทนต้นหมากที่กำลังจะล้มลงในอีกไม่ช้า

ชาวสวนมักเพาะต้นหมากไว้เพื่อปลูกทดแทนต้นหมากที่กำลังล้มลง

ปัจจัยหลักที่สำคัญอีกอย่างที่ทำให้หมากในพะล้นเป็นที่นิยมในหมู่คนกินหมากคือ การเลือกสรรคัดแม่พันธุ์ที่จะนำไปเพาะเป็นต้นหมากรุ่นต่อไป ชาวสวนหมากอธิบายว่า การคัดเลือกแม่พันธุ์หมากที่ดีทำได้ตอนที่ผลหมากโตเต็มที่ ผลหมากที่ชาวสวนจะนำไปเพาะควรมีเมล็ดที่กลมและใหญ่ เปลือกบาง

เนื้อผลข้างในอัดแน่น บางคนเลือกที่จะเพาะเมล็ดหมากในบ้าน แต่ก็มีไม่น้อยที่จัดแจงพื้นที่ในสวนหมากเพื่อทำเป็นที่เพาะแม่พันธุ์

ลักษณะของแม่พันธุ์หมากที่ชาวสวนจะนำไปเพาะเพื่อปลูกหมากรุ่นต่อไป

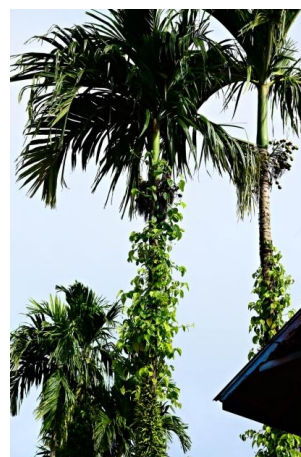
ผลหมากจะเริ่มสุกในช่วงเดือนสิงหาคม ชาวบ้านจึงเก็บผลผลิตในช่วงนี้จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ก่อนที่ดอกหมากจะบานอีกครั้งประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน กลุ่มผู้ชายรับทำหน้าที่ดูแลสวนหมากและเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยใช้เครื่องมือพื้นบ้านที่มีลักษณะเหมือนมีดด้ามยาวในการสอยหมาก และบรรจุผลหมากในกระสอบ กลุ่มผู้หญิงจะช่วยให้การเก็บเกี่ยวเพียงบางครั้งบางคราว แต่หน้าที่หลักคือการนำหมากไปตากให้แห้ง ดูแลความเรียบร้อยของโรงเก็บหมาก ปอกเปลือก และนำไปขาย รวมถึงดูแลเรื่องรายรับรายจ่าย

ต้นหมากสูงใหญ่ในสวน

ผลหมากสุกคาบนต้น

ใบพลูเลื้อยตามลำต้นหมาก

ตารางเวลาในการเก็บเกี่ยวผลหมาก

เดือน	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
ช่วงเวลาออก ผลหมากและ การเก็บเกี่ยว	ดอกหมากเริ่มบาน			ผลหมาก อ่อน (สีเขียวเข้ม)		เริ่มเก็บ เกี่ยวผล หมากสุก (สีส้ม)		- การตากหมากจะใช้เวลาอย่างน้อย 45 วันจนผลหมากจะแห้งสนิท - การเก็บเกี่ยวจะสิ้นสุดลงประมาณ เดือนกุมภาพันธ์				

กลุ่มผู้หญิงจะทำหน้าที่ปอกผล
หมากตากแห้งก่อนบรรจุ
ใส่กระสอบไปขายต่อตลาด

ผู้หญิง ใช้มีดผ่าผลหมากสุกเพื่อเอาเนื้อหมากไปขาย
ราคาขายของผลหมากที่แกะเปลือกแล้วจะดีกว่าราคาผลหมากสดทั้งลูก

เศรษฐกิจจากสวนหมาก

ชาวบ้านบอกว่า พวกเขานิยมปลูกหมากเพราะได้ราคาดีกว่าและมีความมั่นคงกว่าพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นอย่าง ยางพาราและมันสำปะหลัง

ในพื้นที่สวนหมาก 1 เอเคอร์ (0.25 ไร่) จะมีต้นหมากที่โตเต็มที่อยู่ประมาณ 450-500 ต้น ต้นหมากหนึ่งต้นจะออกผลประมาณ 250 ผลต่อปี) ราคาผลหมากสดจะปรับขึ้นลงตามแต่ฤดูกาล ราคาอยู่ระหว่าง 15-35 จี๊ดต่อผล ชาวบ้านส่วนใหญ่มักเลือกที่จะนำผลหมากไปตากแห้งและปอกเปลือกขายเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต ผลหมากที่ตากแห้งแล้วจะขายได้ราคาอยู่ที่ 3,700 จี๊ดต่อ 1.3 กิโลกรัม (ชาวบ้านที่นี่ใช้ตราชั่งในการวัดน้ำหนัก ซึ่ง 1ชั่งเท่ากับ 1.3 กิโลกรัม) หรือประมาณ 150 ผล

แม้ว่าการผลหมากตากแห้งจะได้ราคาสูงกว่าการขายผลหมากสด แต่กระบวนการนั้นซับซ้อนขึ้นด้วยเช่นกัน) อาทิเช่น ต้องใช้ระยะเวลาเพิ่มขึ้นเพื่อรอให้ผลหมากแห้งสนิทและใช้แรงงานเพิ่มขึ้นในการปอกเปลือก การตากแห้งจะใช้เวลาอย่างน้อย 45 วัน โดยกลุ่มผู้หญิงจะรับหน้าที่ในการตากและเก็บผลหมาก การตากหมากจะเริ่มตั้งแต่ช่วงเก็บผลหมากในเดือนสิงหาคม แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่นิยมตากหมากในช่วงหลังฤดูฝนประมาณเดือนตุลาคม หลังจากรอให้หมากแห้งสนิทแล้ว จึงค่อยนำผลผลิตไปบรรจุในถุงกระสอบและจัดเก็บไว้ในบ้านหรือใต้ถุนบ้านอย่างเรียบร้อย บางบ้านที่เก็บหมากได้ปริมาณมากจะสร้างโรงเก็บหมากไว้ใกล้บ้านเพื่อป้องกันไม่ให้ผลหมากขึ้นจั่นราหรือเน่าเสียก่อนนำไปขาย

นอกจากผลหมากที่ชาวบ้านเก็บไว้บริโภคกันเองในครัวเรือนหรือนำไปขายตามท้องตลาดแล้ว ชาวบ้านยังสามารถใช้ประโยชน์และขายส่วนอื่นๆ ของต้นหมากได้อีกด้วย ใบที่ตากแห้งแล้วสามารถนำไปหอบบุหรี่ย ใบหมากสดจะขายอยู่ที่ราคา 50 จี๊ดต่อ 1.3 กิโลกรัม เปลือกสามารถนำไปแปรรูปเป็นกระดาษ และสามารถใช้ต้นหมากเป็นราวสำหรับตากผลหมากหรือเป็นอุปกรณ์ในการก่อสร้างบ้าน

ถือได้ว่าถุงกระสอบหมากเหล่านี้เปรียบเสมือนธนาคารออมเงินของชาวบ้าน เพราะเมื่อไรที่พวกเขาต้องการเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือต้องการเงินสักโตเพื่อส่งลูกหลานเรียนหนังสือ/เพื่อจ่ายค่าเล่าเรียนของลูกหลาน จ่ายค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บไข้ได้ป่วย หรือทำบุญตามประเพณี พวกเขาจะนำผลหมากที่เก็บไว้ไปขาย เสมือนเป็นแหล่งทุนที่พวกเขาสามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี เมื่อถึงคราวจำเป็น

ชาวบ้านจะนำผลหมากที่ตากแห้งแล้วบรรจุไว้ในกระสอบ แล้วเก็บไว้ในที่แห้งเพื่อป้องกันความชื้น หมากตากแห้งสามารถเก็บไว้ 9 เดือน

ผลหมากที่เก็บมาจะนำไปตากไว้ทั่วหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นบนพื้นราบอย่างสนามหญ้าในโรงเรียนหรือบริเวณกว้างข้างวัด ชาวบ้านยังนิยมวางแคร่ที่ทำจากไม้ไผ่และต้นหมากมาเป็นที่ตากผลหมากไว้ใกล้ด้วยเช่นกัน

ผลไม้ในสวนหมาก

ในสวนหมากไม่ได้มีเฉพาะต้นหมากเท่านั้น แต่ยังมีพืชพันธุ์และเห็ดที่ขึ้นเองตามธรรมชาติหรือที่เพาะเลี้ยงโดยชาวสวนไม่ต่ำกว่า 26 ชนิด มีทั้งทุเรียน เงาะ ส้ม มังคุด มะปราง สับปะรด มะนาว มะขาม ขนุน มะละกอ ถั่วลิสง มะพร้าว ในการสำรวจเบื้องต้น ชาวบ้านได้รวบรวมพันธุ์ผลไม้และเห็ดที่

พบเจอมากที่สุดในส่วนของตนพร้อมทั้งบอกฤดูกาลของแต่ละชนิดตั้งข้อมูลในตารางฤดูกาลผลไม้ในส่วนหมาก (ด้านล่าง) ยกตัวอย่างเช่น ผลไม้ที่ออกผลในฤดูร้อน คือ สับปะรด มะม่วงและทุเรียน ส่วนขนุน มังคุด จำปาตะ รวมทั้งเห็ดนานาชนิด จะมีให้เห็นในช่วงหน้าฝน หน้าหนาวจะมีส้ม มะม่วงหิมพานต์และมะปราง มะพร้าว มะละกอและกล้วยจะออกผลให้ชาวบ้านเก็บเกี่ยวตลอดทั้งปี

ผลไม้ในส่วนหมากในแต่ละฤดูกาล

ลำดับ ที่	ผลไม้ที่พบในส่วน หมาก	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.	กล้วย	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2.	ใบพลู (<i>Piper betle</i>)							X	X				
3.	หมาก (<i>Areca catechu</i>)	X	X						X	X	X	X	X
4.	พริกไทดำ		X	X									
5.	มะม่วงหิมพานต์	X	X										
6.	จำปาตะ (<i>Artocarpus integer</i>)					X	X	X					
7.	มะพร้าว	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8.	ทุเรียน				X	X	X	X	X				
9.	ฝรั่ง										X	X	X
10.	ขนุน		X	X	X	X	X	X					
11.	ลูกเนียง (<i>Archidendron pauciflorum</i>)	X	X							X	X	X	X
12.	มะนาวใหญ่ รสเปรี้ยว		X	X	X	X	X	X					
13.	มะนาวใหญ่ รสหวาน		X	X	X	X	X	X					
14.	มะนาว	X	X										
15.	ดีปลี (<i>Piper longum</i>)					X	X						
16.	มะม่วง				X	X	X	X					
17.	มังคุด					X	X	X	X				
18.	มะปราง (<i>Bouea macrophylla</i>)	X	X	X	X								
19.	เห็ด					X	X	X	X				
20.	ส้ม	X	X								X	X	X
21.	มะละกอ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
22.	สับปะรด		X	X	X	X	X						

23.	ส้มโอ												
24.	เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i>)					X	X						
25.	มะขาม		X	X	X	X	X	X					
26.	ส้มเขียวหวาน	X	X							X	X	X	X

X = บ่งบอกช่วงเวลาที่มีผลไม้ชนิดนั้นออกผล

ผลผลิตชุดแรกที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นทุเรียนลูกใหญ่ที่เพิ่งตกลงมาจากต้น เงาะพวงใหญ่พวงแรก หรือส้มตะกร้าแรกที่เก็บเกี่ยวมาได้ ชาวบ้านจะนำไปถวายให้พระสงฆ์ในหมู่บ้านก่อนเพื่อแสดงความเคารพต่อสถานที่ ซึ่งถือเป็นจุดศูนย์รวมศรัทธาที่สำคัญที่สุดสำหรับพวกเขา หลังจากนั้นจึงค่อยเก็บผลไม้ส่วนที่เหลือไว้กินกันเองในครอบครัว แบ่งปันให้เพื่อนบ้านและมิตรสหาย หรือนำไปขายที่ตลาดในหมู่บ้านหรือส่งออกไปขายในต่างถิ่น)

นอกจากสวนหมากจะเป็นแหล่งรวมพันธุ์พืชและผลไม้มากมาย เป็นแหล่งอาหารที่อุดมไปด้วยคุณค่าทางโภชนาการและยารักษาโรคที่ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งเป็นที่ทำมาหากินประกอบอาชีพของชาวบ้าน สวนหมากยังถือเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้คนในหมู่บ้านได้มาช่วยกันเก็บเกี่ยวพืชผลและพบปะพูดคุยกัน)

จากการลงพื้นที่สำรวจและพูดคุยกับชาวบ้าน ทีมวิจัยสังเกตว่า สวนหมากมีลักษณะที่พิเศษกว่าพื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป คือมีลักษณะที่บ่งชี้ถึงความอุดมสมบูรณ์ เหมือนเป็นป่าผืนเล็กๆ ที่เรียงรายต่อเนื่องกันทั่วพื้นที่พะลีน อาจเป็นไปได้ว่าเป็นผลจากภูมิปัญญาของชาวบ้านที่สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น อย่างเช่นการปล่อยให้ต้นหมากที่แก่แล้วล้มลงตามธรรมชาติแล้วปลูกลูกต้นกล้าแทนที่ ทำให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเจริญเติบโตของต้นไม้ในป่าธรรมชาติ ชาวสวนยืนยันอีกว่าไม่มีสารเคมีหรือโลหะหนักที่เป็นพิษต่อร่างกายและสิ่งแวดล้อมปนเปื้อนในบริเวณสวนหมาก ทำให้สภาพแวดล้อมยังคงสะอาดและปลอดภัย สามารถดื่มน้ำในลำธารหรือบ่อน้ำในสวนหมากได้โดยตรง ไม่จำเป็นต้องเป็นห่วงเรื่องสารเคมีที่เป็นพิษต่อร่างกาย ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีสัตว์ป่านานาชนิด อย่าง กระรอก เสือดำ ลิง หมูป่า และนกนานาชนิด อาศัยในพื้นที่สวนหมาก

ในสวนหมากยังมีผลไม้ชนิดอื่น ๆ อาทิ กล้วย มะพร้าว ทุเรียน

รายได้จากหมาก

หมาก								
หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนประชากรที่มีสวนหมาก (ครัวเรือน)	พื้นที่สวนหมาก		จำนวนต้นหมาก	จำนวนผลหมาก	รายได้จากการขายหมาก	
			(เอเคอร์)	(ไร่)			(จ๊ต)	(บาท)
อั้งแตง	497	309	2,058.50	813.64	909,610	62,902,000	1,258,040,000	38,122,424
นิเกรอะ	200	50	369.5	146.05	66,145	44,698,000	893,960,000	27,089,697
เคาะเคลีย	210	75	354.4	140.08	90,930	6,333,000	126,660,000	3,838,182
นินู	310	96	390.78	154.46	186,820	12,995,500	259,910,000	7,876,061
ชายแกรม	125	115	564	222.92	238,935	19,607,500	392,150,000	11,883,333
บาลายแซม	90	67	121.5	48.02	56,855	3,890,000	77,800,000	2,357,576
รวม	1,432	712	3,858.68	1,525.17	1,549,295	150,426,000	3,008,520,000	91,167,273

- 20 จ๊ต/ผลหมากสด 1 ผล

- อัตราแลกเปลี่ยน 1 บาท = 33 จ๊ต

ในการสอบถามผู้ใหญ่บ้านจากทั้ง 6 หมู่บ้าน ที่มิวิจัยพบว่าพะลีนมีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,432 ครัวเรือน และมีชาวบ้านที่ทำสวนหมากอยู่อย่างน้อย 712 ครัวเรือน รวมเป็นเนื้อที่ประมาณ 3,858.68 เอเคอร์ (1,525.17 ไร่)

จากการสำรวจ ที่มิวิจัยพบว่า หมู่บ้านอั้งแตงมีชาวบ้านปลูกต้นหมากมากที่สุดในพะลีน จำนวน 309 ครัวเรือน รวนทั้งมีพื้นที่สวนหมากรวมกันมากที่สุดด้วยเช่นกันจำนวน 2,058.50 เอเคอร์ (813.64 ไร่) รองลงมาคือ หมู่บ้านชายแกรมปลูกต้นหมาก 115 ครัวเรือน รวมเป็นพื้นที่ 564 เอเคอร์ (222.92 ไร่) หมู่บ้านนินูปลูกต้นหมาก 96 ครัวเรือน รวมเป็นพื้นที่ 390.78 เอเคอร์ (154.46 ไร่) หมู่บ้านเคาะเคลียปลูกต้นหมาก 75 ครัวเรือน รวมเป็นพื้นที่ 354.4 เอเคอร์ (140.08 ไร่) หมู่บ้านบาลายแซมปลูกต้นหมาก 67 ครัวเรือน รวมเป็นพื้นที่ 121.5 เอเคอร์ (48.02 ไร่)

แม้ว่าราคาขายผลหมากสดจะอยู่ระหว่าง 15-35 จ๊ตต่อผล และจะสูงขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเริ่มห่างจากฤดูเก็บเกี่ยว สวนหมากตากแห้งที่ปอกเปลือกแล้วได้ราคาสูงกว่าผลหมากสด ทั้งนี้ในการประเมินรายได้จากการขายหมากต่อปี ชาวบ้านเลือกราคาขายผลหมากสดไว้ที่ 20 จ๊ตต่อผล (อัตราแลกเปลี่ยนที่ 1 บาทเท่ากับ 33 จ๊ต) ซึ่งเป็นราคาขั้นต่ำที่ชาวสวนส่วนใหญ่สามารถขายได้ในช่วงต้นเดือนมกราคม 2558

โดยรวมแล้ว จากการสอบถามชาวบ้านใน 6 หมู่บ้าน มีต้นหมากรวมกันประมาณ 1,549,295 ต้น และได้ผลผลิตเป็นผลหมากอย่างน้อย 150,426,000 ผล หากคิดราคาผลหมากสดอยู่ที่ 20 จ๊ต (60

สตางค์) ต่อผล หมู่บ้านที่มีรายได้จากการขายหมากมากที่สุดในการสำรวจครั้งนี้คือ หมู่บ้านอังกะตัง คิดเป็นเงิน 1,258,040,000 จั๊ต (38,122,424 บาท) ต่อปี รองลงมาคือ หมู่บ้านชายแถม ที่สามารถทำรายได้ 392,150,000 จั๊ต (11,883,333 บาท) ต่อปี หมู่บ้านนิเระอะมีรายได้ 259,910,000 จั๊ต (7,876,061 บาท) หมู่บ้านเคาะเคสัยได้ 126,660,000 จั๊ต (3,838,182 บาท) หมู่บ้านบาลายแซมได้ 77,800,000 จั๊ต (2,357,576 บาท) ต่อปี และหมู่บ้านชานแถมทำรายได้จากหมาก 893,960,000 จั๊ต (27,089,697 บาท) ต่อปี

โดยรวมชาวบ้านทั้ง 6 หมู่บ้านจะมีรายได้จากการขายผลหมากสดอย่างน้อย 3,008,520,000 จั๊ตหรือประมาณ 91,167,273 บาท

บทที่ 5 ท้องนาในที่ราบ

จากดินเขาสู่หาดเลน พื้นที่ตรงนี้ คือ แหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของพะลีน ด้วยดินที่อุดมสมบูรณ์ และระบบคลองที่เชื่อมโยงแปลงนาและหล่อเลี้ยงให้ดินชุ่มฉ่ำตลอดปี

การทำนาที่พะลีนมักเริ่มหลังฝนแรกในเดือนเมษายน ซึ่งจะตรงกับช่วงเวลาหลังจากการเฉลิมฉลองปีใหม่ท้องถิ่น พออย่างเข้าปลายเดือนพฤษภาคม ชาวนาจะเริ่มพรวนดิน ก่อคันนาและหว่านกล้า พร้อม ๆ กับรอสายฝนไหลหลังลงมาบนผืนดินที่เคยเป็นสีน้ำตาลแห้ง ๆ ปลายเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม ผืนนาจะค่อย ๆ เปลี่ยนจากสีเขียวขจีเป็นสีทองอร่ามในช่วงเดือนพฤศจิกายน อันเป็นจุดเริ่มต้นของฤดูเก็บเกี่ยวที่นำมาซึ่งอาหารและรายได้

ชาวบ้านพะลีนนิยมปลูกข้าวอยู่ 3 แบบหลักๆ คือ ข้าวพันธุ์เมล็ดใหญ่และข้าวพันธุ์เมล็ดเล็กซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวท้องถิ่น และข้าวเหนียวพันธุ์จากประเทศไทย นอกจากนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ชาวบ้านเริ่มปลูกข้าวหอมมะลิของไทยมากขึ้น แต่ยังไม่ได้เป็นที่นิยมเท่าพันธุ์ข้าวท้องถิ่นที่ปลูกกันอย่างแพร่หลาย

“บัก” เป็นเครื่องจักสานที่ชาวบ้านใช้ในการตวงข้าว มีลักษณะคล้ายกระบุง บัก 1 อันมีความจุประมาณ 40 ลิตรหรือ 2 บีก

ชาวนากำลังทำคันนาเพื่อกักน้ำไว้ในนาและป้องกันไม่ให้น้ำเค็มเข้ามาในท้องนา

ทุ่งนาเขียวขจีในฤดูไถ่เก็บเกี่ยว หมู่บ้านอังกะตัง

ในการปลูกข้าวแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ข้าวเมล็ดใหญ่หรือเมล็ดเล็ก ชาวนาจะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว 1 บีก (40 ลิตร) สำหรับปลูกข้าวในผืนนาขนาด 1 เอเคอร์ เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว ผืนนา 1 เอเคอร์จะให้ผลผลิตประมาณ 35-45 บีก การปลูกข้าวเหนียวจะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่า 1 บีกต่อเอเคอร์ และให้ผลผลิตสูงกว่า ในช่วงปี 2557-2558 ราคาตลาดสำหรับข้าวพันธุ์เมล็ดใหญ่และข้าวเหนียวคือ 7,000 จั๊ตต่อบีก (ประมาณ 5.30 บาท/ลิตร) ส่วนราคาของข้าวพันธุ์เมล็ดเล็กจะอยู่ที่ 3,000 จั๊ตต่อบีก (2.27 บาท/ลิตร)

“ปึก” เป็นเครื่องจักสานที่ชาวบ้านใช้ในการตวงข้าว มีลักษณะคล้ายกระบุง ปึก 1 อันมีความจุประมาณ 40 ลิตรหรือ 2 ปีบ

ข้าวพันธุ์เมล็ดใหญ่ เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมือง

พันธุ์ข้าวที่ปลูกในพะลัน

พันธุ์ข้าว	ข้าวพันธุ์เมล็ดใหญ่	ข้าวพันธุ์เมล็ดเล็ก	ข้าวเหนียว
แหล่งที่มา	พันธุ์ท้องถิ่น	พันธุ์ท้องถิ่น	พันธุ์จากประเทศไทย
ช่วงเวลาปลูกข้าว	สิงหาคม	สิงหาคม	สิงหาคม
ช่วงเวลาเก็บเกี่ยว	พฤศจิกายน-ธันวาคม	กันยายน-ตุลาคม	พฤศจิกายน
แหล่งที่ปลูก	ที่ราบต่ำ น้ำลึก	ที่สูงกว่า น้ำตื้น	ที่สูงกว่า น้ำตื้น
ปริมาณข้าวที่ใช้ปลูก ใน 1 เอเคอร์	1 ปึก	1 ปึก	มากกว่า 1 ปึก
ราคาขายต่อปึก	6,500-7,000 จัด/ปึก (4.92-5.30 บาท/ลิตร)	4,500 จัด/ปึก (3.41 บาท/ลิตร)	7,000 จัด/ปึก (5.30 บาท/ลิตร)

จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่พบว่า ครอบครัวที่มีสมาชิกประมาณ 4 คนจะเก็บเกี่ยวข้าวได้ประมาณ 100 ปึกต่อปี โดยข้าวปริมาณ 1 ใน 3 ส่วนนั้นจะเก็บไว้กินกันเองภายในครอบครัว ส่วนที่เหลืออีก 2 ใน 3 ส่วนจะนำไปขายต่อ และในครอบครัวใหญ่ที่มีสมาชิกตั้งแต่ 8-10 คน จะเก็บเกี่ยวข้าวได้อย่างน้อย 140 ปึกต่อปี

แต่ละหมู่บ้านจะมีโรงสีข้าวเป็นของตัวเอง ในหมู่บ้านอ้งแตงมีโรงสีข้าวทั้งหมด 4 โรง จากการสัมภาษณ์เจ้าของโรงสีแห่งหนึ่ง ทางที่มิวิจัยพบว่า โรงสีข้าวสามารถรับสีข้าวได้วันละ 100 ปึก โดยคิดค่าสีข้าวเป็นเงิน 300 จัดต่อปึก และจะเก็บแกลบส่วนที่เหลือเอาไว้

ปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการทำนาคือ น้ำที่ใช้ในการปลูกข้าว ส่วนใหญ่เป็นน้ำในคลองธรรมชาติที่ไหลหล่อเลี้ยงผืนนาไปทั่วเขตแดน ระบบน้ำที่มีทั้งคลองที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและคลองขนาดเล็กที่ชาวนาขุดเพื่อเชื่อมผืนนาเข้ากับแหล่งน้ำข้างเคียง ชาวบ้านบอกว่า เนื่องจากผืนนาอยู่ไม่ไกลจากทะเลและป่าชายเลน จึงมีโอกาสน้ำเค็มจะไหลเข้าสู่แปลงนาได้ ในอดีตเคยมีน้ำเค็มไหลเข้ามาตามคลองจนเข้าสู่ผืนนาทำให้ดินเค็มเกินที่จะปลูกข้าวได้ แต่ปรากฏการณ์แบบนี้ นานๆ จึงจะเกิดสักหน

นอกจากนี้ ทุ่งนาเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงที่เพาะปลูกข้าวเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งวัตถุดิบในการหุงหาอาหารชั้นยอดที่ชาวบ้านสามารถเดินไปเก็บได้ตลอดเวลา รวมถึงเป็นแหล่งอาหารให้สัตว์นานาชนิดในบริเวณนั้นด้วยเช่นกัน เพราะในทุ่งนาจะมีปลา หอย ปู กบ และพืชอีกมากมาย อาทิ ใบบัวบก ผักบุ้ง ฯลฯ

รายได้จากข้าว

ข้าว							
หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนประชากรที่มีนาข้าว (ครัวเรือน)	พื้นที่นาข้าว		ข้าวที่เกี่ยวได้ (ปึก)	รายได้จากข้าว	
			(เอเคอร์)	(ไร่)		(จัต)	(บาท)
อังกะตัง	497	80	512	202.37	18,120	126,840,000	3,843,636
นิเกรอะ	200	61	373	147.43	14,020	98,140,000	2,973,939
เคาะเคลีย	210	5	79	31.23	2,170	15,190,000	460,303
นิหนู	310	37	175	61.17	8,160	57,120,000	1,730,909
ชายนแกรม	125	64	376	148.62	17,543	122,801,000	3,721,242
บาลายแฉม	90	39	117	46.25	4,220	29,540,000	895,152
รวม	1,432	286	1,632	645.06	64,233	449,631,000	13,625,182

- จำนวนข้าวเปลือกในแต่ละหมู่บ้าน คำนวณจากปริมาณข้าวทั้งหมดที่ชาวนาที่ให้สัมภาษณ์ผลิตได้
- รายได้จากข้าวคิดคำนวณโดยการนำจำนวนข้าวที่เก็บเกี่ยวได้เป็น "ปึก" คูณราคาข้าว 7,000 จัต

จากการสำรวจและสัมภาษณ์ชาวบ้าน 286 ครัวเรือนในพะลีน ที่มิวจัยพบว่า มีนาข้าวอยู่อย่างน้อย 1,632 เอเคอร์ สามารถเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกได้อย่างน้อย 64,233 ปึกต่อปี ในช่วงที่ทำการสำรวจอยู่ ราคาขายข้าวในตลาดอยู่ประมาณ 7,000 จัตต่อปึก หากคิดรวมรายได้รวมจากทั้ง 6 หมู่บ้านตามราคาตลาดตอนนั้น ชาวบ้านจะมีรายได้จากการขายข้าวได้อย่างน้อย 449,631,000 จัตต่อปี (13,625,182 บาทต่อปี)

หมู่บ้านอ้งแตงเป็นหมู่บ้านที่มีชาวนาปลูกข้าวมากที่สุดใน 6 หมู่บ้านคือ 80 ครัวเรือนหรือร้อยละ 27.97 ของชาวนาที่ทางทีมวิจัยได้สำรวจ หมู่บ้านอ้งแตงมีพื้นที่ปลูกข้าวอยู่ 512 เอเคอร์ (202.37 ไร่) สามารถผลิตข้าวได้ 18,120 ปีกในปี 2557 หากคิดเป็นรายได้ตามราคาดตลาด หมู่บ้านอ้งแตงจะมีรายได้จากการทำนาข้าว 126,840,000 จั๊ตต่อปี (3,843,636 บาทต่อปี)

หมู่บ้านที่มีชาวนารองลงมาคือ หมู่บ้านชายแกรมและหมู่บ้านนิเกรอะมีชาวนาอยู่ 64 ครัวเรือนและ 61 ครัวเรือนตามลำดับ หมู่บ้านชายแกรมมีนาข้าวอยู่ 376 เอเคอร์ (148.62 ไร่) ปลูกข้าวได้ 17,543 ปีก คิดเป็นรายได้ประมาณ 122,801,000 จั๊ตต่อปี (3,721,242 บาทต่อปี) ส่วนหมู่บ้านนิเกรอะถึงแม้จะเป็นหมู่บ้านชาวประมงเป็นหลัก แต่ก็มีพื้นที่ปลูกข้าว 373 เอเคอร์ (147.43 ไร่) คิดเป็นจำนวนข้าวได้อย่างน้อย 14,020 ปีกต่อปี สร้างรายได้ให้กับชาวนา 98,140,000 จั๊ตต่อปี (2,973,939 บาทต่อปี)

หมู่บ้านนี้มีคนทำนาข้าวอยู่ 37 ครัวเรือนและครอบครองแปลงนาไว้ 175 เอเคอร์ (69.17 ไร่) สามารถเกี่ยวข้าวได้อย่างน้อย 8,160 ปีกต่อปี คิดเป็นรายได้คือ 57,120,000 จั๊ตต่อปี (1,730,909 บาทต่อปี) ส่วนหมู่บ้านเคาะเคลียที่ทำอาชีพประมงเป็นหลัก มีคนทำนาอยู่ 5 ครัวเรือนหรือร้อยละ 2.38 ของประชากรในหมู่บ้านเคาะเคลียเท่านั้น รวมเป็นพื้นที่ทำนาประมาณ 79 เอเคอร์ (31.23 ไร่) ผลิตข้าวได้ 2,710 ปีก คิดเป็นรายได้อย่างน้อย 15,190,000 จั๊ตต่อปี (460,303 บาท)

แต่ตามที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้น ข้าวไม่ใช่ผลผลิตเดียวในนาข้าว ยังมีทั้งสัตว์น้ำและพืชผักนานาชนิดที่ชาวบ้านเก็บเกี่ยวไว้กินเองและส่งขายในตลาดหมู่บ้านหรือตลาดข้างนอก ผลผลิตเหล่านี้ยังไม่ได้รวมไว้ในงานวิจัยคราวนี้แต่ยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงและศึกษาเพิ่มเติม

ชาวบ้านหาปลาได้ในทุ่งนา

บึงใหญ่กลางนาข้าว เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างลำห้วยจากภูเขากับทะเล

ประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการทำนา

ชาวบ้านพะลีนยังคงสืบทอดพิธีกรรมตามความเชื่อท้องถิ่นที่มีมาแต่เดิม ซึ่งล้วนแต่เป็นพิธีกรรมที่สะท้อนถึงความเคารพต่อธรรมชาติในบริเวณนั้น พิธีกรรมสำคัญที่เด่นชัดที่สุดคือ การสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์และบรรพบุรุษก่อนจะเริ่มทำนาหรือเตรียมดินโดยเจ้าของนา จะมีการเตรียมชุดเครื่องบูชาสักการะที่ประกอบไปด้วยหมาก พลู มะพร้าว ข้าวเหนียว น้ำส้ม ปลา ไก่ เป็นต้น และจะทำพิธีอีกครั้ง

ก่อนลงมือเก็บเกี่ยวข้าว โดยชาวบ้านจะนำข้าวส่วนแรกที่เก็บเกี่ยวได้ไปถวายที่วัด หลังจากนั้นจึงค่อยนำส่วนที่เหลือไปกินกันเองในครอบครัวหรือนำไปขายต่อ

ท้องทุ่งนาที่หมู่บ้านอ้งแตง อันเป็นสถานที่ตั้งของโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน

บทที่ 6 ประมงในพะลัน

หมู่บ้านที่ทำประมงเป็นอาชีพหลักในพะลันมีอยู่ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านเคาะเคลียและหมู่บ้านนิเกรอะ

แม้ทั้งสองหมู่บ้านนี้จะทำประมงเป็นอาชีพหลัก แต่ด้วยสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันจึงทำให้วิธีการทำประมงของสองหมู่บ้านแตกต่างกันเล็กน้อย สุดเส้นทางถนนที่เชื่อมพะลันกับเมืองเย คือหมู่บ้านเคาะเคลีย ซึ่งตั้งอยู่ริมหาดทรายทางตะวันตกของพะลัน พื้นที่ตรงนี้มีเนินเขาล้อมรอบและอยู่ติดกับทะเลอันดามัน ส่วนหมู่บ้านนิเกรอะจะตั้งอยู่ทางตอนเหนือของพะลัน มีถนนที่แยกออกจากถนนสายหลักจากเมืองเยตรงหมู่บ้านอังแดงเชื่อมกับหมู่บ้านอื่น ๆ หมู่บ้านนิเกรอะตั้งอยู่ริมแม่น้ำนิเกรอะ และไม่ไกลจากปากแม่น้ำซึ่งมีป่าชายเลนล้อมรอบมากนัก

ชาวประมงที่แบ่งเขตการจับปลาออกเป็น 3 โซนหลัก คือ

- โซนที่ 1 บริเวณริมฝั่ง สำหรับจับปลาตัวเล็กตัวน้อย กุ้งมังกร กุ้ง กุ้ง หอยและปูเป็นหลัก
- โซนที่ 2 บริเวณนี้มักพบปลานาดกลาง โดยเฉพาะปลาหัวยุง (*Harpadon nehereus*) และกุ้ง
- โซนที่ 3 เป็นบริเวณที่น้ำลึกกว่าและมักจะจับปลาตัวใหญ่กว่า ชาวประมงจะออกเรือไปบริเวณนี้ได้เพียงไม่กี่เดือนต่อปี เพราะต้องใช้เรือขนาดใหญ่กว่าและมีค่าใช้จ่ายสูงกว่า และจะไม่ออกเรือช่วงมรสุม รวมถึงช่วงหน้าแล้ง

ทีมวิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ชาวบ้านทั้ง 2 หมู่บ้าน แต่การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับเรื่องรายได้จะเกิดขึ้นที่หมู่บ้านเคาะเคลียมากกว่าหมู่บ้านนิเกรอะ ในขณะที่หมู่บ้านนิเกรอะจะให้ข้อมูลเกี่ยวรายชื้อปลา สัตว์น้ำ และระบบนิเวศป่าชายเลน ทีมวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อบันทึกวิธีการจับปลาและระบบนิเวศในบริเวณทั้ง 2 หมู่บ้านแบบเบื้องต้น ซึ่งได้ข้อมูล ดังนี้

ประมงในหมู่บ้านเคาะเคลีย

ชาวประมงทั้งหมดที่ออกเรือไปจับปลาในพะลันจะเป็นผู้ชาย แต่ครั้งที่ออกเรือไปจับปลา พวกเขาจะออกเรือไปประมาณ 5 กิโลเมตรเพื่อวางตาข่ายปากเสือในช่วงเช้ามืดน้ำจะลงอีกรอบ ตาข่ายปากเสือแต่ละผืนที่ชาวประมงขึงไว้มีความกว้าง 70 ฟุต และทอดลงในทะเลลึกประมาณ 5 ฟุต ชาวประมงจะใช้วัสดุคล้ายลูกบอลพลาสติกหรือกระป๋องพลาสติกเพื่อชิงตาข่ายและทุ่นไว้ให้ลอยน้ำตลอดเวลา และจะใช้ก้อนหินเพื่อถ่วงปลายตาข่ายปากเสือให้ใกล้กับท้องน้ำ โดยมีทิศทางในการชิงตาข่ายเป็นแนวตะวันออก-ตะวันตก เพื่อให้กระแสน้ำที่ไหลในทิศทางเหนือ-ใต้พัดพาปลาและสัตว์น้ำมาติดที่ตาข่าย ชาวประมงส่วนใหญ่จะวางตาข่ายไว้ 10 จุดและตกลงแบ่งอาณาเขตจับปลากันเองในหมู่ชาวประมง

ชาวประมงจะออกไปเก็บปลาก่อนที่น้ำจะขึ้นและลง 20 นาที แล้วค่อยเริ่มเก็บปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่ติดอยู่ในตาข่ายปากเสือในช่วงน้ำตาย ซึ่งเป็นช่วงเวลาระหว่างการขึ้น-ลงของน้ำทะเล หากพวกเขาไม่เข้าใจกระแสน้ำที่ขึ้น-ลงตามธรรมชาติ และออกเรือไปโดยไม่สังเกตกระแสน้ำ หรือไปเร็วหรือช้าเกินไป ชาวประมงจะพลาดช่วงน้ำตายและไม่สามารถเก็บปลาหรือสัตว์น้ำได้มากตามที่หวังไว้ เนื่องจากตาข่ายปากเสือทำหน้าที่เสมือนผ้ากรองที่กั้นกระแสน้ำแล้วดักสัตว์น้ำเหล่านั้นไว้ โดยหากกระแสน้ำเปลี่ยนทิศทาง สัตว์น้ำเหล่านั้นก็จะไหลตามออกไป

ในเวลา 24 ชั่วโมง ชาวประมงจะออกเรือเพื่อไปวางตาข่าย 1 ครั้ง และเพื่อไปเก็บปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ตามเวลาน้ำขึ้น 2 ครั้ง น้ำลง 2 ครั้ง รวมเป็น 5 ครั้ง ตามที่ทีมวิจัยได้ตามไปสังเกตการณ์พบว่าแต่ละครั้งที่ออกเรือไปชาวประมงจะลากตาข่ายขึ้นมาบนเรือ แล้วเทสิ่งติดมากับตาข่ายลงในที่เก็บปลากลางลำเรือ ซึ่งมีทั้งปลา กุ้ง ปู หอย บางครั้งมีแมงกะพรุนติดมาด้วย ปลาที่ชาวประมงจับได้มากที่สุด คือ ปลาหัวยุง (*Harpodon nehereus*) สัตว์น้ำที่จับได้จะนำไปเทใส่ลงในกระสอบขนาดใหญ่ ความจุเท่าถุงปุ๋ยขนาดประมาณ 50 กิโลกรัม

หาดทรายที่บ้านเคะเคลีย

เด็กๆ กำลังเล่นอยู่บนหาดทรายที่หมู่บ้านเคะเคลีย

ชาวประมงจับปลาโดยใช้ตาข่ายปากเสือ

ชาวประมงเตรียมเครื่องมือหาปลา

ปริมาณปลาที่จับได้จะแตกต่างกันไปในแต่ละฤดูกาล โดยในช่วงหน้าแล้งจนเข้าสู่ฤดูร้อน ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม ชาวประมงจะจับปลาได้น้อยกว่าช่วงอื่น ๆ ของปี กล่าวคือ จะจับปลาได้ประมาณ 10 กระสอบต่อวัน ทั้งนี้ จำนวนปลาที่จับได้จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นหลังเดือนเมษายนจนกระทั่งเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ซึ่งเป็นเวลาที่จับปลาได้มากที่สุดในรอบปี คือจะจับได้ประมาณ 100-125 กระสอบต่อวัน

ในระหว่างที่ชาวประมงออกไปหาปลา บางครั้งพวกเขาจะสังเกตเห็นสัตว์น้ำลักษณะคล้ายโลมาว่ายเข้ามาใกล้ ๆ บริเวณที่มีตาข่ายปากเสื่อซึ่งไว้ ในช่วงที่มิวิจยออกเรือไปกับชาวประมงเมื่อกลางเดือนพฤษภาคม 2558 ก็สังเกตเห็นสัตว์น้ำที่มีลักษณะคล้ายโลมาเช่นกัน ชาวประมงบอกว่า สัตว์น้ำดังกล่าวจะมากินปลาเล็กปลาน้อยที่ลอยหลุดออกไปจากตาข่ายเวลาที่พวกเขาดึงตาข่ายขึ้นมา และพวกเขาไม่เคยไปยุ่งกับสัตว์น้ำชนิดนี้เพราะเห็นว่ามันไม่ได้มาก่อให้เกิดความเสียหายอะไร

ฤดูกาลการจับปลาในหมู่บ้านเคาะเคลีย

เดือน	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.
จำนวนปลาและสัตว์น้ำที่จับได้	น้อย ประมาณ 10 กระสอบ/วัน				มาก ประมาณ 100-125 กระสอบ/วัน							

*การทำประมงทะเลจะถูกระงับโดยทางการ ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายนถึงสิ้นเดือนสิงหาคมของทุกปี เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2558

เรือประมงริมชายฝั่งหมู่บ้านเคาะเคลีย

กลุ่มผู้หญิงหมู่บ้านเคาะเคลียกำลังตากปลาแห้ง

หญิงสาวในหมู่บ้านเคาะเคลียค่อยๆ วางปลาห้วยงสดตาม
แนวรางที่ตากปลา

หญิงสาวในหมู่บ้านอันแดง กำลังเตรียมผสมกุ้งและเกลือ
เข้าด้วยกัน เพื่อทำกะปิ

สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการจับปลาของชาวประมงที่นี่ คือ เครื่องมือที่เลือกใช้จะไม่ใช้เครื่องมือขนาดใหญ่ และไม่ได้เป็นการตักตวงหรือกวาดพื้นทะเลอย่างเรือประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่ แม้ว่าแต่ละครั้งที่ชาวประมงดึงตาข่ายขึ้นจากน้ำจะทำให้หน้า汛กว่าเดิม ซึ่งอาจเป็นเพียงแค่ตะกอนที่ฟุ้งกระจายออกมาในช่วงที่ตาข่ายทำหน้าที่เสมือนที่กรองน้ำ ทีมวิจัยคิดว่าการทำประมงขนาดเล็กเช่นนี้เป็นวิธีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชาวบ้าน เพราะชาวประมงยังคงต้องมีการตกลงร่วมกันในการเลือกสรรพื้นที่วางตาข่าย ซึ่งอาจเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ชาวประมงที่ใช้พื้นที่ร่วมกันช่วยกันดูแลท้องทะเลอย่างยั่งยืน

หากชาวประมงเลือกที่จะขายปลาและสัตว์น้ำที่จับได้ทันทีหลังจากออกเรือ พวกเขาจะมีรายได้อย่างน้อย 25,000 จี๊ด (758 บาท) ต่อกระสอบ แต่ส่วนใหญ่จะนำมาแยกประเภทสัตว์น้ำตามขนาด แล้วนำไปตากแห้งก่อนขายต่อเพราะจะได้ราคาสูงกว่า โดยกลุ่มที่มักทำหน้าที่คัดสรรและแยกประเภทสัตว์น้ำจะเป็นกลุ่มผู้หญิง การขายปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ทำกันทั้งในหมู่บ้าน ในหมู่บ้านใกล้เคียง หรือส่งต่อไปยังตลาดในเมืองอื่น ๆ

การตากกุ้งที่หมู่บ้านเคาะเคลีย

การตากปลาห้วยงที่หมู่บ้านเคาะเคลีย.

กุ้งตัวเล็กจากทะเลใกล้หมู่บ้านนิเกรอะ

ปลาหมึกตัวเล็กจากทะเลใกล้หมู่บ้านนิเกรอะ

กุ้งมังกรและกั้ง

ในหมู่บ้านเคาะเคลียมีชาวบ้านที่ทำอาชีพค้าขายกุ้งมังกรและกั้งอยู่ 10 ครั้วเรือน เป็นกุ้งมังกรและกั้งที่รับซื้อมาจากชาวประมงในหมู่บ้านแล้วนำไปขายต่อที่อื่น ส่วนใหญ่จะส่งตรงไปยังกรุงเทพฯ รายได้จากการขายกุ้งมังกรและกั้งถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญเนื่องจากขายได้ราคาสูง

ในการจับกุ้งมังกร ชาวประมงจะใช้เครื่องมือดักจับที่มีลักษณะคล้ายลอบ สานห่าง ๆ มีที่คล้องปลาแห้งที่ใช้เป็นเหยื่อล่ออยู่ตรงกลางภายในเครื่องมือ ชาวประมงจะมีที่ดักกุ้งไว้ราว 20 อัน แล้วออกเรือไปตอนเช้าเพื่อนำไปวางไว้ในทะเล พอช่วงบ่าย ๆ จะกลับไปอีกรอบตอนน้ำลงเพื่อไปเก็บเครื่องมือดักกุ้งมังกร การทำประมงที่นี้ยังคงใช้เครื่องมือแบบพื้นบ้านตามฤดูกาล

ส่วนการจับกั้งนั้น ที่มวิจัยยังไม่ทราบรายละเอียดมากนัก แต่ตามที่เคยสังเกตจะเห็นว่า มีการวางกับดักไว้บนหาด ซึ่งจากความรู้ที่สืบทอดกันมาชาวบ้านจะสังเกตได้ว่า ผืนทรายลักษณะอย่างไรที่จะมีกั้งอาศัยอยู่

การซื้อขายกุ้งมังกรและกั้งจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านระหว่างชาวประมงกับพ่อค้าแม่ค้าที่รับซื้อ โดยจะมีการคัดแยกตามขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก

ราคากุ้งมังกรและกั้งจะต่างกัน สำหรับกุ้งมังกรขนาดใหญ่ พ่อค้าแม่ค้าจะให้ราคา 35,000 จีโต้ต่อ 3 กิโลกรัม (1,061 บาท) ขนาดกลางจะได้ 25,000 จีโต้ต่อ 3 กิโลกรัม (758 บาท) และขนาดเล็กจะได้ 3,000-3,500 จีโต้ต่อ 3 กิโลกรัม (91-106 บาท) ส่วนกั้งนั้นจะมีราคาสูงกว่า กล่าวคือ ขนาดใหญ่จะมีราคาอยู่ที่ 60,000 จีโต้ต่อ 3 กิโลกรัม (1,818 บาท) ขนาดกลางจะได้ราคา 45,000 จีโต้ต่อ 3 กิโลกรัม (1,364 บาท) และขนาดเล็กจะได้ 35,000 จีโต้ต่อ 3 กิโลกรัม (1,061 บาท)

ราคารับซื้อกุ้งมังกรที่หมู่บ้านเคาะเคลีย

ขนาดตัวกุ้งมังกร	ราคาต่อ 3 กิโลกรัม	
	(จีโต้)	(บาท)
ขนาดใหญ่	35,000	1,061
ขนาดกลาง	25,000	758
ขนาดเล็ก	3,000-3,500	91-106

ราคารับซื้อกุ้งที่หมู่บ้านเกาะเคลีย

ขนาดตัวกุ้ง	ราคาต่อ 3 กิโลกรัม	
	(จืด)	(บาท)
ขนาดใหญ่	60,000	1,818
ขนาดกลาง	45,000	1,364
ขนาดเล็ก	35,000	1,061

พ่อค้าแม่ค้าจะรับซื้อกุ้งมังกรและกุ้งแล้วนำไปเก็บไว้ในบ่อเลี้ยงจนกว่าจะครบจำนวนที่ตั้งเป้าไว้ ส่วนใหญ่จะรอให้ครบ 10 กุ้งหรือประมาณ 150 กิโลกรัม แล้วค่อยส่งไปขายต่อ จำนวนกุ้งมังกรที่เคยขายได้น้อยที่สุดในรอบ 1 เดือน คือ 7 กุ้ง หรือ 105 กิโลกรัม จำนวนกุ้งมังกรที่ขายต่อได้มากที่สุด คือ 50 กุ้ง หรือ 7,500 กิโลกรัม ราคารับซื้อกุ้งมังกรที่ย่างกุ้งจะตกประมาณ 600,000 จืดต่อกุ้ง (18,182 บาท) หรือ 30,000 จืดต่อกิโลกรัม (909 บาท) ในขณะที่ราคารับซื้อกุ้งที่ย่างกุ้งจะตกประมาณ 80,000 จืดต่อตัว (2,424 บาท) โดยแต่ละตัวจะมีน้ำหนักไม่ถึง 1 กิโลกรัม

ลอบจับกุ้งมังกร

กุ้งที่จับได้ บริเวณชายฝั่งทะเลของบ้านอันแดง

ชาวประมงในหมู่บ้านเกาะเคลีย
อธิบายวิธีการใช้ลอบจับกุ้งมังกร

กุ้งมังกรในบ่อเลี้ยงที่หมู่บ้านเกาะเคลีย
(*Panulirus polyphagus*)

วิธีการทำมหากินอื่น ๆ ในหมู่บ้านเคาะเคลีย

ในหมู่บ้านเคาะเคลียมีโรงเรือนเลี้ยงเป็ดอยู่ทั้งหมด 10 แห่ง ผลิตภัณฑ์หลักของที่นี่ คือ ไข่เป็ด สำหรับเป็ด 1,200 ตัว จะให้ไข่เป็ดประมาณ 1,100 ฟองต่อวัน ขายส่งให้ตลาดที่ราคาฟองละ 100 จี๊ด (3 บาท) โดยโรงเรือนเลี้ยงเป็ดที่เลี้ยงเป็ดไว้มากที่สุดในหมู่บ้านเคาะเคลียมีเป็ดอยู่ประมาณ 5,000 ตัว

โรงเรือนเลี้ยงเป็ดจะรับซื้อเป็ดที่โตแล้วพร้อมออกไข่ (ราคาตัวละ 3,000 จี๊ดหรือ 91 บาท) แล้วเลี้ยงไว้ 3 ปีกินกล้วยที่เป็ดจะออกไข่น้อยลงแล้วจึงขายต่อ ทีมวิจัยถามเจ้าของโรงเรือนเลี้ยงเป็ดว่า จะทราบได้อย่างไรว่าเป็ดตัวไหนแก่เกินไปที่จะออกไข่ เจ้าของโรงเรือนเลี้ยงเป็ดตอบว่า "โดยดูจากขนาดของเป็ด มันอาจดูยากแต่สำหรับพวกเรา มันไม่ซับซ้อนอะไรเพราะเราอยู่กับเป็ดเหล่านี้ทุกวัน"

โรงเรือนเลี้ยงเป็ดในหมู่บ้านเคาะเคลีย

บวบ และแตงกวาอินทรีย์
จากสวนผักใกล้ๆ โรงเรือนเลี้ยงเป็ด"

ต้นทุนส่วนใหญ่ในการเลี้ยงเป็ดเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารเป็ด ซึ่งได้แก่ปลาตัวเล็กตัวน้อยที่ซื้อมาจากชาวประมงในหมู่บ้านและข้าวเปลือกจากชาวนาที่อยู่ใกล้เคียง นอกจากนี้ ยังมีค่าน้ำมันที่ใช้ในการสูบน้ำเพื่อนำมาใช้ในโรงเรือนเลี้ยงเป็ด และค่าจ้างแรงงานช่วยดูแลเป็ด จากการสัมภาษณ์เจ้าของโรงเรือนเลี้ยงเป็ดเจ้าหนึ่งกล่าวว่า เขาปลูกผักสวนครัวไว้ใกล้ ๆ โรงเรือนเลี้ยงเป็ดเพื่อนำมาเป็นอาหารให้เป็ด การปลูกผักอย่าง ผักบุ้ง แตงกวา มะระ และบวบนับเป็นการลงทุนที่แทบจะไม่มีต้นทุนอะไรเลย

เนื่องจากดินก็อุดมสมบูรณ์อยู่แล้วและสามารถนำไข่เป็ดหรือเศษอาหารมาใช้ทำเป็นปุ๋ยธรรมชาติได้ ผักที่เหลือก็สามารถนำมากินเองหรือขายต่อในตลาดได้เช่นกัน รายได้ที่ได้จากการขายผักยังสามารถใช้ในการดูแลโรงเรือนเลี้ยงเป็ดหรือค่าน้ำมันในการขนส่ง นอกจากนี้ เจ้าของโรงเรือนเลี้ยงเป็ดดังกล่าวยังบอกอีกว่า ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกผักริมโรงเรือนเพราะจะไม่ดีต่อสุขภาพ ผักเหล่านี้จึงเป็นผักอินทรีย์และปลอดภัยสำหรับทุกคนและเป็ด รวมถึงผืนดินและสิ่งแวดล้อม เจ้าของโรงเรือนเลี้ยงเป็ดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในเรื่องปุ๋ยหรือยากำจัดวัชพืช แต่สิ่งที่เป็นตัวคุกคามเป็ดมากที่สุด คือ หนูที่มักจะมากินไข่เป็ด

ประมงในนิเกรอะ

ทีมวิจัยปรึกษาชาวบ้านในหมู่บ้านเพื่อเก็บข้อมูลเรื่องประมงในหมู่บ้านนิเกรอะ ทั้งเรื่องการจับปลาและการทำผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำไม่ว่าจะเป็นการทำกะปิหรือการตากปลาแห้ง

ชาวประมงที่หมู่บ้านนิเกรอะพาทีมวิจัยล่องเรือไปตามลำคลองเพื่อให้เห็นภาพป่าชายเลนของปากแม่น้ำนิเกรอะที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน ระหว่างทางมีต้นไม้มากมาย อาทิ ต้นหญ้าที่มีใบยาวและเรียว ต้นโกงกางใบใหญ่ที่มีรากงอกขึ้นและแทงออกมาภายนอก การลงพื้นที่ครั้งนี้ทำให้เห็นว่า ชาวประมงสามารถระบุได้อย่างมั่นใจว่าป่าชายเลนที่มีพืชอะไรบ้างและแต่ละชนิดอยู่ตรงบริเวณใดบ้าง รวมถึงระบุว่าพืชในป่าชายเลนมีมากขึ้นและหลากหลายขึ้น

ชาวประมงอธิบายว่า ป่าชายเลนแห่งนี้มีพืชที่กินได้อยู่หลายชนิด แต่จำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับพืชอยู่บ้าง เพราะพืชบางชนิดจะกินได้เฉพาะบางฤดูกาล และจะกลายเป็นพืชมีพิษในช่วงเวลาอื่น พืชบางชนิดเป็นสมุนไพร เช่น เหงือกปลาหมอ (*Acanthus ilocifolius*) ที่ชาวบ้านนำหนามตามขอบใบมาจิ้มบนผิวหนังในกรณีที่โดนงูกัดเพื่อ บรรเทาพิษ

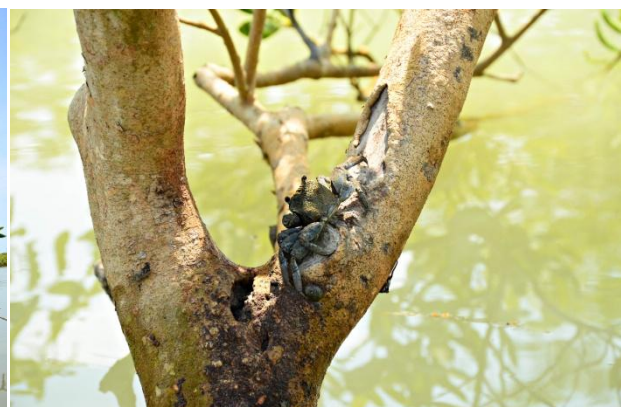
ทีมวิจัยร่วมเก็บตัวอย่างพืชป่าชายเลนกับ
ชาวประมงในหมู่บ้านนิเกรอะ

ชาวประมงกำลังหาปลาในแม่น้ำนิเกรอะ

โกงกางใบใหญ่ (*Rhizophora mucronata*)

ปูเกาะอยู่บนลำต้นเสมทะเล

ชาวบ้านนิเกรอะจะทำประมงกันบริเวณปากแม่น้ำนิเกรอะ โดยชาวประมงจะจัดวางตาข่ายไว้กลางน้ำเพื่อจับปลา กุ้ง เคย ให้กระแสน้ำที่ขึ้น-ลงตามธรรมชาตินำเอาสัตว์น้ำเหล่านี้มาติดตาข่าย

ชาวประมงอธิบายว่า ที่นี้ทำการประมงได้ตลอดทั้งปี แต่ช่วงที่จะจับปลาได้ดีที่สุดมีอยู่ 2 ช่วง คือ ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม และระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ขณะที่ในเดือนเมษายนซึ่งเป็นช่วงที่ร้อนที่สุดและกำลังเปลี่ยนผ่านเป็นฤดูฝนจะเป็นช่วงที่จับปลาได้น้อยที่สุด

ชาวประมงในหมู่บ้านนิเกรอะขนกุ้งเคยที่จับได้ไปยังหมู่บ้านเพื่อเตรียมทำกะปิ

การคัดแยกกุ้งตามขนาดและชนิด

กะปิตากแห้งที่หมู่บ้านนิเกรอะ

นอกจากกุ้งและปลาในแม่น้ำแล้ว บริเวณป่าชายเลนยังมีสัตว์น้ำอื่น ๆ และพืชอื่น ๆ ที่ชาวบ้านสามารถเก็บไปกินและใช้ได้ ตัวอย่างเช่น ใบของผักเบี้ยทะเล (*Sesuvium portulacastrum*) ที่สามารถนำไปกินเป็นเครื่องเคียงกับข้าว หรือผลของ *Finlaysonia* sp. ซึ่งชาวบ้านก็นำไปกินเป็นประจำเช่นกัน

อีกหนึ่งประเด็นที่น่าสนใจของป่าชายเลน คือ จำนวนและความหลากหลายของสัตว์น้ำที่ยังมีมากมาย รวมถึง เคย ซึ่งเป็นสัตว์น้ำที่มีความอ่อนไหวต่อสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงง่าย ก็ยังมีให้ชาวบ้านจับอยู่มากมาย สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าน้ำบริเวณป่าชายเลนยังสะอาดและอุดมไปด้วยธาตุอาหารที่สามารถหล่อเลี้ยงสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ให้เจริญเติบโตได้ การที่ชาวบ้านสามารถนำปลา กุ้ง และเคยมาแปรรูป ก็ชี้ให้เห็นว่าสัตว์น้ำเหล่านี้ยังคงมีมากพอที่จะนำไปบริโภคเองและส่งขาย

ยิ่งไปกว่านั้น ในวัฒนธรรมมอญและหลาย ๆ พื้นที่ในเมียนมาใช้กะปิในการทำกับข้าว จึงถือได้ว่ากะปิเป็นอาหารที่สำคัญในวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น

จากการพูดคุยกับชาวประมงในทั้งสองหมู่บ้าน ทีมวิจัยพบว่าในพะลึงมีสัตว์น้ำอยู่อย่างน้อย 138 สายพันธุ์ ซึ่ง 121 สายพันธุ์เป็นสัตว์น้ำที่รัฐบาลเมียนมาจัดว่าเป็นสัตว์น้ำพาณิชย์ (จากสัตว์น้ำพาณิชย์ทั้งหมด 248 สายพันธุ์) ชาวบ้านยังบอกอีกว่า ยังมีสัตว์น้ำท้องถิ่นอีกมาก ทั้งในทะเล ป่าชายเลน ท้องนา และแหล่งน้ำต่าง ๆ ซึ่งเป็นสัตว์น้ำท้องถิ่นที่ไม่ได้นิยมเอาไว้ขายแต่ก็เอาไว้สำหรับบริโภคในพื้นที่

พืชที่มักพบในป่าชายเลนที่ปากแม่น้ำนเรศวรในระหว่างการสำรวจพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อภาษาไทย	สรรพคุณ/วิธีการใช้โดยชุมชน
1	<i>Rhizophora mucronata</i>	โกงกางใบใหญ่, กงกอน, กงกานอก, กงเกง, พังกาใบใหญ่	-
2	<i>Aegialitis rotundifolia</i>	ใบพาย, แสม	-
3	<i>Excoecaria agallocha</i>	ตาดุ้มทะเล, ตาดุ้ม, บูดอ	ยางใบมีพิษอันตรายต่อตา
4	<i>Sesuvium portulacastrum</i>	ผักเบี้ยทะเล	กินเป็นเครื่องเคียง
5	<i>Dalbergia spinosa</i>	ไม่พบชื่อภาษาไทย	ใบกินได้ ราก ทำแฉวนคอเวลาทำบวม แขนบวม แล้วอาการบวมจะหายไป
6	<i>Acanthus ilicifolius</i>	เหงือกปลาหมอดอกม่วง, แก้มหม้อ, แก้มหม้อเล, นางเกร็ง, จะเกร็ง, อีเกร็ง, เหงือกปลาหมอน้ำเงิน	ใบมีสรรพคุณในการบรรเทาพิษชาวบ้านใช้หนามที่ปลายใบจิ้มไปตามผิวหนังบริเวณที่โดนงูกัด
7	<i>Avicennia marina</i>	แสมทะเล, ปิปิต้า, แสมขาว, ฟีฟี่เล	-
8	<i>Finlaysonia maritima</i>	เถากระเพาะปลา	-
9	<i>Derris trifoliata</i>	เถาถอบแถบน้ำ, แควบทะเล, ถอบแถบทะเล, ผักแถบ, ทับแถบ, ถั่วน้ำ	-
10	<i>Bruguiera gymnorrhoza</i>	พังกาหัวสุมดอกแดง, ประสัก, ประสักแดง, โกงกางหัวซุม, พังกาหัวซุม, พลัก	-
11	<i>Finlaysonia sp.</i>	ไม่พบชื่อภาษาไทย	ผลกินได้
12	<i>Brownlowia tersa</i>	น้ำนอง	-
13	<i>Avicennia alba</i>	แสมขาว, ฟีฟี่เล, แหม, แหมเล	-
14	<i>Aegiscerus corniculatum</i>	เลียบมีอนาง, เลียบนาง, แสมแดง, ลำพู	-
15	สายพันธุ์เดียวกับหมายเลข 13		-
16	<i>Nipa fruticans</i>	จาก	ใบนำไปทำเป็นหลังคากันฝนได้ ดอกนำไปบริโภคได้

ที่มาในการเทียบชื่อภาษาไทย

- <http://www.aquatoyou.com/index.php/2013-02-20-07-46-16/65-rhizophora-mucronata>

- http://yawathutraksingwaedlorm.blogspot.com/2009/07/blog-post_9748.html

รายได้จากการทำประมงในพะลีน

ประมง							
หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนชาวประมง (ครัวเรือน)	จำนวนเรือ	จำนวนเครื่องยนต์ดีเซล	ตาข่าย	รายได้ระหว่างธันวาคม 2557-มีนาคม 2558	
						(จัต)	(บาท)
อั้งเตง	497	-	-	-	-	-	-
นิเกรอะ	200	22	23	23	20	256,800,000	7,781,818
เคาะเคลีย	210	86	86	126	707	2,115,900,000	64,118,182
นิญ	310	-	-	-	-	-	-
ชายแกรม	125	-	-	-	-	-	-
บาลายแซม	90	-	-	-	-	-	-
รวม	1,432	108	109	149	727	2,372,700,000	71,900,000

จากการลงพื้นที่ 2 หมู่บ้านที่ทำประมงเป็นหลักในพะลีน เราพบว่า หมู่บ้านนิเกรอะมีครอบครัวชาวประมงอยู่อย่างน้อย 22 ครัวเรือน มีเรือประมง 23 ลำ และมีเครื่องยนต์ดีเซลอยู่ 23 เครื่อง ส่วนมากชาวประมงใช้ตาข่ายปากเสือในการจับสัตว์น้ำ มีรายได้จากการทำประมงในช่วงเดือนธันวาคม 2557 ถึงเดือนมีนาคม 2558 รวม 4 เดือนประมาณ 256,800,000 จัต (7,781,818 บาท)

จากการสำรวจครอบครัวประมงจำนวน 86 ครัวเรือนในหมู่บ้านเคาะเคลีย ทีมวิจัยพบว่า มีเรือประมงอยู่อย่างน้อย 86 ลำ มีเครื่องยนต์ดีเซล 126 เครื่อง และมีตาข่ายจับปลาอีก 707 หลัง ในช่วง 4 เดือนที่ผ่านมา ระหว่างเดือนธันวาคม 2557 ถึงเดือนมีนาคม 2558 ชาวบ้านที่มีรายได้อย่างน้อย 2,115,900,000 จัต (64,118,182 บาท)

โดยรวมแล้ว 2 หมู่บ้านประมงในพะลีนมีชาวประมงอยู่อย่างน้อย 108 ครัวเรือน ทำรายได้จากการประมงในหนึ่งปีอย่างน้อย 2,372,700,000 จัต (71,900,000 บาท)

อย่างไรก็ตาม อาจจำเป็นต้องทำความเข้าใจว่ารายได้ของชาวประมงที่นี้อาจเปลี่ยนไป โดยเฉพาะในช่วงหน้าฝน หนังสือพิมพ์เมียนมาไทม์ (Myanmar Times) รายงานข่าวว่ากระทรวงปศุสัตว์ประมง และการพัฒนาชนบทเมียนมา มีแถลงการณ์ออกมาบังคับให้ชาวประมงหยุดหาปลาในทะเลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายนถึงปลายเดือนสิงหาคม เพื่อฟื้นฟูพันธุ์ปลาในทะเลที่ลดลงไปมาก ชาวประมงในพื้นที่อธิบายว่า ข้อห้ามนี้จะส่งผลกระทบต่อการทำประมงและรายได้ของพวกเขาพอสมควร โดยเฉพาะกลุ่มชาวบ้านที่ทำธุรกิจและจับกุ้งมังกรและกั้ง เนื่องจากช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมเป็นช่วงที่พวกเขาจับกุ้งมังกรและกั้งได้มากที่สุด

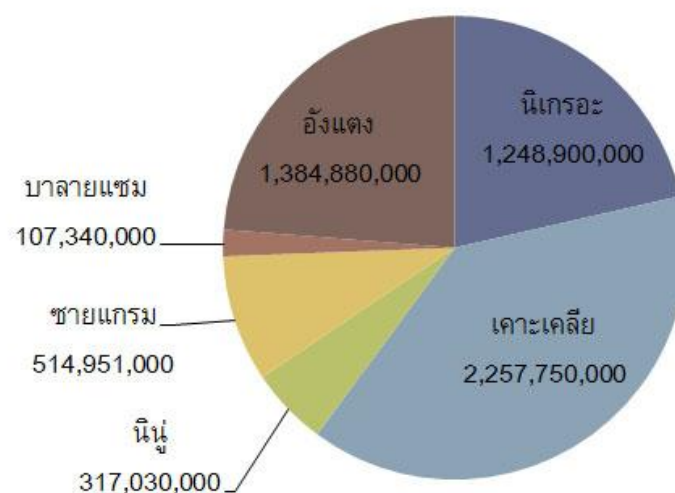
บทที่ 7 รายได้รวมของพะลีน

จากการสำรวจและสัมภาษณ์ชาวบ้านทั้ง 6 หมู่บ้านในพะลีน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม 2558 รายได้รวมต่อปีจากการปลูกหมาก ทำนาข้าวและการทำประมงคิดเป็นมูลค่าประมาณ 5,830,851,000 จ๊ต (176,692,455 บาท) เป็นอย่างต่ำ

รายได้เกือบครึ่งหนึ่งของรายได้รวมทั้งหมดมาจากหมู่บ้านประมงเกาะเคลีย ซึ่งมีรายได้รวมตลอดทั้งปีคิดเป็นมูลค่าอย่างน้อย 2,257,750,000 จ๊ต (68,416,667 บาท) ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ได้มาจากการทำประมง หมู่บ้านอั้งแตงซึ่งมีพื้นที่สวนหมากมากที่สุดในจำนวน 6 หมู่บ้าน มีรายได้มากเป็นอันดับสองคือ 1,384,880,000 จ๊ต (1,384,880,000 บาท) ส่วนหมู่บ้านประมงอีกแห่งคือ หมู่บ้านนิเกรอะซึ่งมีรายได้ตลอดปีคิดเป็นมูลค่าอย่างน้อย 1,248,900,000 จ๊ต (37,845,455 บาท) หมู่บ้านชายแกรม หมู่บ้านนินู หมู่บ้านบาลายแซม มีรายได้รวมต่อปีอยู่ที่ 514,951,000 จ๊ต (15,604,576 บาท), 317,030,000 จ๊ต (9,606,970 บาท) และ 107,340,000 จ๊ต (3,252,727 บาท)

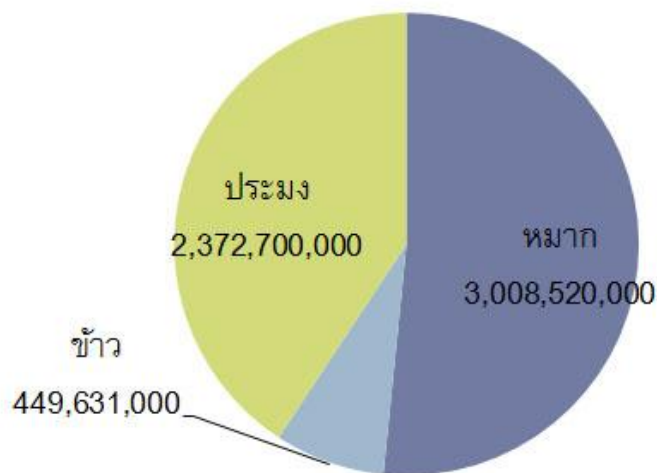
หากเปรียบเทียบรายได้ตามแหล่งที่มาของรายได้ 3 อย่างคือ หมาก ข้าวและประมง จะเห็นว่าหมากเป็นแหล่งรายได้ที่สูงที่สุด ชาวบ้านทั้ง 6 หมู่บ้านในพะลีนมีรายได้จากการขายหมากอย่างน้อย 3,008,520,000 จ๊ต (91,167,273 บาท) หรือคิดเป็นร้อยละ 51.6 จากรายได้รวมทั้งหมด รายได้จากการทำประมงถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญด้วยเช่นกัน หมู่บ้านประมงทั้ง 2 แห่งจะมีรายได้จากการทำประมงอย่างน้อย 2,372,700,000 จ๊ต (71,900,000 บาท) ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 40.7 จากรายได้รวมทั้งหมด ส่วนรายได้จากข้าวจะไม่สูงเท่าหมากและประมง เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ปลูกข้าวไว้กินเองจึงไม่เน้นเป็นรายได้หลัก แต่ยังคงมีรายได้จากข้าวอย่างน้อย 449,631,000 จ๊ต (13,625,182 บาท) คิดเป็นร้อยละ 7.7 จากรายได้รวมทั้งหมด

รายได้รวมของแต่ละหมู่บ้านในพะลีน (จ๊ต)

หมู่บ้าน (เรียงตามรายได้จากน้อยไปมาก)	รายได้รวมจากหมาก ข้าวและประมง (จัต)	รายได้รวมจากหมาก ข้าวและประมง (บาท)
บालายแซม	107,340,000	3,252,727
นินู	317,030,000	9,606,970
ชายแกรม	514,951,000	15,604,576
นิเกระอะ	1,248,900,000	37,845,455
อั้งแตง	1,384,880,000	41,966,061
เคาะเคลีย	2,257,750,000	68,416,667
รวม	5,830,851,000	176,692,455

รายได้รวมของแต่ละหมู่บ้านในพะลีน
แบ่งตามแหล่งรายได้คือ หมาก ข้าวและประมง (จัต)

แหล่งรายได้ (เรียงตามรายได้จากน้อยไปมาก)	รายได้รวมของทั้ง 6 หมู่บ้าน (จัต)	รายได้รวมของทั้ง 6 หมู่บ้าน (บาท)	คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ของรายได้ทั้งหมด
ข้าว	449,631,000	13,625,182	7.7%
ประมง	2,372,700,000	71,900,000	40.7%
หมาก	3,008,520,000	91,167,273	51.6%
รวม	5,830,851,000	176,692,455	100%

ประวัติหมู่บ้านอั้งแตง

วัดอั้งแตง

ชาวบ้านอั้งแตงจะมาไหว้พระทุกเย็น

ในปี 1887 กลุ่มชาวมอญนำโดยอุ เซน เดินทางมาปักหลักอยู่บริเวณใกล้ๆ พื้นที่หมู่บ้านอั้งแตง ในปัจจุบัน ในตอนนั้น พื้นที่แห่งนี้เต็มไปด้วยป่าไม้และป่าชายเลนปกคลุมทั่วทั้งบริเวณใกล้เคียงหมู่บ้าน และกระจายตัวออกไปเป็นแนวจนถึงชายฝั่งทะเล บริเวณท้ายหมู่บ้านมีทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ซึ่งรองรับน้ำที่ไหลมาจากแม่น้ำ แต่ในบางครั้งได้มีน้ำทะเลทะลักเข้าไปด้วยเช่นกัน

บึงนี้เปรียบเสมือนบ้านของนก สัตว์ป่าและสัตว์น้ำนานาชนิดตลอดทั้งปี ในบางฤดู จะมีนกกระยางจำนวนมากที่เข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ จึงทำให้ชาวบ้านเรียกบึงแห่งนี้ว่า "บึงอั้งแตง" หรือบึงนกกระยาง

กลุ่มคนที่เข้ามาตั้งรกรากในบริเวณหมู่บ้านอั้งแตงในตอนนั้น มีด้วยกัน 5 ครอบครัวที่บุกเบิกในการทำเกษตรโดยการถางป่าเพื่อทำพื้นที่ใช้ในการปลูก นอกจากนี้ ชาวบ้านยังทำมาหากินโดยการทำประมง หาชของป่า ล่าสัตว์ป่า

พื้นที่ตรงนั้นอุดมสมบูรณ์มาก ผู้คนเริ่มย้ายเข้ามาตั้งรกรากมากขึ้นทุก ๆ ปี จนมีขนาดใหญ่พอที่จะตั้งเป็นหมู่บ้าน เริ่มแรกได้ตั้งชื่อหมู่บ้านเป็นภาษามอญว่า กวานอินตาย (Kwan In Dai) หรือเงืทจาอิน (Nget Kya Inn) ในภาษาพม่า จนล่าสุดมีการเปลี่ยนชื่อเป็น กวานอั้งแตง (Kwan In Din) หรือภาษาพม่าเขียนว่า อั้งแตง (Andin)

นอกจากนี้ ยังมีคนจากภาคกลางของพม่าจำนวนมากที่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในหมู่บ้าน ในช่วง 100 กว่าปีก่อนหน้านี้ ชาวบ้านที่นี่เลี้ยงชีพด้วยการทำนาเพียงอย่างเดียว แต่ในปัจจุบันชาวบ้านได้ทำสวนปลูกหมากและยางพารา ทั้งยังทำประมงเองซึ่งถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญและเป็นวิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำด้วยเช่นกัน

เนื่องด้วยหมู่บ้านอั้งแตงเป็นหมู่บ้านที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีความเจริญรุ่งเรือง ปัจจุบันจึงมีประชากรเพิ่มขึ้นมากถึง 500 ครัวเรือน รวมทั้งยังมีแรงงานที่อพยพจากภาคกลางของพม่าเข้ามาในช่วงทำนาหรือช่วงอื่นๆ ตามฤดูกาล ถือได้ว่าหมู่บ้านอั้งแตงมีอนาคตที่สดใส เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสวนผลไม้ ไร่นา หรือท้องทะเลอันอุดมสมบูรณ์

ที่ตั้ง	หมู่บ้านอังแตตั้งอยู่บริเวณตีนภูเขาพะลีน ตั้งอยู่ทางตะวันตกของเมืองเย โดยห่างจากตัวเมืองประมาณ 16 กิโลเมตร ซึ่งเมืองเยเป็นเมืองท่าที่อยู่ทางตอนใต้สุดของรัฐมอญ
ผู้คน	ประชากรมากกว่าร้อยละ 95 เป็นคนชาติพันธุ์มอญ
ศาสนา	คนที่นี้ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ในหมู่บ้านมีวัด 1 แห่ง เจ้าอาวาสคนปัจจุบันของวัดอังแตคือ Bandadhta Thila (Samasayiya) ถือเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกที่เป็นคนหมู่บ้านอังแตโดยกำเนิด โดยท่านได้นำคำสอนของพระพุทธเจ้าและอดีตเจ้าอาวาสมาเผยแผ่แก่พระสงฆ์ สามเณร ตลอดจนคนในชุมชน เสมอมา
เศรษฐกิจ	เศรษฐกิจที่สำคัญของหมู่บ้านอังแตคือ การทำนา การทำสวนหมาก การขายสินค้าประมงและอาหารทะเล โดยการทำสวนหมากและขายผลผลิตต่างๆที่ได้จากสวน ถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของชาวบ้านที่นี่ หมู่บ้านอังแตส่งออกหมากจำนวนมากไปทั่วประเทศพม่า ผลไม้ที่มีชื่อว่า Duya Danyin ซึ่งเป็นผลไม้ยอดนิยมอย่างสูงและหลายๆ เมืองก็มาจากที่นี่ด้วยเช่นกัน
สังคม	เมื่อมีกิจกรรมหรืองานประเพณี คนในหมู่บ้านจะร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือกันเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลตามประเพณี การขึ้นบ้านใหม่ งานแต่ง หรืองานศพ มีการระดมทุนกันเพื่อซื้อรถมาใช้ในการทำพิธีศพ โดยมีเจ้าอาวาสเป็นคนให้คำปรึกษา ทั้งชาวบ้านยังมีการจัดตั้งกลุ่มที่ทำงานบริการให้ชุมชน เมื่อปี 2555 ชาวบ้านรวบรวมเงินไปซื้อรถพยาบาลประจำหมู่บ้านเพื่อเอาไว้ใช้ในยามฉุกเฉินด้วย นอกจากนี้ชาวบ้านอังแตที่ทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซีย ได้ช่วยกันบริจาคเงินทุนในการสร้างอนุสาวรีย์ที่ตั้งอยู่ใจกลางหมู่บ้านอีกด้วย และวันเข้าพรรษาในปี 2557 ชาวบ้านร่วมกันบริจาคข้าวให้แก่ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งเป็นการบริจาคครั้งที่ 4 ในรอบปีนั้น
การศึกษา	เมื่อปี 2502 มีการตั้งโรงเรียนประถมศึกษาขึ้นในหมู่บ้าน เมื่อปี 2514 โรงเรียนได้ยกระดับให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเมื่อปี 2555 ได้ขยายหลักสูตรถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อปี 2555 ตามจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น หมู่บ้านอังแตยังมีโรงเรียนอีกหนึ่งแห่งที่เป็นโรงเรียนมอญ ตั้งขึ้นเมื่อปี 2514 เพื่อรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมและภาษามอญ โรงเรียนแห่งนี้ขยายเป็น

โรงเรียนที่มีหลักสูตรถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อปี 2528 และเพิ่มหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาปลายเมื่อปี 2543 ตามคำแนะนำของพรครรัฐมอญใหม่ ถือได้ว่าในปัจจุบัน หมู่บ้านอังแตงมีโรงเรียนที่มีหลักสูตรถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ถึง 2 แห่ง โดยแต่ละแห่งจะมีหลักสูตรในการสอนที่ไม่เหมือนกัน

การรักษาพยาบาล หมู่บ้านอังแตงมีสถานพยาบาลของรัฐ มีพยาบาลผดุงครรภ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลกลาง และทางพรครรัฐมอญใหม่ยังส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาให้บริการทางด้านสุขภาพอนามัยอีกด้วย

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หมู่บ้านอังแตงมีเจดีย์หนึ่งองค์ซึ่งสร้างเมื่อ 100 กว่าปีที่แล้ว ตั้งอยู่บนภูเขาทางตะวันออกของหมู่บ้าน ได้รับการบูรณะขึ้นมาใหม่และยังคงเป็นที่สักการะไหว้ของชาวบ้านจนถึงทุกวันนี้ และยังมีเจดีย์อีกหนึ่งองค์ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อฉลองโอกาสครบรอบ 2500 ปีของพระพุทธศาสนา ตั้งอยู่บริเวณหน้าวัดอังแตง ผู้เฒ่าผู้แก่เล่ากันว่า เจดีย์ของที่นี่จะเปล่งประกายสว่างไสวราวกับเกิดปาฏิหาริย์

บทที่ 8 โรงไฟฟ้าถ่านหินเย

เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2557 ตัวแทนผู้สนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเยเดินทางเข้าหมู่บ้านอังแตงในเขตพะลีนเพื่อบอกชาวบ้านว่า บริษัท ทีทีซีแอล จำกัด (มหาชน) (เดิมคือบริษัท โตโย-ไทยคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)) มีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 1,280 เมกะวัตต์และทำเรือในบริเวณนี้และต้องใช้พื้นที่ประมาณ 500 เอเคอร์ (125 ไร่)

พื้นที่ที่บริษัทวางแผนว่าจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญมากที่สุดแห่งหนึ่งในพะลีน ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของหมู่บ้านอังแตง ใกล้ปากแม่น้ำนิเกรอะ และหาดเลนที่ทอดยาวคั่นระหว่างทะเลอันดามันกับหมู่บ้านอังแตง ชาวบ้านกล่าวว่า การสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่อย่างโรงไฟฟ้าถ่านหินและทำเรือในบริเวณนี้จะทำลายระบบนิเวศที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นท้องทะเลที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยปลานานาชนิด แหล่งอาหารหลักอย่างทุ่งนาผืนใหญ่ที่มีทั้งข้าว พืชผัก ปลาและสัตว์อีกมากมาย ที่สามารถหากินได้ตลอดปี รวมถึงสวนหมากและผลไม้ที่เป็นแหล่งรายได้หลัก หากสิ่งเหล่านี้ถูกทำลายไป พวกเขาจะสูญเสียทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม พวกเขาจะไม่เหลืออะไรทิ้งไว้ให้ลูกหลานเลย

พื้นที่บริเวณที่บมจ. ทีทีซีแอล ต้องการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 1,280 เมกะวัตต์

หลังจากการเข้ามาของบริษัท ชาวบ้านอังแตงได้เริ่มเสาะหาข้อมูลเพิ่มเติมแล้วพบว่า ทางบริษัทได้เสนอโครงการนี้ต่อกระทรวงพลังงานไฟฟ้าพม่า (Ministry of Electric Power) และได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding - MOU) ไปแล้วตั้งแต่เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ซึ่งในตอนนั้นชาวบ้านแทบไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการลงนามเลย

ตั้งแต่การเข้ามาของบริษัทในพื้นที่พะลีนครั้งนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในหมู่บ้านอังแตงได้แสดงจุดยืนคัดค้านโครงการมาตลอด มีทั้งการเขียนจดหมายและเข้าพบผู้นำท้องถิ่นเพื่อแสดงจุดยืน

ของพวกเขา นอกจากนี้ ประชาชนในพื้นที่อื่นๆ กว่า 400 คนและกลุ่มพลเมืองสังคมเย (วายเอสเอส) (Ye Social Society - YSS) ที่ออกมาเดินขบวนประท้วงโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2557 แม้แต่ฝ่ายพรรคการเมืองและกลุ่มทหารคือ พรรครัฐมอญใหม่ (New Mon State Party - NMSP) และกองกำลังทหารมอญกู้ชาติ (Mon National Liberation Army - MNLA) ต่างออกแถลงการณ์แสดงเจตจำนงที่จะยืนหยัดเคียงข้างประชาชนมาตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่ตรงนี้ยังเป็นพื้นที่ไม่สงบและการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการยังทำได้ไม่ดีพอ เมื่อเดือนกันยายน 2557 ทางรัฐมอญเองได้สั่งห้ามไม่ให้บริษัทเข้าพื้นที่ไปศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโครงการ

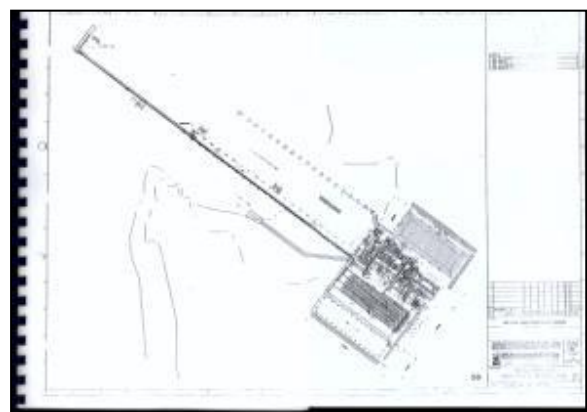
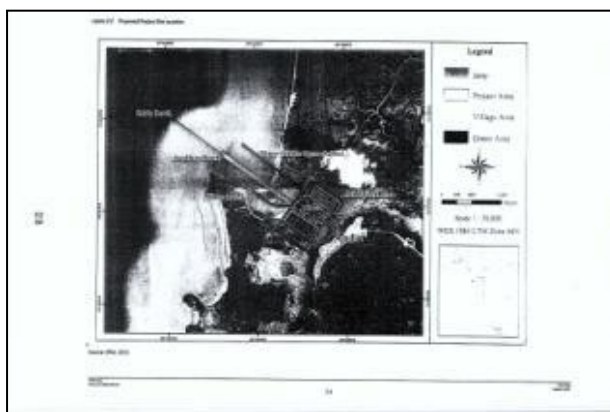
แต่แล้วดูเหมือนว่าเสียงของชาวบ้านและประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับโรงไฟฟ้าถ่านหินนั้นเบาราวเสียงกระซิบ ซึ่งทางบริษัทเลือกที่จะไม่ใส่ใจ เพราะสำนักข่าวในประเทศไทยหลายสำนักเปิดเผยว่า บมจ. ทีทีซีแอล แถลงการร่วมลงนามบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Agreement - MOA) กับกรมการวางแผนไฟฟ้าพลังน้ำ (Department of Hydropower Planning) กระทรวงพลังงานไฟฟ้าเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2558 ในรายละเอียดสัญญาระบุว่า โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่เย จะเป็นโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 1,280 เมกะวัตต์ที่ใช้เทคโนโลยีอุลตราซูเปอร์คริติคัล (Ultra Supercritical) มีอายุสัมปทาน 30 ปีงบประมาณในการลงทุนตั้งไว้ที่ประมาณ 2.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งรวมสัญญาการออกแบบวิศวกรรม การจัดหาเครื่องจักรและอุปกรณ์และการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม (Engineering, Procurement and Construction - EPC) ราคา 2.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ (9.1 หมื่นล้านบาท) สัดส่วนที่มาของเงินทุนจะเป็นเงินกู้ร้อยละ 75 และเงินหุ้นอีกร้อยละ 25 จะมีการนำเข้าถ่านหินจากต่างประเทศ อาทิ ประเทศอินโดนีเซีย ประมาณ 4 ล้านตันต่อปี จะใช้เวลาในการสร้างโรงไฟฟ้าประมาณ 4-6 ปี และคาดว่าจะสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อส่งให้ใช้ในพม่าภายในปี 2562

ข่าวการลงทุนบันทึกข้อตกลงแพร่กระจายอย่างรวดเร็วในหมู่ประชาชนชาวพม่า ชาวบ้านพะลีนรู้สึกตกใจกับข่าวที่ออกมา เพราะไม่คิดว่าบริษัทจะดำเนินการต่อแม้ว่าชาวบ้านจะไม่เห็นด้วยกับโครงการ จึงเกิดการรวมตัวกันของชาวบ้านพะลีนและประชาชนที่คัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกว่า 6,000 คนที่ลานหน้าวัดหมู่บ้านอังแตงในเช้าวันที่ 5 พฤษภาคม 2558 ประชาชนที่มาเข้าร่วมต่างถือป้ายพร้อมร้องตะโกนเป็นภาษามอญและพม่า "เราไม่เอาถ่านหิน" มีการทำสติ๊กเกอร์ "เราไม่เอาถ่านหิน" เพื่อให้ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการนำไปติดตามบ้านหรือรถ นอกจากนี้ ยังมีป้ายขนาดใหญ่เพื่อแสดงข้อมูลรายได้ทางเศรษฐกิจที่ทางทีมวิจัยได้รวบรวมไว้ติดอยู่ในแต่ละหมู่บ้านที่ร่วมทำงานวิจัยด้วย ถือได้ว่าการชุมนุมครั้งนี้เป็นการชุมนุมที่ใหญ่ที่สุดในรัฐมอญในหลายรอบปีที่ผ่านมา

ชาวมอญกว่า 6,000 คนรวมตัวกันที่หมู่บ้านอั้งแตงเพื่อแสดงจุดยืนคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเย เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2558 (ภาพโดย The Irrawaddy)

สัปดาห์หลังจากการชุมนุมใหญ่ ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2558 นายอีโรโนบุ อิริยา ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่บจก. ทีทีซีแอล พร้อมคณะเดินทางไปที่วัดอั้งแตงเพื่อพบปะพูดคุยและนำของมาถวายเจ้าอาวาส ทางเจ้าอาวาสอธิบายว่า ทางบริษัทกล่าวขอโทษและยอมรับว่าการลงนามบันทึกข้อตกลงเกิดขึ้นโดยไม่ได้รับการยินยอมจากชาวบ้าน ส่วนทางเจ้าหน้าที่กระทรวงพลังงานไฟฟ้ากล่าวว่า ทางกระทรวงฯ อนุมัติการลงนามบันทึกข้อตกลงไปเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2558 เนื่องจากทางบริษัทยื่นหลักฐานมา 3 ชิ้น คือ ภาพถ่ายจากการประชุมที่วัดอั้งแตงเมื่อเดือนเมษายน 2557, ภาพถ่ายจากการประชุมที่วัดโกยีนเล เมื่อเดือนธันวาคม 2557 และภาพถ่ายจากการเชิญชาวบ้านไปเยี่ยมชมโรงไฟฟ้าถ่านหินที่ญี่ปุ่นและไทยเมื่อเดือนธันวาคม 2557

รูปแผนโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินจากรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเย

ในรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเย ที่จัดทำโดยบริษัท Environmental Resources Management (ERM-Siam Co.,Ltd) ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินไว้ว่า

- มีกำลังผลิตทั้งหมด 1,280 เมกะวัตต์ มี 2 เฟส เฟสละ 640 เมกะวัตต์
- ใช้พื้นที่ประมาณ 1,500,000 ตารางเมตร (937.5 ไร่)
- ใช้เวลาในการก่อสร้าง 47 เดือนและจะมีคนงานเข้ามา 3,850 คน
- ใช้ถ่านหินประมาณ 3.5-4.5 ล้านตันต่อปี
- ปล่องควันมีความสูง 200 เมตร
- จะมีการขุดลอกพื้นที่ทะเลตามแนวชายฝั่งเพื่อสร้างท่าเทียบเรือขนส่งถ่านหิน ที่สามารถรองรับเรือขนาด 75,000 เดทเวตตัน (DWT) โดยท่าเทียบเรือจะอยู่ห่างจากตัวโรงไฟฟ้าประมาณ 3-5 กิโลเมตร และใช้สายพานในการป้อนถ่านหินส่งโรงไฟฟ้า
- ถ่านหินที่ใช้นำเข้าจากอินโดนีเซียร้อยละ 60 ออสเตรเลียร้อยละ 20 และแอฟริกาใต้ร้อยละ 20)
- ระบบหล่อเย็นของโรงไฟฟ้าจะใช้น้ำทะเลที่กลั่นแล้วประมาณ 200,000 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง
- ลานถ่านหินจะใช้น้ำจืด 960 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงเพื่อป้องกันฝุ่นฟุ้งกระจาย น้ำที่ใช้มาจากบ่อน้ำลึก (อาจเป็นน้ำที่กักเก็บไว้หรือน้ำฝน)
- ในช่วงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินจะใช้น้ำ 1,600 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงทั้งในบริเวณบ้านพักคนงานและส่วนอื่นๆในพื้นที่โครงการ น้ำที่ใช้มาจากบ่อน้ำลึก (อาจเป็นน้ำที่กักเก็บไว้แล้วหรือน้ำฝน)

ในรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเย ยังระบุอีกว่า ในบริเวณรัศมี 0.5-1 กิโลเมตรของพื้นที่โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินมีหมู่บ้าน 1 หมู่บ้านและลำธาร 1 สาย

ลำดับเหตุการณ์

25 เมษายน 2557	บมจ. ทีทีซีแอล มาประชาสัมพันธ์โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินในหมู่บ้านอั้งแตง ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับโครงการและไม่ยินยอมให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ชาวบ้านอธิบายว่าทางบริษัทไม่ได้ชี้แจงเกี่ยวกับข้อมูลโครงการมากนัก
14 พฤษภาคม 2557	กลุ่มภาคประชาสังคมในรัฐมอญ อาทิ สภาเยาวชนมอญ นำโดย มี โซ เทน และกลุ่มเมืองเยเพื่อการสนับสนุนการทางสังคม รวมทั้งประชาชนในแถบนั้นแสดงจุดยืนคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน ด้วยเหตุผลว่า โรงไฟฟ้าถ่านหินจะทำให้ดินและน้ำปนเปื้อน และทำลายสิ่งแวดล้อม

ต้นเดือน มิถุนายน 2557	สมาชิกกลุ่มวายเอสเอสกว่า 100 คนจัดกิจกรรมเดินรณรงค์ "เราไม่เอาถ่านหิน" ในตัวเมืองเย พร้อมแจกเอกสารรณรงค์เกี่ยวกับผลกระทบของถ่านหินและโรงไฟฟ้าถ่านหิน
13 มิถุนายน 2557	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรัฐมอญจากเขตชองโซน ดร. อุ ออง นาย อุ (Parliamentarian Dr. U Aung Naing Oo) ลงพื้นที่พบปะกับชาวบ้าน พระ และผู้นำท้องถิ่นในพะลีน มีการประชุมและลงประชามติ ผลปรากฏว่า จากจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 216 คน มีคนที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินจำนวน 206 คน คนที่เห็นด้วย 4 คน และคนที่ยังตัดสินใจไม่ได้อีก 6 คน
5 กันยายน 2557	เมื่อเดือนกันยายน 2557 รัฐมอญสั่งห้ามไม่ให้บริษัทเข้าไปทำศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการฯ เพราะระยะเวลาที่อนุญาตให้เข้าไปทำการศึกษาได้สิ้นสุดลงแล้วตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม 2557 และได้ส่งเอกสารเรื่องการสั่งห้ามไปยังสำนักงานเขตประจำเมืองเมะลำไยและเมืองเย
14 ธันวาคม 2557	ประชาชนกว่า 400 คนเข้าร่วมชุมนุมและเดินประท้วงกับกลุ่มวายเอสเอสในเมืองเย เพื่อแสดงจุดยืนคัดค้าน โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน
กลางเดือน ธันวาคม 2557	บมจ. ทีทีซีแอล เชิญชาวบ้าน ผู้นำชุมชนและสื่อในเขตเยไปดูโรงไฟฟ้าถ่านหินที่ญี่ปุ่นและไทย
22 ธันวาคม 2557	ชาวบ้านและพระสงฆ์กว่า 30 คนในพะลีนพบปะกับหัวหน้าและกรรมการพรรครัฐมอญใหม่ที่สำนักงานใหญ่ของพรรคใน เย-ชอง พะยา (Ye-Chaung Payar) เพื่อตรวจสอบจุดยืนของพรรคต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน
27 ธันวาคม 2557	ชาวบ้านจำนวนกว่า 500 คน ลงนามไม่เห็นด้วยกับโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินในขณะเดียวกัน บมจ. ทีทีซีแอล ได้จัดการประชุมครั้งที่สองในเมืองเยที่วัดโกยีน เล กับประชาชนที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในเขตพะลีน
28 ธันวาคม 2557	กลุ่มเยาวชนมอญประกาศจุดยืนไม่เห็นด้วยกับโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินในงานวันเยาวชนมอญที่หมู่บ้านนีพะดอ (Hnee Padaw Village) เขตมุดน (Mudon Township)
30 ธันวาคม 2557	เลขาธิการพรรครัฐมอญใหม่ประจำเขตทวาย นาย จี ซาน (Secretary of NMSP

	Nai Kyi San), ผู้บังคับกองพันและกองกำลังทหารมอญกู้ชาติ พันเอกที่สองนาย เนียน ทุน (2nd colonel Battalion Commander), หัวหน้าพรรครัฐมอญใหม่ ประจำเขตทวาย นาย ออง มา-แก (Nai Aung Ma-ngae) และสมาชิกพรรครัฐมอญใหม่กว่า 20 คนประกาศสนับสนุนชาวบ้านในการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเย ในงานประชุมครั้งนี้มีชาวบ้านเข้าร่วมสังเกตการณ์กว่า 600 คน ทั้งจากตัวแทนชาวบ้านพะลีน กลุ่มสหพะลีน (United Parlain Region Group) กลุ่มวายเอสเอส และสมาคมอาลิน เอน (Ahlin Eain Association)
9 มกราคม 2558	กลุ่มผู้อาวุโสของหมู่บ้านอังแตงเป็นตัวแทนคนท้องถิ่นเข้ายื่นหนังสือคัดค้านอย่างเป็นทางการต่อบริษัท ทีทีซีแอล จำกัด (มหาชน) โดยให้เหตุผลว่า ทางบริษัทดำเนินโครงการอย่างไม่โปร่งใสและขาดความจริงใจ
มกราคม 2558	พรรครัฐมอญใหม่และกองกำลังทหารมอญกู้ชาติออกแถลงการณ์ว่ารัฐมอญยังคงเผชิญหน้ากับความไม่สงบ โฆษกพรรครัฐมอญใหม่ประจำเขตเมืองเมะลัมโย นาย หงสา บอง คาย (Nai Hongsar Bong Khaing) ให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์อิระวดีว่า ทางพรรคมีเหตุผลหลักอยู่ 3 ประการที่ทำให้ไม่เห็นด้วยกับโครงการพัฒนาขนาดใหญ่คือ 1. การเมืองท้องถิ่นยังคงมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น ทำให้ไม่พร้อมที่จะรองรับโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ 2. กระบวนการปรึกษาหารือชุมชนและผู้นำพระสงฆ์ยังไม่เพียงพอ และ 3. ทางพรรคไม่พอใจวิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการ
31 มกราคม 2558	มูลนิธิสิทธิมนุษยชนแห่งแดนมอญ (Human Rights Foundation of Monland - HURFOM) เผยแพร่สารคดี "เล่นกับไฟ" (Touching the Fire) ซึ่งเป็นสารคดีเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเนื่องจากโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินและเพื่อสื่อให้สาธารณชนทราบถึงเหตุผลในการคัดค้านโครงการของชาวบ้าน สารคดีนี้มีความยาวทั้งหมด 38 นาที
ปลายเดือนมกราคม-ต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2558	มีการล่ารายชื่อชาวบ้านโดยกลุ่มสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่บอกว่า ไม่มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเลย
4 กุมภาพันธ์ 2558	กระทรวงพลังงานไฟฟ้าพม่ารายงานว่าในปี 2557 พม่าใช้ไฟฟ้าไป 3,970 เมกะวัตต์และจะต้องใช้เพิ่ม 2,500 เมกะวัตต์ในปี 2558 อีกทั้งมีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้า

ถ่านหินเพิ่มเติมอีก 10 โรงซึ่งจะมีกำลังผลิตกระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอีก 13,100 เมกะวัตต์และปล่อยคาร์บอนเพิ่มอีก 96.6 ล้านตันหรือ 11 เท่าจากปริมาณในปัจจุบันที่อยู่ที่ 8.9 ล้านตัน

แผนโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินของกระทรวงทั้ง 10 โรงจะตั้งอยู่ในพื้นที่ดังต่อไปนี้

เขตย่างกุ้ง

- บมจ. ทีทีซีแอล จากไทยมีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 650-1,200 เมกะวัตต์โดยในเขตเศรษฐกิจพิเศษทิลาวา
- บริษัทออเรนจ์ พาวเวอร์เจน (Orange Powergen) จากอินเดีย บริษัทโกลบอล แอดไวเซอร์ (Global Adviser) จากสิงคโปร์ และบริษัทไดมอนด์ พาเลส เซอร์วิสเชส (Diamond Palace Service) ของพม่ามีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 500 เมกะวัตต์ในเขตจอกทัน (Kyaukton Township)
- บริษัทหัวเหิง ลานซาง (Huaneng Lancang) และบริษัททู (Htoo Company) มีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 270 เมกะวัตต์ในเขตทันทาบิน (Htantabin Township)
- บริษัทเวอจูลแลนด์ (Virtue Land) บริษัทลูกของเอเชียเวอร์ด (Asia World) มีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 300 เมกะวัตต์ในเขตกวาน ชาน โกง (Kwan Chan Gone)

เขตตะนาวศรี

- บริษัทราชบุรี (RATCH) และบริษัทบลูอีเอนจิแอนด์เอนไวรอนเมน (Blue Energy & Environment)จากไทย บริษัทแวนเทจและบริษัทจอ จอ พโย (Kyaw Kyaw Phyo) มีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 2,460 เมกะวัตต์ในเมืองมะริด
- บริษัทซีเวฟ โกลบอล (Cwave Global) และบริษัท 24 เอเออาร์ มายนิ่งแอนด์อินดัสตรีมีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 500 เมกะวัตต์โดยในเขตโบต ปยิน (Boat Pyin)

รัฐมอญ

- บมจ. ทีทีซีแอล มีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 1,280 เมกะวัตต์ในเขตเย

เขตอิระวดี

- บริษัททาทา เพาเวอร์ จากอินเดีย มีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 660 เมกะวัตต์ในเขตงานยูกอง (Nganyoutkaung Township) รัฐฉาน
- บริษัทลำพูนดำ จากไทย มีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 500 เมกะวัตต์ในเขตจายทอน (Kyneton Township) รัฐสะกาย (Sagaing State)
- บริษัทไอเอสดีเอ็น จากสิงคโปร์และบริษัททุน ทวิน มายนิ่ง จากพม่ามีแผนจะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 270 เมกะวัตต์

11 กุมภาพันธ์ 2558 กลุ่มวายเอสเอสและประชาชนท้องถิ่นตั้งคำถามกับรายชื่อผู้สนับสนุนกว่า 6,000 ชื่อที่แนบท้ายจดหมายสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน ซึ่งถูกส่งไปที่สำนักงานประธานาธิบดีในเนปิดอร์ ในจดหมายระบุว่า ชาวบ้านเห็นด้วยกับโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเพราะมีการใช้เทคโนโลยีอุลตราซูเปอร์คริติคัล* ทำให้ราคาไฟฟ้าไม่แพงมากเกินไปและช่วยสร้างงานให้กับชุมชน แต่จากการสำรวจโดยกลุ่มวายเอสเอสพบว่า กิจกรรมล่ารายชื่อในครั้งนั้นทำโดยเจ้าหน้าที่ 4 คน (2 คนจากหมู่บ้านอังแตง) และถามเพียงว่า ชาวบ้านต้องการไฟฟ้าและ/หรือไฟฟ้าที่มีราคาที่ถูกลงหรือไม่ แต่ไม่มีการพูดถึงตัวโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน

ในขณะเดียวกันกลุ่มวายเอสเอสจึงทำการรณรงค์คัดค้านโครงการด้วยการยื่นจดหมายพร้อมรายชื่อสนับสนุน 3,581 ชื่อต่อรัฐมอญ ส่วนในพื้นที่หมู่บ้านอังแตง เจ้าอาวาสอะชินันตะกล่าวว่า ในจำนวนประชากรทั้งหมดกว่า 490 ครอบครัว มีเพียง 15 ครอบครัวเท่านั้นที่ไม่ได้ลงนามในจดหมายคัดค้านโครงการ

*เทคโนโลยีอุลตราซูเปอร์คริติคัล (Ultra supercritical-USC) คือ การใช้หม้อกำเนิดไฟฟ้าแรงดันสูง โดยเพิ่มแรงดันและอุณหภูมิให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตไฟฟ้า ทำให้ใช้เชื้อเพลิงน้อยลง จึงปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) น้อยลงตามไปด้วย

8 เมษายน 2558 สส. ดร. อุ ออง นาย อุ ยื่นจดหมายคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่เยตอที่ประชุมของรัฐสภามอญ ซึ่งมีตัวแทนจากกระทรวงพลังงานไฟฟ้าในรัฐมอญร่วมอยู่ด้วย แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างชัดเจนจากประธานสภา สมาชิกสภาท่านอื่นๆ หรือตัวแทนจะกระทรวงพลังงานไฟฟ้า

9 เมษายน 2558 บมจ. ทีทีซีแอลลงนามบันทึกข้อตกลงกับกรมการวางแผนไฟฟ้าพลังน้ำกระทรวงพลังงานไฟฟ้า สร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 1,280 เมกะวัตต์

- 19 เมษายน 2558 สื่อในประเทศไทยออกข่าวเกี่ยวกับข้อกังวลและเหตุผลในการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเย
- 21 เมษายน 2558 บมจ. ทีทีซีแอล จัดงานแถลงข่าวที่กรุงเทพฯ เกี่ยวกับการลงนามบันทึกข้อตกลงโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเย
- 5 พฤษภาคม 2558 ประชาชนกว่า 6,000 คนร่วมชุมนุมประท้วงโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่ลานหน้าวัด หมู่บ้านอ้งแตง ในรัฐมอญ
- 9 พฤษภาคม 2558 สัปดาห์หลังจากการชุมนุมใหญ่ ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2558 นายอิโรโนบุ อิริยา ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บจก. ทีทีซีแอล พร้อมคณะเดินทางไปวัดอ้งแตงเพื่อพบปะพูดคุยและนำของมาถวายเจ้าอาวาส ทางเจ้าอาวาสอธิบายว่า ทางบริษัทกล่าวขอโทษและยอมรับว่าการลงนามบันทึกข้อตกลงเกิดขึ้นโดยไม่ได้รับการยินยอมจากชาวบ้าน ส่วนทางเจ้าหน้าที่กระทรวงพลังงานไฟฟ้ากล่าวว่า ทางกระทรวงฯ อนุมัติการลงนามบันทึกข้อตกลงไปเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2558 เนื่องจากทางบริษัทยื่นหลักฐานมา 3 ชิ้น คือ ภาพถ่ายจากการประชุมที่วัดอ้งแตงเมื่อเดือนเมษายน 2557, ภาพถ่ายจากการประชุมที่วัดโกยินเล เมื่อเดือนธันวาคม 2557 และภาพถ่ายจากการเชิญชาวบ้านไปเยี่ยมชมโรงไฟฟ้าถ่านหินที่ญี่ปุ่นและไทยเมื่อเดือนธันวาคม 2557

9 พฤษภาคม 2558 - นายอิโรโนบุ อิริยา ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ พร้อมคณะเข้าพบเจ้าอาวาสวัดอ้งแตงและกล่าวว่า การลงนามบันทึกข้อตกลงเกิดขึ้นโดยที่ชาวบ้านไม่ได้ยินยอม

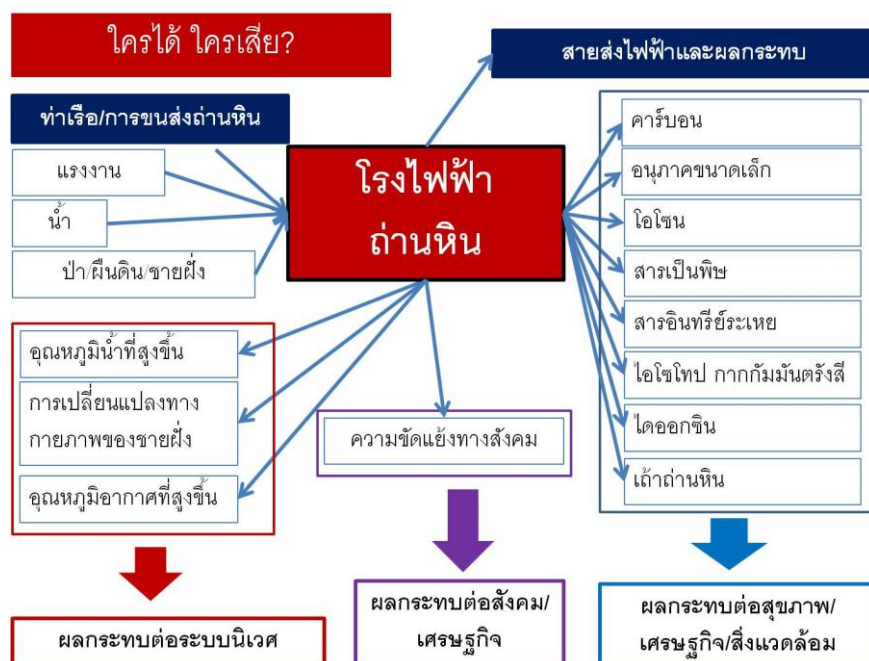
อ้างอิง

- "Higher focus on coal energy amid health warning," Myanmar Eleven, 4 February 2015 (<http://www.nationmultimedia.com/aec/Higher-focus-on-coal-energy-amid-health-warning-30253293.html>).
- "Mon Rights Group Distributes Coal Power Plant Documentary for Free," Burma News International, 9 February 2015 (<http://www.bnionline.net/news/mon-state/item/340-mon-rights-group-distributes-coal-power-plant-documentary-for-free.html>).
- "Mon State Gov't won't allow survey for coal-fired power plant," Independent Mon News Agency, 10 September 2014 (<http://bnionline.net/index.php/news/imna/17442-mon-state-govt-wont-allow-survey-for-coal-fired-power-plant.html>).
- "NMSP Backs Locals Opposed to Proposed Coal-Fired Power Plant," Independent Mon News Agency, 7 January 2015 (<http://www.bnionline.net/index.php/news/imna/18023-nmsp-backs-locals-opposed-to-proposed-coal-fired-power-plant-.html>).
- "Pro Power Plant Petition Irregularities to Be Investigated," Independent Mon News Agency, 11 March 2015 (<http://www.bnionline.net/news/others/item/420-pro-power-plant-petition-irregularities-to-be-investigated.html>).
- "Protest in Ye Town against Coal-Fired Power Plant," Independent Mon News Agency, 19 December 2014 (<http://www.bnionline.net/index.php/news/imna/17994-protest-in-ye-town-against-coal-fired-power-plant-.html>).
- "The Ye Social Society- YSS will dig out the flaws of credential of constructing Coal Power Plant," Myitmakha Media, 1 March 2015 (<http://www.myitmakhamedia.info/the-ye-social-society-yss-will-dig-out-the-flaws-of-credential-of-constructing-coal-power-plant/>).
- "Thousands of Yay residents protest against projected coal plant," Radio Free Asia, 5 May 2015 (<https://youtu.be/oQNOJ1CZy9Q>).
- "Yay stages protest against plan for building Andin coal-fired power plant," Eleven Myanmar, 5 May 2015 (<http://www.elevenmyanmar.com/local/yay-stages-protest-against-plan-building-coal-fired-power-plant>).
- "เยี่ยมเยียนอั้งเตง: ยามข่าวโรงไฟฟ้าถ่านหินเยือนเมืองมอญ," Prachatai, 20 April 2015 (<http://prachatai.org/journal/2015/04/58899>).
- "นักข่าวพลเมือง ตอน ความกังวลผลกระทบจากโรงไฟฟ้าถ่านหิน," Thai PBS, 20 April 2015 (<https://youtu.be/sIFj9VwKozQ>).
- "มหัศจรรย์ความงามชีวิต-ธรรมชาติ ที่บ้านอั้งเตง," Kom Chad Luek, 19 April 2015 (<http://www.komchadluek.net/detail/20150419/204864.html>).
- Chalida Ekvitthayavechnukul, "Thailand Power Dealbook: TTCL, MDX," Deal Street Asia, 12 April 2015 (<http://www.dealstreetasia.com/stories/thailand-power-dealbook-ttcl-mdx-5023/>).
- Lawi Weng, "Mon Rebels Prohibit Controversial Coal Plant," The Irrawaddy, 28 January 2015 (<http://www.irrawaddy.org/burma/mon-rebels-prohibit-controversial-coal-plant.html>).
- Nang Mya Nadi, "Coal-fire plant fuels concern in Mon State," DVB, 14 May 2014 (<https://www.dvb.no/news/coal-fire-plant-fuels-concern-in-mon-state-burma-myanmar/40662>).
- Nang Mya Nadi, "Coal-fired plant fuels concern in Mon State," DVB, 14 May 2014 (<https://www.dvb.no/news/coal-fire-plant-fuels-concern-in-mon-state-burma-myanmar/40662>).
- Yen Snaing, "Mass Protest Held Against Mon State Coal Plant Proposal," The Irrawaddy, 5 May 2015 (<http://www.irrawaddy.org/burma/mass-protest-held-against-mon-state-coal-plant-proposal.html>).
- Yen Snaing, "Opposition to Pioneering Coal Power Plant in Mon State Persists," The Irrawaddy, 10 June 2014 (<http://www.irrawaddy.org/burma/opposition-pioneering-coal-power-plant-mon-state-persists.html>).
- Yen Snaing, "Plans for Coal-Fired Power Plant Face Opposition in Mon State," The Irrawaddy, 28 April 2014 (<http://www.irrawaddy.org/business/plans-coal-fired-power-plant-face-opposition-mon-state.html>).

ผลกระทบจากโรงไฟฟ้าถ่านหิน

องค์ประกอบหลักในการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินมีอยู่ 3 อย่างคือ โรงไฟฟ้าถ่านหิน ท่าเทียบเรือขนส่งถ่านหิน และสายส่งไฟฟ้าที่เชื่อมระหว่างโรงไฟฟ้ากับระบบสายส่ง องค์ประกอบเหล่านี้เองเป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อสภาพพื้นที่

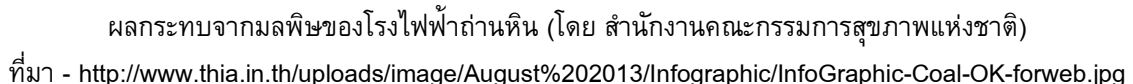
โรงไฟฟ้าถ่านหิน นั้นเหมือนเช่นโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ทั่วไปที่ทำให้ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่มีวันหวนกลับ โรงไฟฟ้าและระบบสายส่งจะเข้ามาแทนที่ป่าไม้ ที่ดินทำกิน และบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ทั้งพื้นที่แนวชายฝั่งยังต้องรับมือกับการมาของท่าเทียบเรือและขบวนเรือขนส่งถ่านหินขนาดใหญ่ การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและชีวิตผู้คนจำนวนมาก เนื่องจากสิ่งก่อสร้างเหล่านี้เปรียบเสมือนสิ่งแปลกปลอมที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต แต่กลับส่งผลกระทบมหาศาลต่อสภาพพื้นที่

ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ปริมาณการใช้น้ำของโรงไฟฟ้า โรงไฟฟ้าจะแย่งทรัพยากรน้ำจากลำธาร แม่น้ำและทะเลที่แต่ก่อนชาวบ้านเคยใช้ในการทำเกษตรและประมง หากมีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน น้ำที่เคยหล่อเลี้ยงพื้นที่จะปนเปื้อนไปด้วยสารเคมี ทำให้ไม่สามารถเพาะปลูกอะไรได้ แต่หากเพาะปลูกได้ ผลผลิตที่ได้จะเป็นอันตรายเกินกว่าที่จะบริโภค น้ำเสียที่โรงไฟฟ้าปล่อยออกมาจะมีอุณหภูมิที่สูงกว่ากระแสตามธรรมชาติ อุณหภูมิที่เปลี่ยนไป แม้เพียงน้อยนิดอาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตน้อยใหญ่ในทะเล ไม่ว่าจะเป็นแพลงก์ตอน กุ้ง หอย ปู ปลาและป่าชายเลน ซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำและแหล่งทำประมงหลักของชาวบ้าน พลอยได้รับผลกระทบตามไปด้วย

การเผาไหม้ถ่านหินจะปลดปล่อยมลพิษทางอากาศออกมามากมาย เป็นอันตรายต่อสุขภาพของสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศ ซึ่งเดิมเคยมีอากาศที่สะอาดบริสุทธิ์ มลพิษที่จะเพิ่มสูงขึ้น อาทิ เถ้าถ่านหิน ฝุ่น

นอกจากนี้ การก่อสร้างโรงไฟฟ้าและการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าจำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมาก เหมือนได้เปิดทางให้คนต่างถิ่นที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากคนท้องถิ่นเข้ามาอาศัยในพื้นที่ ในหลายครั้งเป็นการเข้ามาอย่างกระชั้นชิดสถานการณ์เช่นนี้มักทำให้เกิดความไม่เข้าใจและความไม่ไว้วางใจกันระหว่างผู้คนท้องถิ่นกับผู้ที่เข้ามาใหม่ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมตามมาได้

62

ถ่านหินขึ้นจริง สิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอนคือ ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในระบบนิเวศและสังคมของคนท้องถิ่นที่ไม่อาจหวนกลับคืนมา คำถามที่สำคัญคือ เราจะยอมเสียสละความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและความสุขของผู้คนเพียงเพื่อผลิตไฟฟ้าเท่านั้นหรือ?

ถ่านหิน: ภัยคุกคามต่อทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนในพะลีน

ผลกระทบจากโรงไฟฟ้าถ่านหินเกิดขึ้นเป็นที่ประจักษ์แล้วทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นในพม่า ไทย หรือที่แห่งใดบนพื้นโลก ซึ่งถือเป็นบทเรียนราคาแพงที่ไม่ควรปล่อยให้เกิดขึ้นซ้ำ ชุมชนพะลีนเองได้ตระหนักถึงความอันตรายและผลกระทบจากการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน และไม่ต้องการเห็นโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเข้ามาทำลายชุมชนหรือธรรมชาติที่พวกเขายังคงต้องพึ่งพิง ความหวาดกลัวต่อโครงการของชุมชนสามารถแบ่งเป็นหัวข้อหลัก 5 ข้อคือ

1. ข้าว หนาก และประมง อันเป็นแหล่งอาหารและรายได้หลักของชุมชนจะถูกทำลาย
2. วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่สืบทอดกันมายาวนานจะถูกวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาครอบงำจนทำให้สูญเสียอัตลักษณ์ของท้องถิ่นไป
3. ผู้คนจำนวนมากหลังจากหลั่งไหลเข้ามาในชุมชนรวดเร็วเกินกว่าที่ชาวบ้านจะปรับตัวหรือรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้การเข้ามาของคนต่างถิ่นอาจเพิ่มความรุนแรงต่อปัญหาใหม่ๆ ที่อาจกำลังเข้ามาคุกคามชาวบ้านได้ในอนาคต
4. มลพิษจากโรงไฟฟ้าถ่านหินจะบั่นทอนสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงของผู้คนและสิ่งแวดล้อม
5. ปลาและสัตว์น้ำต่างๆ จะถูกทำลายหรือปนเปื้อนจากสารเคมี น้ำเสียและอุณหภูมิน้ำที่สูงขึ้น รวมทั้งมลพิษทางอากาศที่ถูกปลดปล่อยออกมาจากโรงไฟฟ้าจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในบริเวณนั้นเช่นกัน

แผนที่แสดงตัวโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนพะลีน

บทที่ 9 บทสรุป

ข้อมูลที่น่าเสนอในรายงานวิจัยฉบับนี้ถือเป็นข้อมูลเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับภาพรวมทั้งหมดของพะลีนในเชิงพื้นที่

ทรัพยากรธรรมชาติและทิวทัศน์อันน่าตื่นตาตื่นใจของพะลีนเป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศที่ยังคงหล่อเลี้ยงผู้คนมากมายให้อิ่มเอม ไม่ว่าจะเป็นสวนหมากที่เต็มไปด้วยผลไม้หลากหลายรสชาติ และต้นหมากที่เปรียบเสมือนธนาคารเก็บออมรายได้ของชาวบ้าน คลื่นน้ำทะเลที่ผสมกลมกลืนกับน้ำจืดจากแม่น้ำกลายเป็นน้ำกร่อยที่เต็มไปด้วยสารอาหารมาต่อเติมต้นไม้ในป่าชายเลนและสร้างอนุบาลธรรมชาติเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เจริญเติบโต รวมทั้งทุ่งนาอันกว้างขวางที่แผ่ปกคลุมพะลีนไปทั่วพื้นที่

อาหารที่อุดมด้วยคุณค่าทางโภชนาการ น้ำที่ใสสะอาด อากาศที่บริสุทธิ์ รายได้ที่มีมาเสมอไม่เคยขาด สิ่งเหล่านี้ถือเป็น หลักประกันของปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน เสมือนดังต้นกำเนิดแห่งรอยยิ้มและความสุขของชาวบ้านพะลีนที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้คนที่นั่น สายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของชุมชนบวกกับธรรมชาติที่ร่มเย็นคือสิ่งที่หลอมรวมให้ชาวบ้านอยู่ร่วมกันอย่างความปรองดองและสงบสุข ความสามัคคีกันในการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอย่างจำกัดหาไร้ซึ่งการจัดการอย่างยั่งยืน และที่สำคัญคือ วัดในชุมชนนั้นถือเป็นศูนย์รวมทางจิตใจ ความเชื่อความศรัทธา และทำหน้าที่เป็นเหมือนศูนย์กลางในการสืบสานความงดงามของวัฒนธรรมท้องถิ่นของพวกเขาไว้

ตัวเลข 5.8 พันล้านจ๊ิต หรือ 191.5 ล้านบาทที่ได้มาจากการทำงานวิจัยครั้งนี้ เป็นเพียงการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติในพะลีนที่ชาวบ้านยังคงพึ่งพาในการดำรงชีวิตและการทำมาหากิน หมาก ข้าวและประมงเป็นดังตัวชีวิตเบื้องต้นของการถ่ายทอดความสำคัญ มันเป็นเพียงองค์ประกอบย่อยของสภาพแวดล้อมโดยรวมของพะลีน อย่างไรก็ตาม หากมูลค่าของตัวชีวิตเหล่านี้ลดลงหรือสูญหายไป เนื่องจากได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่กำลังย่างกรายเข้ามาในพื้นที่ สิ่งที่ชาวบ้านต้องสูญเสียไปคงไม่ได้มีเพียงรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่อาจรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แวดล้อมตัวพวกเขาอยู่ ทั้งวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมความคิดความเชื่อที่หล่อหลอมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชุมชนด้วยก็เป็นได้

ทางทีมวิจัยหวังว่า องค์ความรู้และข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นชนวนจุดประกายให้ชุมชนพะลีนเห็นถึงคุณค่าของบ้านและทรัพยากรธรรมชาติที่พวกเขามีอยู่ และมีส่วนสนับสนุนให้ชาวบ้านสามารถบอกเล่าความภาคภูมิใจในบ้านเกิดของพวกเขาต่อครอบครัว ลูกหลาน เพื่อนบ้าน รวมถึงสาธารณชน ชี้ให้เห็นถึงเหตุผลที่ควรปกป้องรักษาพะลีนไว้ และเป็นจุดเริ่มต้นในการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการพูดคุยและวางแผนแนวทางการพัฒนาตามความประสงค์ของชาวบ้าน และสามารถต่อสู้กับภัยคุกคามที่อาจเข้ามาทำลายสังคมและธรรมชาติของพวกเขา

ภาคผนวก

พันธุ์ปลาที่พบในพะลีน

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาพม่า	ชื่อภาษาอังกฤษ
1.	<i>Abalistes stellaris</i>	ปลาหัวไก่ตอน	nga than	Starry triggerfish
2.	<i>Ablennes hians</i>	ปลากระทุงเหวบัง	nga phaun yoe gyee	Flat needlefish
3.	<i>Acanthurus mata</i>	ปลาซีตังเบ็ดหน้า เหลือง	nga yan shar	Elongate surgeonfish
4.	<i>Aesopia cornuta</i>	ไม่ระบุ	nga pha yone	Zebra sole
5.	<i>Akysis longifilis</i>	ไม่ระบุ	nga doke telk	Sittaung akysis
6.	<i>Alectis ciliaris</i>	ปลาหมนางลาย	byar san whaik	Threadfish trevally
7.	<i>Anabas testudineus</i>	ปลาหมอ	nga pyay ma	Climbing perch
8.	<i>Anguilla bengalensis</i>	ปลาสะแงะ	nga myeik htonn	Mottled eel
9.	<i>Anodontostoma chacunda</i>	ปลาตะเพียนน้ำเค็ม	nga wun pue, bar thi	Chacunda gizzard shad
10.	<i>Arius maculatus</i>	ปลากดหัวแข็ง	nga yaun	Spotted catfish
11.	<i>Atropus atropus</i>	ไม่ระบุ	nga da ma	Cleftbelly trevally
12.	<i>Auxis thazard</i>	ปลาโอขาว	tuna, nga poke yaunn, nga kyee kann	Frigate tuna
13.	<i>Boleophthalmus boddarti</i>	ปลาจุมพรวด	nga daunn pyauk, nga phyan, nga pyat	Goggle-eyed goby, Mud skipper
14.	<i>Caesio cuning</i>	ไม่ระบุ	shwe wun ne	Redbelly yellowtail fusilier
15.	<i>Carangoides coeruleopinnatus</i>	ไม่ระบุ	byar zan waik	Longnose trevally
16.	<i>Cephalopholis argus</i>	ไม่ระบุ	kyauk nga	Peacock hind
17.	<i>Cephalopholis boenak</i>	ปลากะรังบัง	kyauk nga	Chocolate hind
18.	<i>Cephalopholis miniata</i>	ปลากะรังแดงจุดน้ำ เงิน	kyauk nga	Coral hind

19.	<i>Channa striata</i>	ปลาช่อน	nga yant	Snakehead mueerl
20.	<i>Chirocentrus dorab</i>	ปลาตาปลา	nga saik htoe, za lwe	Dorab wolf- herring
21.	<i>Chrysochir aureus</i>	ปลาจวดทอง	thin warr	Reeve's croaker
22.	<i>Cirrhinus mrigala</i>	ปลานวลจันทร์	nga kyinn	Mrigal
23.	<i>Clarias batrachus</i>	ปลาดุกด้าน	nga khu	Walking catfish
24.	<i>Coilia dussumieri</i>	ปลาหางไก่จุดทอง	mee tan thwe, nga kyan ywet	Goldspotted grenadier anchovy
25.	<i>Coilia ramcarati</i>	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
26.	<i>Colisa fasciata</i>	ปลากระดี่ยักษ์	nga phyinn tha let	Banded gourami
27.	<i>Congresox talabon</i>	ปลายอดจาก, ปลา หลด	nga hauk, thin baw pauk	Yellow pike conger
28.	<i>Congresox talabonoides</i>	ไม่ระบุ	thin paunn htoe, nga shwe	Indian pike conger
29.	<i>Cynoglossus bilineatus</i>	ปลายอดม่วงลายสี่ เส้น, ปลาลิ้นหมา	nga khwaye shar, khwa shar, shar lay	Fourlined tonguesole
30.	<i>Cynoglossus lingua</i>	ปลายอดม่วงหงอน ยาว	nga khwaye shar, khwa shar, shar lay	Long tonguesole
31.	<i>Cynoglossus microlepis</i>	ปลายอดม่วงเกล็ดถี่	nga khwaye shar	Smallscale tonguesole
32.	<i>Danio nigrofasciatus</i>	ไม่ระบุ	nga noke pyauk, yay yauk nga	Spotted danio
33.	<i>Datnioides quadrifasciatus</i>	ปลากะพงลาย	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
34.	<i>Decapterus macrosoma</i>	ปลาทุแวกครีบน้ำเงิน	pan zinn	Shortfin scad
35.	<i>Donax sp.</i>	ปลาหอยเสียบ	ไม่ระบุ	Gastropod
36.	<i>Drepane punctata</i>	ปลาหูช้าง	nga pa le, sin narr ywet	Spotted sicklefish
37.	<i>Dussumieria acuta</i>	ปลากุแลกลัวย	nga kyaw nyo, peinn ne sayt	Rainbow sardine

38.	<i>Eleutheronema tetradactylum</i>	ปลากระหนาวสี่เส้น	za yaw gyi	Four finger threadfin
39.	<i>Ephippus orbis</i>	ปลาจระเม็ดขาว, ปลาข้าวเม่า	sin narr pu	Orbfish
40.	<i>Epinephelus areolatus</i>	ปลากะรังลายหาง ตัด	kyauk nga	Areolate grouper
41.	<i>Epinephelus bleekeri</i>	ปลากะรังจุดเหลือง	kyauk nga	Duskytail grouper
42.	<i>Epinephelus coioides</i>	ปลากะรังดอกแดง	kyauk nga, nga tauk tu	Orange-spotted grouper
43.	<i>Epinephelus fasciatus</i>	ปลากะรังแดง	kyauk nga	Blacktip grouper
44.	<i>Epinephelus faveatus</i>	ไม่ระบุ	kyauk nga	Barred-chest gropuer
45.	<i>Epinephelus fuscoguttatus</i>	ปลากะรังลายหิน อ่อน	kyauk nga	Brown-marbled grouper
46.	<i>Epinephelus malabaricus</i>	ปลากะรังหูวาง	kyauk nga	Malabar grouper
47.	<i>Epinephelus tauvina</i>	ปลากะรังปากแม่น้ำ	kyauk nga	Greasy grouper
48.	<i>Euthynnus affinis</i>	ปลาโอลาย	tuna, nga mei lone, donn pyan	Kawakawa
49.	<i>Eutropiichthys vacha</i>	ปลาสังกะวาดหน้า หนู, ปลาสวายหนู	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
50.	<i>Exocoetus volitans</i>	ปลานกกระจอกสอง ปีก	nga pyan	Tropical two-wing flyingfish
51.	<i>Formio niger</i>	ปลาจะละเม็ดดำ	nga moke me	Block pomfret
52.	<i>Glossogobius giuris</i>	ปลาปูทราย, ปลาปู ทอง, ปลาปูหิน, ปลาลูกทราย, ปลา ลูกหิน	ka tha poe, nga sha poe	Tank goby
53.	<i>Gnathanodon speciosus</i>	ปลาตะกลอง, ปลา ตะกลองเหลือง	ka la ngue	Golden trevally
54.	<i>Gonialosa manmina</i>	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
55.	<i>Gymnocranius griseus</i>	ปลาอีคุดบัง	nga wet sat	Grey large-eye bream
56.	<i>Harpadon nehereus</i>	ปลาหัวยุง, ปลา	nga hnatt, bar yar	Bombay duck

		หนวดยุง	gar	
57.	<i>Heteropneustes fossilis</i>	ปลาแมง (จืด)	nga kyee	Stinging catfish
58.	<i>Hyporhamphus limbatus</i>	ปลาเข็มปากแดง	daunn chinn, phonn dee	Congaturi halfbeak
59.	<i>Ilisha elongata</i>	ไม่ระบุ	myet san kyel, nga zinn pyarr, myet lonn kyel	Elongate ilisha
60.	<i>Johnius belangerii</i>	ปลาจวด	nga poke thin, nga gaunn pwa	Belanger's croaker
61.	<i>Johnius coiter</i>	ปลาจวดคงคา	nga poke thin, nga pyet, ka ta myin	Coiter croaker
62.	<i>Katsuwonus pelamis</i>	ปลาโอแถบ, ปลาทูน น่าท้องแถบ	tuna, nga mei lone, done pyan	Skipjack tuna
63.	<i>Lactarius lactarius</i>	ปลาใบขนุน	nga tee	False trevally
64.	<i>Lagocephalus lunaris</i>	ปลาปักเป้า หลังเขียว	nga pue tinn	Green rough- backed puffer
65.	<i>Lates calcarifer</i>	ปลากะพงขาว	ka ka tit, ka ta paunn	Giant seabass
66.	<i>Leiognathus equulus</i>	ปลายักษ์	nga dinn garr, nga wainn	Common ponyfish
67.	<i>Lepturacanthus savala</i>	ปลาตาบเงิน	nga ta khun, nga tha ywe min kyarr	Savalani hairtail
68.	<i>Lethrinus nebulosus</i>	ปลาหมูสีฟ้า	nga wat sat	Sprangled emperor
69.	<i>Liza tade</i>	ปลากะบอกหัวสี	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
70.	<i>Lobotes surinamensis</i>	ปลากะพงดำ	pin lei nga pyay ma	Triple tail
71.	<i>Lutjanus vitta</i>	ปลากะพงเหลือง ขม้น, ปลาข้างแถว, ปลาข้างเหลือง	kyauk parr ne	Brownstripe red snapper
72.	<i>Lutjanus argentimaculatus</i>	ปลากะพงสีเลือด	nga khwaye pa ne, nga parr ne	Mangrove red snapper
73.	<i>Lutjanus johnii</i>	ปลากะพงแดง, ปลา ปาน, ปลากะพงข้าง	nga parr ne	John's snapper

		ปาน, ปลาอังกะ		
74.	<i>Lutjanus kasmira</i>	ปลากะพงแถบน้ำเงิน	nga parr ne	Common bluestripe snapper
75.	<i>Mastacembelus armatus</i>	ปลากระทิง, ปลาหลด		zig- zag eel
76.	<i>Mene maculata</i>	ปลาพระจันทร์	ta yoke darr	Moonfish
77.	<i>Monopterus albus</i>	ปลาไหลนา	nga shint ne	Swamp eel
78.	<i>Monopterus cuchia</i>	ปลาไหลบึง	nga shint mwe	Cuchia eel
79.	<i>Mugil cephalus</i>	ปลากระบอกเทา	ka ba lue	Flathead mullet
80.	<i>Mystus vittatus</i>	ปลาแขยงข้างเหลือง	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
81.	<i>Mystus vittatus</i>	ไม่ระบุ	nga zin yainn	Striped dwarf catfish
82.	<i>Naucrates ductor</i>	ไม่ระบุ	hinn cho khat	Pilotfish
83.	<i>Nemapteryx caelatus</i>	ปลากดแดง	nga yaun	Engraved catfish
84.	<i>Notopterus notopterus</i>	ปลาหลด, ปลาฉลาม	nga phere	Featherback
85.	<i>Ompok bimaculatus</i>	ปลาชะโอน	ไม่ระบุ	Butter catfish
86.	<i>Ophichthus lithinus</i>	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	Snake eel
87.	<i>Osteobrama alfredianus</i>	ปลาไข้องเล็ก	ไม่ระบุ	Carplet
88.	<i>Otolithes ruber</i>	ปลาจวดเตียน, ปลาจวดแดง	thin phyu, nga poke thin	Tiger-toothed croaker
89.	<i>Otolithoides pama</i>	ปลาจวด	nga poke thin	Pama croaker
90.	<i>Pampus argenteus</i>	ปลาจระเม็ดขาว	nga moke phyu	Silver pomfret
91.	<i>Pampus chinensis</i>	ปลาจระเม็ดขาวจีน, ปลาตาพอง	onn nga moke	Chinese silver pomfret
92.	<i>Pangasius pangasius</i>	ปลาสวายหางเหลือง	nga tan	Yellowtail catfish
93.	<i>Panulirus polyphagus</i>	ปลากุ้งมังกรเลน	kyauk pa zun / ba ghel	Mud spiny lobster
94.	<i>Parastromateus niger</i>	ปลาจระเม็ดดำ	nga moke mei	Black pomfret
95.	<i>Pastinachus sephen</i>	ปลากระเบนธง	leik kyauk tinn khun	Cowtail stingray

96.	<i>Pellowna ditchela</i>	ไม่ระบุ	nga zinn pyarr	Pellona
97.	<i>Platax teira</i>	ปลาหูช้างครีบยาว	nga leuk pyar gyee	Batfish
98.	<i>Platycephalus indicus</i>	ปลาข้างเหยียบ, ปลาหางควาย	nga sin ninn	Bartail flathead
99.	<i>Plectorhinchus lineatus</i>	ปลาสร้อยนกเขา	nga wet	Yellowbanded sweetlips
100.	<i>Plectropomus areolatus</i>	ไม่ระบุ	bar thar	Squaretail coralgrouper
101.	<i>Plotosus canius</i>	ปลาดุกทะเลยักษ์	pin lei nga khu, ka byaunn	Gray eel-catfish
102.	<i>Polynemus indicus</i>	ปลาเงา	ka kue yan, kyawl yin	Indian threadfin
103.	<i>Polynemus paradiseus</i>	ปลาหนดพราหมณ์	nga pon narr	Paradise threadfin
104.	<i>Pomacanthus annularis</i>	ปลาสิงสมุทร	nga leuk pyar	Bluering angelfish
105.	<i>Pomadasys maculatus</i>	ปลากระต่ายขูด, ปลาสีกรูด, ปลา หัวขวาน	kyar kyawt nge, ka larr goke	Saddle grunt
106.	<i>Pseudambassis ranga</i>	ปลาแบนแกว้งกา	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
107.	<i>Pseudeutropius antherinoides</i>	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
108.	<i>Pseudorhombus arsius</i>	ปลาลิ้นหมา, ปลา ใบขนุน	nga khwaye shar	Large-tooth flounder
109.	<i>Pseudorhombus duplici-cellatus</i>	ปลาลิ้นหมา	nga khwaye shar	Ocellated flounder
110.	<i>Pterocaesio diagramma</i>		shwe asinn	Double-lined fusilier
111.	<i>Pterolithus maculatus</i>	ปลาจุดเขี้ยวจุด	nat ka tor	Blotched tiger- toothed croaker
112.	<i>Raconda russeliana</i>	ปลาใบไผ่	nga da lar	Raconda
113.	<i>Rastrelliger kanagurta</i>	ปลาทุโมง, ปลาโมง ลั้ง	pa lar tue, shan pa due	India mackerel
114.	<i>Rhinomugil corsula</i>	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ

115.	<i>Sardinella albella</i>	ปลาหลังเขียว, ปลา อกแล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
116.	<i>Sardinella gibbosa</i>	ปลาหลังเขียว	nga kone nyo	Goldstripe sarinella
117.	<i>Scatophagus argus</i>	ปลาตะกรับ, ปลา เสือดาว, ปลา เปบ ลาย	nga khet, nga pa thun, nga bee	Spotted scat
118.	<i>Scolopsis bimaculatus</i>	ไม่ระบุ	myet lonn gyee	Thumbprint monocle bream
119.	<i>Scomberoides commersonianus</i>	ปลาสะละ	nga zar pyat, nga let war	Takang queen fish
120.	<i>Scomberomorus guttatus</i>	ปลาอินทรีขาวดอก, ปลาอินทรีจุด	nga kun shut	Mackerel
121.	<i>Seriolina nigrofasciata</i>	ปลาสำลี, ปลาช่อ ลำตวน	nga htaw pat	Blackbanded trevally
122.	<i>Sicamugil hamiltonii</i>	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
123.	<i>Siganus canaliculatus</i>	ไม่ระบุ	nga yun shar, nga hsu than	White-spotted spinefoot
124.	<i>Sillaginopsis panijus</i>	ไม่ระบุ	nga pa lway, nga the htoe	Flathead sillago, whiting
125.	<i>Sillago sihama</i>	ปลาเห็ดโคนเงิน, ปลาช่อนทรายเงิน	nga pa lway, nga the htoe	Silver sillago, whiting
126.	<i>Silonia silondia</i>	ไม่ระบุ	nga myuin	Butter catfish
127.	<i>Sphyraena barracuda</i>	ปลาสากดอก	pin le nga mway htoe, nga lunn, kyi pwayt taunt	Great barracuda
128.	<i>Tenualosa ilisha</i>	ปลาตะลุมพุกฮิลชา	nga tha lauk	Hilsa shad
129.	<i>Tenualosa toli</i>	ปลาตะลุมพุก	nga tha lauk yauk pha	Toli shad
130.	<i>Terapon jarbua</i>	ปลาข้างตะเภาลาย โค้ง, ปลาข้างลาย	nga gonn kyarr	Jarbua terapon
131.	<i>Terapon theraps</i>	ปลาข้างตะเภาเกล็ด ใหญ่	nga gonn kyarr	Largescaled therapon, finger perce

132.	<i>Tetraodon cutcutia</i>	ปลาปักเป้าน้ำจืด	nga pue tinn, pa jinn, nga se pue	Green puffer
133.	<i>Thunnus obesus</i>	ปลาทูน่าครีบน้ำเงิน	nga poke yaun, nga kyee kann, tue nar	Bigeye tuna
134.	<i>Tylosurus crocodilus</i>	ปลากระทุงเหวทะเล	sa lon kyauk	Hound needlefish
135.	<i>Ulua mentalis</i>	ปลาจู้จินเหวือกยาว	zar kyann	Longrakered trevally
136.	<i>Wallago attu</i>	ปลาเค้าขาว	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
137.	<i>Xenetodon cancila</i>	ปลากระทุงเหวเมือง	nga phaun yoe	Freshwater garfish
138.	<i>Yunnanilus brevis</i>	ไม่ระบุ	nga bauk sarr	Polka loach

ปลาหนวดพราหมณ์ (*Polynemus paradiseus*)

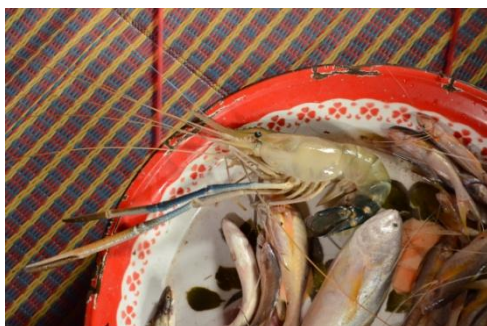
ปลาหัวยุง (*Harpadon nehereus*)

ปลาจวดทอง (*Chrysochir aureus*)

พันธุ์กุ้งที่พบในทะเล

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาพม่า	ชื่อภาษาอังกฤษ
1.	<i>Acetes sp.</i>	เคย	ไม่ระบุ	Krill
2.	<i>Harpiosquilla raphidea</i>	กั้งตึกแตนหางจุด	kinn pa zun	Giant mantis shrimp
3.	<i>Macrobrachium idella idella</i>		ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
4.	<i>Macrobrachium malcolmsonii</i>	กุ้งแม่น้ำอินเดีย	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
5.	<i>Macrobrachium rosenbergii</i>	กุ้งก้ามกราม	ไม่ระบุ	Giant fresh water prawn
6.	<i>Macrobrachium villosimanus</i>		ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
7.	<i>Metapenaeus brevicornis</i>	กุ้งหัวมันน้ำเค็ม	ไม่ระบุ	Sand shrimp
8.	<i>Metapenaeus conjunctus</i>	กุ้งโอคักลี	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
9.	<i>Metapenaeus tenuipes</i>	กุ้งหัวมัน	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
10.	<i>Metapenaeus affinis</i>	กุ้งตะกาด, กุ้งโอคักเล็ก	ไม่ระบุ	Jinga shrimp
11.	<i>Parapenaeopsis sculptilis</i>	กุ้งปล้อง, กุ้งจิกโก	ไม่ระบุ	Rainbow shrimp
12.	<i>Penaeus canaliculatus</i>	กุ้งลายเสือ	ไม่ระบุ	Witch prawn
13.	<i>Penaeus japonicus</i>	กุ้งลายเสือ, กุ้งม้าลาย	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
14.	<i>Penaeus indicus</i>	กุ้งแชบ๊วย	ไม่ระบุ	Indian prawn
15.	<i>Penaeus monodon</i>	กุ้งกุลาดำ	ไม่ระบุ	Asian tiger shrimp

กุ้งก้ามกราม (*Macrobrachium rosenbergii*)

กุ้งเคย (*Acetes sp.*)

พันธุ์ปูที่พบในทะเล

อันดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาพม่า	ชื่อภาษาอังกฤษ
1.	<i>Charybdis feriatus</i>	ปูลาย, ปูกางเขน	ga nann	Coral crab
2.	<i>Grapsus sp.</i>	ไม่ระบุ	ga nann	ไม่ระบุ
3.	<i>Ocypoda ceratophthalma</i>	ปูลมใหญ่	ga nann	Horn-eyed ghost crab
4.	<i>Portunus pelagicus</i>	ปูม้า	ga nann	Blue swimming crab
5.	<i>Portunus sanguinolentus</i>	ปูดาว	ga nann	Redspot swimming crab
6.	<i>Macrophthalmus sulcatus</i>	ไม่ระบุ	ga nann	ไม่ระบุ
7.	<i>Matuta planipes</i>	ปูหนุมาน	ga nann	Flower moon crab
8.	<i>Scylla serrata</i>	ปูทะเล, ปูดำ	ga nann	Mangrove Crab

ปูลมใหญ่ (*Ocypoda ceratophthalma*)

Macrophthalmus sulcatus

Grapsus sp.

ปูหนุมาน (*Matuta planipes*)

พันธุ์นกที่พบในพะลีน

อันดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อภาษาไทย	แหล่งที่อยู่อาศัย
1.	<i>Accipiter badius</i>	Shikra	เหยี่ยวนกเขาชิดรา	
2.	<i>Accipiter trivirgatus</i>	Crested goshawk	เหยี่ยวนกเขาหงอน	forests, second growth
3.	<i>Accipiter virgatus</i>	Besra	เหยี่ยวนกกระจอกเล็ก	wooded areas
4.	<i>Aegithina tiphia</i>	Common iora	นกขมิ้นน้อยธรรมดา	forest edge, gardens, scrub, mangroves, rubber
5.	<i>Anas poecilorhyncha</i>	Spot-billed duck	เป็ดเทา	marshes, rivers, lakes
6.	<i>Anser anser</i>	Grey-lag goose		rivers, lakes, grain fields, grasslands
7.	<i>Anser indicus</i>	Bar-headed goose	ห่านหัวลาย	large rivers, lakes, grain fields, grasslands
8.	<i>Apus affinis</i>	House swift	นกแอ่นบ้าน	cliffs, caves, rocky islets, cities; feeds over open areas
9.	<i>Aviceda leuphotes (lophotes)</i>	Black baza	เหยี่ยวกิ่งก่าสีดำ	open forests, second growth, villages
10.	<i>Botaurus stellaris</i>	Great bittern	นกยางแดงใหญ่	reeds, marshes
11.	<i>Bubulcus ibis</i>	Cattle egret	นกยางควาย	paddyfields, pastures, marshes
12.	<i>Cairina scutulata</i>	White-winged duck	เป็ดก่า	streams and swamps in dense forest by day; rivers and paddyfields at night
13.	<i>Calidris temminckii</i>	Temmick's stint	นกสตินท์อกเทา	mud-flats, marshy areas
14.	<i>Calidris tenuirostris</i>	Great knot	นกนือทใหญ่	mud-flats, sea-coasts
15.	<i>Certhia discolor</i>	Brown-throated treecreeper	นกเปลือกไม้	forests
16.	<i>Circus</i>	Pied harrier	เหยี่ยวต่างดำขาว	open country, marshes,

	<i>melanoleucos</i>			paddyfields
17.	<i>Collocalia esculenta (linchi)</i>	White-bellied swiftlet	นกแอ่นทองขาว	forests, second growth
18.	<i>Collocalia fuciphaga (inexpectata francica, vestita)</i>	Edible-nest swiftlet		presumably over forest; elsewhere nest under waterfalls
19.	<i>Crocethia alba</i>	Sanderling	นกคอสั้นตีนไว	sea-coasts, mud-flats
20.	<i>Crypsirina temia</i>	Racket-tailed treepie	นกกาแวน	open country, scrub, second growth, cultivation
21.	<i>Dicrurus hottentottus</i>	Spangled drongo	นกแซงแซวหางนขน	forests, second growth
22.	<i>Dicrurus paradiseus</i>	Greater racket- tailed drongo	นกแซงแซวหางป๋วง ใหญ่	open forests, second growth, cultivation
23.	<i>Egretta alba</i>	Great egret	นกยางโทนใหญ่	paddyfields, lakes, marshes, mangroves, mud-flats
24.	<i>Egretta eulophotes</i>	Chinese egret	นกยางจีน	coastal flats, estuary
25.	<i>Egretta garzetta</i>	Little egret	นกยางเปี้ย	marshes, mangroves
26.	<i>Egretta intermedia</i>	Plumed egret	นกยางโทนน้อย	paddyfields, lakes, marshes, mangroves, mud-flats
27.	<i>Ficedula dumetoria</i>	Rufous-chested flycatcher	นกจับแมลงอกสีส้ม	evergreen forest, bamboo
28.	<i>Fregata andrewsi</i>	Christmas frigatebird	นกโจรสลัดเกาะ คริสต์มาส	coastal waters, islands
29.	<i>Fregata ariel</i>	Lesser frigatebird	นกโจรสลัดเล็ก	coastal waters, islets
30.	<i>Fregata minor</i>	Great frigatebird	นกโจรสลัดใหญ่	coastal waters, islands
31.	<i>Gallus gallus</i>	Red junglefowl	ไก่ป่า	forest, second growth, scrub, rice stubble
32.	<i>Gavia stellata</i>	Red-throated diver		sea-coasts, large lakes, rivers
33.	<i>Glaucidium brodiei</i>	Collared owlet	นกเค้ากระ	forests

34.	<i>Haliaeetus leucogaster</i>	White-bellied sea-eagle	นกออก	sea-coasts, large lakes, rivers
35.	<i>Haliastur indus</i>	Brahminy kite	เหยี่ยวแดง	open wooded areas, often near civilization
36.	<i>Heteroscelus brevipes (incanus)</i>	Grey-tailed tattler	นกตีนเหลือง	mud-flats, sea-coasts
37.	<i>Hirundo daurica (striolata, hyperythra)</i>	Red-rumped swallow	นกนางแอ่นตะโพกแดง	open areas
38.	<i>Hodgsonius phaenicuroides (phoenicuroides)</i>	White-bellied redstart	นกเขนแปลง	dense grass and scrub in open country
39.	<i>Ichthyophaga nana</i>	Lesser fish-eagle	เหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา	forested waterways
40.	<i>Ixobrychus sinensis</i>	Yellow bittern	นกยางไฟหัวดำ	reeds, marsh grass, paddyfields
41.	<i>Loriculus vernalis</i>	Vernal hanging parrot	นกหูกเล็กปากแดง	forests, second growth
42.	<i>Machaerhamphus alcinus</i>	Bat hawk	เหยี่ยวค้างคาว	wooded limestone hilly country
43.	<i>Malacopteron magnum</i>	Rufous-crowned babbler	นกกินแมลงหัวแดงใหญ่	bushes and small trees in forest and second growth
44.	<i>Microhierax caerulescens</i>	Collared falconet	เหยี่ยวแมลงปอขาวแดง	open forest, forest edge
45.	<i>Microhierax fringillarius (horsfieldi)</i>	Black-thighed falconet	เหยี่ยวแมลงปอขาวดำ	semi-open country, forest edge, second growth
46.	<i>Milvus migrans (lineatus)</i>	Black kite	เหยี่ยวดำ	open and coastal areas, rivers, harbours, cities
47.	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Black-crowned night-heron	นกแขวก	marshes, mangroves
48.	<i>Phaethon aethereus</i>	Red-billed tropicbird		oceans, oceanic islands
49.	<i>Phylloscopus davisoni</i>	White-tailed leaf-warbler	นกกระจัดหางขาวเล็ก	evergreen forest

50.	<i>Pitta phayrei</i>	Eared pitta	นกแก้วแล้วหูยาว	forests, second growth
51.	<i>Plegadis falcinellus</i>	Glossy ibis	นกช้อนหอยดำ เหลือบ	marshes, lakes
52.	<i>Pseudibis davisoni (papillosa)</i>	White-shouldered ibis	นกช้อนหอยดำ	lakes, rivers, marshes, paddyfields
53.	<i>Pseudibis gigantea</i>	Giant ibis	นกช้อนหอยใหญ่	swamps, lakes, open forest
54.	<i>Psittacula finschii (himalayana)</i>	Grey-headed parakeet	นกกะลิง	forests, second growth
55.	<i>Pteruthius aenobarbus</i>	Chestnut-fronted shrike-babbler	นกเสื้อแมลงหน้าสี ตาล	evergreen forest and edge
56.	<i>Pycnonotus cyaniventris</i>	Grey-bellied bulbul	นกปรอดท้องสีเทา	forests, open wooded country
57.	<i>Pycnonotus melanicterus (dispar, flaviventris)</i>	Black-crested bulbul	นกปรอดเหลืองหัวจุก	forest edge, second growth, scrubs
58.	<i>Rhaphidura leucopygialis</i>	Silver-rumped swift	นกแอ่นเล็กหางหนาม ตะโพกขาว	forests, especially near streams
59.	<i>Rhipidura perlata</i>	Spotted fantail	นกอีแพรดดอกกลาย	evergreen forest (usually subcanopy)
60.	<i>Sarkidiornis melanotos</i>	Comb duck	เป็ดหงส์	marshy lakes, paddyfields
61.	<i>Seicercus affinis (burkii)</i>	White-spectacled warbler	นกกระจอยวงตาสี ทอง	evergreen forest
62.	<i>Spilornis cheela</i>	Crested serpent-eagle	เหยี่ยวรุ้ง	forests
63.	<i>Spizaetus alboniger (nipalensis)</i>	Blyth's hawk-eagle	เหยี่ยวดำท้องขาว	forests (imm. Often in lower, more open areas)
64.	<i>Streptopelia chinensis</i>	Spotted dove	นกเขาใหญ่, นกเขา หลวง	open country, cultivation, gardens, open forest, second growth
65.	<i>Strix seloputo</i>	Spotted wood-	นกเค้าป่าหลังจุด	forests, second growth,

	<i>(orientalis)</i>	owl		orchards, town parks, villages, paddyfields
66.	<i>Tesia castaneocoronata</i>	Chestnut-headed tesia	นกจิ้งจอกหัวสีตาล	undergrowth in evergreen forest
67.	<i>Threskiornis melanocephalus (aethiopica)</i>	Black-headed ibis	นกช้อนหอยขาว, นก กุลา	marshes, lakes
68.	<i>Treron bicincta</i>	Orange-breasted pigeon	นกเปล้าอกสีม่วง น้ำตาล	open coastal areas, forest, second growth
69.	<i>Turnix sylvatica</i>	Little buttonquail	นกคุ้มอี๊ดเล็ก	scrub, cultivation
70.	<i>Yuhina castaniceps (torqueola, striata)</i>	Striated yuhina	นกภูหงอนหัวน้ำตาล แดง	open forest, edge of evergreen
71.	<i>Yuhina nigrimenta</i>	Black-chinned yuhina		scrub, evergreen forest

Travelogue: January 2015

In Parlain, there are many villages. Among them are the six villages that reside on the western part of Parlain. Four of these villages are mainly agricultural villages, while the other two mostly depend on fishery in the rivers and the sea. One common thing among many others is local's ownership of betel nut gardens.

Since one enters Parlain territory, it becomes impossible to turn away from the immensity of these betel nut gardens from the hills to the lowlands.

My first visit to Parlain led me to one of the most enchanted beaches. Though I have never been to more than five beaches in my whole life, but that moment, when the wave slides above the sand creating the sound of pristine beauty, I was sure that

I was seized by Mother Nature at Parlain.

Healthy soil and abundant water help betel nuts grow quicker.

When the time for a new set of betel nut palm to be planted arrives, farmers would select only the best fruits to use as cultivars.

Preferred betel nuts gardeners use as cultivars

Price for a **fresh** betel nut: 20-24 kyat each.

Price for **dried** betel nut: 3,700 kyat/peitha (~1.3kg)

price as of January 2015

Gardeners start harvesting and selling betel nuts around **August**

The season ends in **February**.

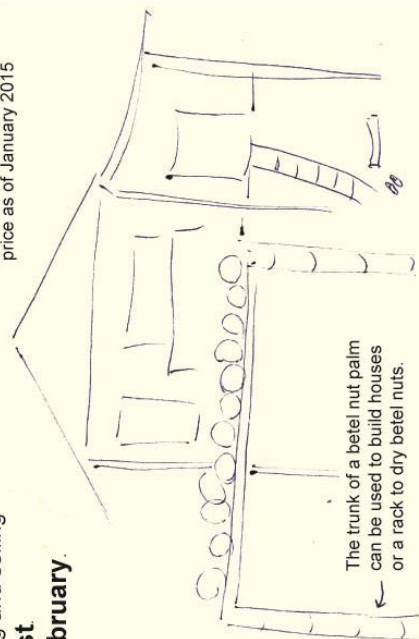
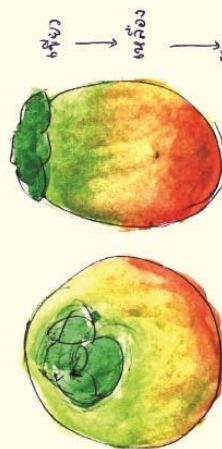

Photo: Open access Travelogue Project © 2015

Off the coastline of Myanmar, besides the Andaman Sea, lies an area called "Parlain"

The majority of the people here are Mon ethnic, speaking an endemic language also called "Mon."

"If you take care the betel nuts really well, you'll get the first batch of betel nut fruits within 6 years. If not, you'll have to wait 10 years before you'll get anything"

green → yellow → orange

ကွမ်းသီး
"Gong-dee"
is Burmese word for betel nuts.

In Mon, it's called "Saw".

If there's a coal-fired power plant near here, the community is afraid that these betel nuts and other fruits and vegetables will not thrive as well as they are now.

Reduced agricultural products can cause many families to struggle more. It can also force them to change their livelihoods or send their kids abroad to work in other cities or countries.

A betel nut palm usually stand on the ground for 50-70 years before it turns very old and fall down.

There's a saying in Thailand, "**hard rice, costly betel nut**" to show a time when rice is hard to find and betel nuts become very expensive, meaning a time when the economy is doing very bad.

